

รายงานการวิจัย

การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนภาษาไทย
ของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทย ชั้นปีที่ 4
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
ปีการศึกษา 1/2562

พระครูปลัด อนุรักษ์ ปฏิภาณเมธี และคณะ

รายงานการวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจาก
สถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ประจำปีงบประมาณ 2563

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

รายงานการวิจัย

การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนภาษาไทย
ของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทย ชั้นปีที่ 4
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
ปีการศึกษา 1/2562

DEVELOPMENT OF LEARNING AND TEACHING MODEL FOR SKILL
OF THAI TEACHING STUDENTS IN MAHAMAKUT BUDDHIST
UNIVERSITY; LANNA CAMPUS, CLASS 4 IN SEMESTER 1/2019

พระครูปลัด อนุกร ปฎิภาณเมธี

พระครูปริยัติกิตติวิมล

กิตติคุณ ภูลายยาว

อัครชัย ชัยแสวง

ทองสาย ศักดิ์วีรกุล

ชุ่ม พิมพ์ศิริ

รายงานการวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจาก
สถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ประจำปีงบประมาณ 2563

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการเรียนการสอนของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทย 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทย และ 3) เพื่อนำเสนอรูปแบบพัฒนาทักษะการเรียนการสอนของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทย กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทย ชั้นปีที่ 4 ภาคปกติ ปีการศึกษาที่ 1/2562 จำนวน 52 คน มจร.วข. ล้านนา เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบบรรยาย

ผลการวิจัยพบว่า

(1) ด้านสภาพปัญหาการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการสอน โดยรวมมีผู้เห็นด้วยคิดเป็นร้อยละ 82.20 (2) ด้านการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนโดยรวม 4 ด้าน แปลผลอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.69 (3) ด้านการนำเสนอรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการสอน โดยรวมแปลผลอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.05 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.77

ส่วนข้อเสนอแนะด้านสภาพปัญหาการเรียนวิธีการสอน ควรมีวิธีใช้คำศัพท์ที่เน้นคำยากให้มากขึ้น และเน้นการพูดและเขียนตามหลักความนิยมให้มาก ด้านสภาพปัญหาการเรียนการสอนวิธีการพูด ควรมีกิจกรรมการพูดมากขึ้น ด้านสภาพปัญหาการเรียนการสอนวิธีการเขียน ควรเพิ่มผู้ชำนาญการเขียน ด้านรูปแบบการกิจกรรมนำเสนอส่งเสริมทักษะการสอน ควรมีวิธีการใช้คำศัพท์ที่เน้นคำยากให้มากขึ้น และด้านกิจกรรมพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน ควรเพิ่มเทคนิคการรายงานให้มากขึ้น

คำสำคัญ : การพัฒนา, รูปแบบการเรียนการสอน, ทักษะการสอน

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the problems in learning and teaching of students in Thai teaching studies, 2) to develop learning and teaching models of students in Thai teaching studies, and 3) to present learning and teaching models of students in Thai teaching studies. The sample group in this research was 52 members of 4th year students in Thai teaching studies, regular semester, academic year 1/2019, MBU, Lanna Campus. Questionnaires were used as tools to collect the data. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation. Presenting the results was used in the form tables to describe.

The results of the study are as follows.

(1) In the terms of problems in learning and teaching, the opinion in overall point was at 82.20. (2) In the terms of the development of learning and teaching models, the result of 4 aspects in overall point was in a high level at 4.06 and the standard deviation was at 0.69. (3) In the terms of presentation of learning and teaching models, the result in overall point was in a high level at 4.05 and the standard deviation was at 0.77.

The suggestions are as follows. In the aspect of problems in learning for teaching, there should use various vocabularies which emphasize difficult words, and there should focus on speaking and writing according to the principles and popularity. In the aspect of problems in teaching for speaking, there should be more speaking activities. In the aspect of problems in teaching for writing, there should have an expert teacher in writing subject. In the aspect of presenting activities to promote teaching skills, there should have the usage of more words focusing on the difficult words. In the activities to develop teaching and learning models, reporting techniques should be added.

Keywords: the development, learning and teaching models, teaching skills

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเล่มนี้สำเร็จลงได้ด้วยการรับความเมตตา และความช่วยเหลือจากผู้ที่มิมีคุณูปการต่อผู้วิจัย ซึ่งผู้วิจัยมีความตั้งใจศึกษาค้นคว้า ทำให้สำเร็จได้เพราะความเมตตาอนุเคราะห์ในการให้คำแนะนำ ช่วยเหลือจากคณาจารย์ และผู้เกี่ยวข้องทุก ๆ ท่าน จึงขอเจริญพรขอบพระคุณ และขอบันทึกความปรารถนาดีของท่านไว้ ณ ที่นี้

ขออนุโมทนาขอบคุณ สถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ที่ได้สนับสนุนงบประมาณให้แก่ผู้วิจัย เพื่อนำไปพัฒนาต่อยอดด้านการพัฒนาการศึกษา ซึ่งเป็นภาระงานของอาจารย์ ด้านงานวิจัย, พระเมธาวิจารย์รส, รศ.ดร., และ ดร.ปาน กิมปี ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจงานวิจัยเล่มนี้ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน ที่ได้เมตตากรุณาให้ข้อคิด คำแนะนำการเก็บข้อมูลในการทำวิจัยนี้ จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ตลอดถึงคณาจารย์ที่ให้ความรู้ทุกท่าน

สิ่งใดที่ผู้วิจัยทำแล้วเป็นคุณงามความดีอันจะพึงเกิดพึงมีของงานวิจัยเล่มนี้ ขออโนมบูชาคุณพระรัตนตรัย คุณบิดา มารดา คุณครูบาอาจารย์ ผู้อุปถัมภ์ ผู้ที่ให้การชี้แนะ ผู้สนับสนุน ผู้มีพระคุณทุกท่าน ขอท่านจงมีความสุขความเจริญงอกงามไพบุลย์ในบวร พระพุทธศาสนา และร่วมอนุโมทนาด้วยเทอญ ผู้วิจัยหวังว่างานวิจัยชิ้นนี้จะก่อประโยชน์แก่สาธารณชน และแก่ผู้ศึกษาพระพุทธศาสนาตามสมควร หากมีข้อผิดพลาดประการใด ผู้วิจัยขออภัย ไว้ ณ โอกาสนี้

พระครูปลัด ฐฐกร ปฏิภาณเมธี และคณะ

ผู้จัดทำ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
ประกาศคุณูปการ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ช

บทที่

1 บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	7
1.4 ทฤษฎี สมมุติฐาน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
1.5 คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	8
1.6 ประโยชน์ที่จะได้รับ	9

2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 การพัฒนารูปแบบ	10
2.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน	12
2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการสอนแบบมีส่วนร่วม (Active learning)	16
2.4 องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	22
2.5 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการแก้ปัญหาตามแนวคิด ทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ (Constructivism)	24
2.6 ความพึงพอใจต่อการเรียนการสอน	37
2.7 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ	37
2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	38
2.9 กรอบแนวคิดในการวิจัย	49

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3	วิธีการดำเนินการวิจัย
3.1	วิธีการดำเนินการวิจัย 44
3.2	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 45
3.3	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 45
3.4	ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 47
3.5	ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน 47
3.6	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล 48
3.7	สถิติที่ใช้ในการวิจัย 48
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล
4.1	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล 49
4.2	ขั้นตอนของการวิเคราะห์ข้อมูล 50
4.3	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 50
	ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของ ผู้ตอบแบบสอบถาม 50
	ตอนที่ 2 ปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วม 53
	ตอนที่ 3 ความพึงพอใจ ต่อการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมทักษะการสอนของนักศึกษาสาขาวิชาการ สอนภาษาไทย ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราช วิทยาลัย วิทยาเขตลำนานา ปีการศึกษา 1/2562 57
	ตอนที่ 4 การแสดงปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนา ผลสัมฤทธิ์ในการอ่านของนักศึกษาโดยจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของนักศึกษาสาขาวิชา การสอนภาษาไทย ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราช วิทยาลัย วิทยาเขตลำนานา 62

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุปผลการวิจัย	66
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	69
5.3 ข้อเสนอแนะ	76
บรรณานุกรม	78
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ	85
ภาคผนวก ข หนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ	87
ภาคผนวก ค แบบสอบถามการวิจัย	91
ภาคผนวก ง แบบการตรวจสอบค่า IOC	97
ภาคผนวก จ ผลการตรวจสอบแบบค่า IOC	101
ประวัตินักวิจัย	106

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
ตารางที่ 4.1	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ	50
ตารางที่ 4.2	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ	51
ตารางที่ 4.3	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสภาพ ปัญหาทักษะการพูด	51
ตารางที่ 4.4	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสภาพ ปัญหาทักษะการเขียน	52
ตารางที่ 4.5	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม	53
ตารางที่ 4.6	ด้านกิจกรรมสภาพปัญหาการเรียนการสอนการพูด	57
ตารางที่ 4.7	ด้านกิจกรรมสภาพปัญหาการเรียนการสอนการเขียน	60
ตารางที่ 4.8	ด้านกิจกรรมพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน	61
ตารางที่ 4.9	ด้านกิจกรรมนำเสนอรูปแบบการส่งเสริมทักษะการสอน	63
ตารางที่ 4.10	แสดงค่าความถี่ (Frequency) ปัญหาและข้อเสนอแนะ ด้านกิจกรรม สภาพปัญหาการเรียนการสอนการพูด ดังตารางต่อไปนี้	64
ตารางที่ 4.11	แสดงค่าความถี่ (Frequency) ปัญหาและข้อเสนอแนะด้านกิจกรรม สภาพปัญหาการเรียนการสอนการเขียน	65
ตารางที่ 4.12	แสดงค่าความถี่ (Frequency) ปัญหาและข้อเสนอแนะด้านกิจกรรม พัฒนารูปแบบการเรียนการสอน	66
ตารางที่ 4.13	แสดงค่าความถี่ (Frequency) ปัญหาและข้อเสนอแนะด้านรูปแบบ การกิจกรรมนำเสนอส่งเสริมทักษะการสอน	66

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่ต้องอาศัยการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อที่จะให้ประชากรในประเทศได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยเฉพาะในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 - 2564 ที่กล่าวถึงการเตรียมความพร้อมของประเทศในด้าน การพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและนวัตกรรม ได้กล่าวถึงการพัฒนาทักษะความรู้ ความสามารถของคน มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะที่เหมาะสมในแต่ละช่วงวัยเพื่อวางรากฐานให้เป็นคนมีคุณภาพในอนาคต การพัฒนาทักษะสอดคล้องกับความต้องการในตลาดแรงงานและทักษะที่จำเป็น ต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของคนในแต่ละช่วงวัยตามความเหมาะสม อีกทั้งการยกระดับ คุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศในทุกๆระดับและยกระดับการเรียนรู้ โดยเน้นการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก ปรับระบบการจัดการเรียนการสอน และ การพัฒนาคุณภาพครูทั้งระบบรวมทั้งการยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศในสาขาวิชาที่มี ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และพัฒนาระบบทวิภาคีหรือสหกิจศึกษาให้เอื้อต่อการเตรียมคนที่มีทักษะ ให้พร้อมเข้าสู่ตลาดแรงงาน นอกจากนี้ต้องให้ความสำคัญกับการสร้างปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการ เรียนรู้ตลอดชีวิตทั้งสื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 12 : 15)

เมื่อเป็นดังนี้การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนจึงเป็นกระบวนการหนึ่งที่จะนำไปพัฒนา ผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ตามศักยภาพโดยเฉพาะอย่างยิ่งรูปแบบการเรียนการสอนที่หลากหลาย วิธีการเรียนการสอนที่หลากหลาย ก็เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ฉะนั้นการพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนของนักศึกษาจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้ กระบวนการเรียนการสอนเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และจะนำไปสู่การเรียนรู้ของผู้เรียน

ในการพัฒนาทักษะด้านการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนเป็นจุดสำคัญที่ต้องทำให้ครูไทยปรับวิธี เรียนเปลี่ยนวิธีสอน โดยให้เด็กมีส่วนร่วมในการคิด ทำ พูด มากขึ้น เพื่อค้นหา สร้างความรู้ด้วยตนเอง ส่วนครูต้องสอนให้น้อยลง แต่กลับไปเป็นผู้เตรียมประสบการณ์เรียนรู้ให้มากขึ้น กระตุ้นให้ผู้เรียน แสวงหาสารสนเทศ สร้างความรู้ ประยุกต์ความรู้ ในการพัฒนาครูไทยในยุคศตวรรษที่ 21 จึงต้องเป็น การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนของนักศึกษาที่จะออกไปเป็นครูให้มีทักษะของความเป็นครูมีอ อาชีพควบคู่ไปกับการเป็นครูผู้มีจิตวิญญาณแห่งความเป็นครู มีคุณธรรมจริยธรรม และจรรยาบรรณ

สำหรับครูและทักษะสำคัญอย่างยิ่งสำหรับครูยุคใหม่เพื่อสร้างเด็กยุคใหม่อันเป็นยุคเทคโนโลยีสารสนเทศแล้วก้าวเข้าสู่ยุคสังคมแห่งปัญญาได้อย่างยั่งยืนครูเป็นบุคคลสำคัญที่มีความใกล้ชิดกับ

นักเรียนมากที่สุดในชีวิตของการเรียนรู้ที่นอกจากจะเป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจดีในความรู้ทั้ง ความรู้พื้นฐาน และความรู้ทางวิชาชีพตลอดจนการเป็นผู้ที่มีทักษะศตวรรษที่ 21 ครูไทยจึงต้องมี คุณธรรมนำหน้าและก่อปรด้วยการเป็นนักเรียน (learner) เป็นผู้นำ (leader) ตลอดจนเป็น นวัตกรรม (innovator) ผู้สร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ ถ้าระบบการพัฒนาศักยภาพครูให้มีลักษณะ ข้างต้นครูก็สามารถผลิตเด็กไทยให้เป็นผู้มีลักษณะเช่นเดียวกัน คือ เป็นเด็กไทยที่เป็นนักเรียน (learner) เป็นผู้นำ (leader) และเป็นเด็กผู้สร้างผลงานใหม่หรือเป็นนวัตกรรม (innovator) (พิมพ์ พันธุ์ เตชะคุปต์ & พเยาว์ ยินดีสุข, 2557) โดยครูถือเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนเพื่อให้สอดคล้องต่อการเตรียมคนในศตวรรษที่ 21 ซึ่งครูต้องปรับเปลี่ยน บทบาทของครูต่อการจัดการศึกษาจาก “ผู้สอน” เป็น “ผู้ฝึก”, บทบาทของครูต่อสภาพแวดล้อม การศึกษาจาก “ครูในห้องสี่เหลี่ยม” เป็น “ครูจากสภาพแวดล้อม” เนื่องจากขอบเขตการเรียนรู้ใน ศตวรรษที่ 21 สามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลา ไม่จำกัดสถานที่ เวลาและบุคคล, บทบาทของครูต่อการ สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างครูเปลี่ยนจาก “ครูคนเดียว” เป็น “การรวมตัวของครู ประจำการ” (Professional Learning Community) เป็นการรวมตัวกัน ของกลุ่มครูโดยมี วัตถุประสงค์เดียวกันในการพัฒนาผู้เรียน และเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ทำหน้าที่ครูซึ่งกัน และกัน, บทบาทของครูต่อวิธีการจัดการเรียนการสอนจาก “ครูเน้นสอนแบบท่องจำ” เป็น “ครูเน้น การเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ” (Learning by Doing) เปลี่ยนจากครูที่ยืนหน้าชั้นเรียน พูตามตำรา หรือเอกสารประกอบรายวิชาเป็นให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ เช่น การเรียนรู้แบบโครงงาน (Project based Learning : PBL) แล้วการเรียนรู้ก็จะเกิดภายในใจและสมองของผู้เรียนตลอดไป (สำนักงาน เลขาธิการสภาการศึกษา, ม.ป.ป.) เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อ ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21 ดังนั้น ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากร ทางศึกษาและตัวครูผู้สอนเองควรทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครู ว่าในการพัฒนาความสามารถของครูต้องประกอบด้วยทักษะใด ที่จะสามารถพัฒนาครูให้ มี ความสามารถในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมี ประสิทธิภาพ และสร้างผลผลิตทางการศึกษาให้ผู้เรียนได้เป็นพลเมืองและพลโลกที่มีคุณภาพ ประกอบด้วยทักษะที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตในสังคมที่เปลี่ยนแปลง (ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถ ในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัด สุพรรณบุรี 2559 : 4)

ซึ่งในการที่จะทำให้เกิดการส่งเสริมทักษะการสอนที่ดีได้นั้นต้องอาศัยรูปการจัดการเรียน การสอนที่ดี ซึ่งตามหลักรูปแบบการสอนที่ ทิศนา ขัมมณี ได้ให้ความหมายไว้ว่า ในทางศึกษาศาสตร์

มีคำที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบ คือ รูปแบบการสอน Model of Teaching หรือ Teaching Model และรูปแบบการเรียนการสอนหรือรูปแบบ การจัดการเรียนการสอน Instructional Model หรือ Teaching-Learning Model คำว่า รูปแบบการสอน มีผู้อธิบายไว้ดังนี้

1) รูปแบบการสอน หมายถึง แบบสอนหรือแผนของการสอน รูปแบบการสอนแบบหนึ่งจะมีจุดเน้นที่เฉพาะเจาะจงอย่างใดอย่างหนึ่ง รูปแบบการสอนแต่ละรูปแบบจึงอาจมีจุดหมายที่แตกต่างกันออกไป

2) รูปแบบการสอน หมายถึง แผนหรือแบบซึ่งสามารถใช้ในการสอนในห้องเรียน หรือสอนพิเศษเป็นกลุ่มย่อย หรือ เพื่อจัดสื่อการสอน ซึ่งรวมถึงหนังสือ ภาพยนตร์ เทปบันทึกเสียง โปรแกรมคอมพิวเตอร์และหลักสูตรรายวิชา รูปแบบการสอนแต่ละรูปแบบจะเป็นแนวในการออกแบบการสอนที่ช่วยให้นักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่รูปแบบนั้น ๆ กำหนด

3) รูปแบบการสอน หมายถึง แผนแสดงการเรียนการสอน สำหรับนำไปใช้สอนในห้องเรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ให้มากที่สุด แผนดังกล่าวจะแสดงถึงลำดับความสอดคล้องกัน ภายใต้หลักการของแนวคิดพื้นฐานเดียวกัน องค์ประกอบทั้งหลายได้แก่ หลักการ จุดมุ่งหมาย เนื้อหา และทักษะที่ต้องการสอน ยุทธศาสตร์การสอน วิธีการสอน กระบวนการสอน ขั้นตอนและกิจกรรมการสอน และการวัดและประเมินผล

รูปแบบการเรียนการสอนมีความหมายในลักษณะเดียวกับระบบการเรียนการสอน ซึ่งนักการศึกษาโดยทั่วไปนิยมใช้คำว่า “ระบบ” ในความหมายที่เป็นระบบใหญ่ ครอบคลุมองค์ประกอบสำคัญ ๆ ของการศึกษาหรือการเรียนการสอนในภาพรวม และนิยมใช้คำว่า “รูปแบบ” กับระบบที่ย่อยกว่าโดยเฉพาะกับ “วิธีการสอน” ในด้านความหมายของรูปแบบการสอน มีผู้ให้ความหมายไว้หลายแง่มุม ดังนี้

Saylor and Others (1981 : 271) กล่าวว่า รูปแบบการสอน (teaching model) หมายถึง แบบ (pattern) ของการสอนที่มีการจัดกระทำพฤติกรรมขึ้นจำนวนหนึ่งที่มีความแตกต่างกัน เพื่อจุดหมายหรือจุดเน้นที่เฉพาะเจาะจงอย่างใดอย่างหนึ่ง (ทศนา แคมมณี, 2550 : 53)

เมื่อเป็นดังนี้การพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมให้เกิดทักษะการสอนให้กับนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทยจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาไทยซึ่งถือเป็นเครื่องมือของคนในชาติ นักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทยต้องมีความรู้และทักษะการใช้ภาษาที่ถูกต้องเพื่อการสื่อสารทำความเข้าใจซึ่งกันและกัน ใช้ภาษาให้ถูกต้องเหมาะสมในการประกอบกิจการงาน ทั้งส่วนตน ครอบครัว กิจกรรมทางสังคมและประเทศชาติ รวมทั้งเป็นเครื่องมือการเรียนรู้การบันทึกเรื่องราวจากอดีตถึงปัจจุบัน และเป็นวัฒนธรรมของชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะการส่งสารคือ การพูดกับการเขียนเพราะการสื่อสารมีความสำคัญดังนี้ 1) การสื่อสารเป็นปัจจัยสำคัญในการดำรงชีวิตของมนุษย์ทุกเพศ ทุกวัย ไม่มีใครที่จะดำรงชีวิตได้ โดยปราศจากการสื่อสาร ทุกสาขา

อาชีพก็ต้องใช้การสื่อสารในการปฏิบัติงาน การทำธุรกิจต่าง ๆ โดยเฉพาะสังคมมนุษย์ที่มีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาตลอดเวลา พัฒนาการทางสังคม จึงดำเนินไปพร้อม ๆ กับพัฒนาการทางการสื่อสาร

2) การสื่อสารก่อให้เกิดการประสานสัมพันธ์กันระหว่างบุคคลและสังคม ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างคนในสังคม ช่วยสืบทอดวัฒนธรรมประเพณี ช่วยธำรงสังคมให้อยู่ร่วมกันเป็นปกติสุขและอยู่ร่วมกันอย่างสันติ 3) การสื่อสารเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาความเจริญก้าวหน้าทั้งตัวบุคคลและสังคม การพัฒนาทางสังคมในด้านคุณธรรม จริยธรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งศาสตร์ในการสื่อสาร จำเป็นต้องพัฒนาอย่างไม่หยุดยั้ง การสื่อสารจึงเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษย์และพัฒนาความเจริญก้าวหน้าในสังคมไทย ปัญหาในการส่งสารนั้นจะสังเกตจาก ผู้ส่งสาร (sender) หรือ แหล่งสาร (source) คือ บุคคล กลุ่มบุคคล หรือ หน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการส่งสารที่เป็นผู้เริ่มต้นส่งสารด้วยการแปลสารนั้นให้อยู่ในรูปของสัญลักษณ์ที่มนุษย์สร้างขึ้นแทนความคิด ได้แก่ ภาษาและอากัปกริยาต่าง ๆ เพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึก ข่าวสาร ความต้องการและวัตถุประสงค์ของตนไปยังผู้รับสารด้วยวิธีการใด ๆ หรือส่งผ่านช่องทางใดก็ตาม เช่น ผู้พูด ผู้เขียน เป็นต้น ส่วนสื่ออิเล็กทรอนิกส์นั้นหมายถึง เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับวงจรไฟฟ้าที่ประกอบด้วยอุปกรณ์ไฟฟ้าที่เป็น active component เช่นหลอดสูญญากาศ, ทรานซิสเตอร์, ไดโอด และ Integrated Circuit และชิ้นส่วน พาสซีฟ (อังกฤษ: passive component) เช่น ตัวนำไฟฟ้า, ตัวต้านทานไฟฟ้า, ตัวเก็บประจุ และคอยล์ พฤติกรรมไม่เชิงเส้นของ active component และความสามารถในการควบคุมการไหลของอิเล็กตรอนทำให้สามารถขยายสัญญาณอ่อน ๆ ให้แรงขึ้นเพื่อการสื่อสารทางภาพและเสียง เช่น โทรเลข, โทรศัพท์, วิทยุ, โทรทัศน์ เป็นต้น (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี) ในการวิจัยเรื่องนี้ จะจำกัดเฉพาะโทรศัพท์มือถือที่ใช้โปรแกรม เฟซบุ๊ก (Facebook) ไลน์ (Line) ของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทย ชั้นปีที่ 4 เพราะได้พบปัญหาการใช้ภาษาของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทย ในชั้นปีที่ 4 (ปี 2562) มีการส่งสารที่ใช้คำผิดแบบภาษาวัยรุ่นมาก เช่น คำที่สะกดผิดว่า นู๋ (หนู), ชะมะ, ซิมิ (ไซ้หม), ชะ (ไซ้ปะ, ไซ้หรือเปล่า), มว้ากกก (มาก), ป่าว, ปะ, ปล่าว (เปล่า), คัย, ไค, ครัย (ใคร), ตะเอง (ตัวเอง), เก้า, เก้าท์ (เขา), เทอ, เทอร์ (เธอ), ซัล, ซ่าน (ฉัน), ค่ะ, ครี, ครั้, ค่า (ค่ะ), คร้าบ, คับ, คัพ, คร้าฟ (ครับ), จิง (จริง) และ กำ (กรรม) หรือ คำที่สะกดผิดเพื่อแสดงอารมณ์ เช่น เป็นอะไรว่า (เปงราย, เบนรัย, เปรรัย) ทำไมว่า (ทามมาย, ทามมัย) จังเลยว้า (จังรุย, จังเยย, จุงเบย) นิดนึ่งว้า (นิสนึ่ง, นิสนง) น่ารักอะว้า (น่ารักอ้อว้า) จริง ๆ ว้า (จีจี, จิง ๆ) สุด ๆ ว้า (สุด ๆ) ไม่รู้ ว้า (มะรุ) อะไรหรือ ว้า (ไรเหอ, ไรหระ, ไรเหลอ, ไรหระ, อาไยหะ) หรือคำเสียงเสียโดยส่วนใหญ่จะเพิ่มทัณฑฆาตหรือซ้ำตัวอักษร เช่น (อ้าย) ว้า แอรัย, อรัยย, อัยยะ (กรี๊ด) ว้า กี้ส (โยก) ว้า โยกก (ไอ้) ว้า โอ้วส์ (มัน) ว้า มันส์ เป็นต้น คำที่เป็นภาษาแบบนี้ สร้างปัญหาให้วัยรุ่นและเด็กนักเรียนและจะเกิดผลกระทบกับนักเรียนเป็นอย่างมากเนื่องจากนักเรียนยังไม่ค่อยรู้ว่า

คำเช่นไรควรใช้สื่อสาร หรือเกิดความคึกคะนองในการสื่อสารจนเป็นนิสัยซึ่งไม่เหมาะกับการเป็น นักศึกษาสาขาวิชาชีพรของชาติ

จากปัญหาเหล่านี้จะกลายเป็นผลกระทบต่อสังคม คือ ทั้งในระดับโรงเรียนกล่าวคือนักเรียน จะใช้คำที่ไม่ถูกต้องตามกาลเทศะ ความหมายของคำจะเปลี่ยนไปทำให้การสื่อสารไม่สัมฤทธิ์ผลเพราะ ผู้รับสารบางกลุ่มไม่เข้าใจ ส่วนในระดับมหาวิทยาลัยผู้สอนพบคำศัพท์แปลก ๆ บ่อยครั้งที่นักศึกษา เขียนรายงานก็ตี สนทนาโต้ตอบกับอาจารย์ก็ตีซึ่งไม่เหมาะสมและในสังคมไทยจักส่งผลให้ภาววิบัติที่ ส่งผลไปสู่วัฒนธรรมไทย ผู้ด้อยการศึกษาได้ยิน ได้เห็นจะคิดว่าเป็นการโก้เก๋ นับว่าเป็นปัญหาหรือ อุปสรรคต่อผู้รับสาร เช่น

1) ขาดความรู้เรื่องในสารที่จะรับเพราะบางเรื่องไม่รู้ 2) ขาดความพร้อมที่จะรับสาร เนื่องจากไม่ทันตั้งตัวรับสาร 3) ผู้รับสารมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อผู้ส่งสาร 4) ผู้รับสารมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อ คำศัพท์ในสารและ 5) ผู้รับสารมีความคาดหวังในการสื่อสารสูงเกินไปทำให้เกิดความเบื่อหน่ายต่อ ระบบการสื่อสาร

ผู้วิจัยคาดว่าจะมีการแก้ปัญหาเบื้องต้นได้โดยให้ผู้ส่งสารรู้จักยั้งคิดในการส่งสารโดยสร้างให้ผู้ ส่งสารให้มีคุณสมบัติที่ดีในการส่งสาร เช่น 1) เป็นผู้ที่มีเจตนาแน่วแน่ที่จะให้ผู้อื่นรับรู้จุดประสงค์ของ ตนในการส่งสาร 2) เป็นผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาของสารที่ต้องการจะสื่อออกไปเป็นอย่างดี 3) มีความรับผิดชอบในฐานะเป็นผู้ส่งสาร และ 4) เป็นผู้รู้จักเลือกใช้กลวิธีที่เหมาะสมในการส่งสาร 5) สร้างความตระหนักในการส่งสารด้วยหลักโยนิโสมนสิการ คือ การทำในใจโดยแยบคาย การคิด พิจารณาอย่างละเอียด ถี่ถ้วนและลึกซึ้ง หรือการคิดที่ถูกต้อง มีระเบียบ มีเหตุผล และสร้างสรรค์ ดังคำพุทธพจน์ที่ว่า “ภิกษุทั้งหลายเมื่อดวงอาทิตย์อุทัยยังอยู่ ย่อมมีแสงอรุณขึ้นมาก่อนเป็นบุพนิมิต ฉะนั้นใด ความถึงพร้อมด้วยโยนิโสมนสิการก็เป็นตัวนำบุพนิมิตแห่งการเกิดขึ้นของอารยัญฐานคึกมรรค แก่ภิกษุฉนั้น” (สังยุตตนิกาย มหาวรรค) ซึ่งเป็นเหตุให้หยุดคิดก่อนที่จะส่งสารมีเนื้อหาหลาย ประการ เช่น 1) วิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย คือ คิดแบบมีเหตุผล เช่น พระพุทธเจ้าทรงตรัสรู้โดยใช้ วิธีวิธีการคิดแบบสืบสาวหาเหตุจากปัจจัย 2) วิธีคิดแบบแยกแยะส่วนประกอบ คือ การคิดจำแนก แยกแยะองค์รวมของสิ่งต่าง ๆ ออกเป็นองค์ย่อย ๆ ทำให้มองเห็นความสัมพันธ์ขององค์ประกอบย่อย เหล่านั้นว่ามีความเกี่ยวเนื่องกันมีเหตุมีผลและพึ่งพาอาศัยกันได้อย่างไร 3) วิธีแบบสามัญลักษณะ คือ คิดแบบไตรลักษณ์ (อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา) คือคิดแบบรู้เท่าทันธรรมดา ชีวิตของคนเราก็เป็นเช่นนี้ เป็นอนิจจังไม่เที่ยงแท้ ทุกขังมีแต่ความทุกข์อนัตตาไม่มีตัวตนที่แน่นอน 4) วิธีคิดแบบอริยสัจ หรือ วิธี คิดแบบแก้ปัญหา คือ การพิจารณาปัญหามีอะไรบ้าง (ทุกข์) สาเหตุอยู่ที่ใด (สมุทัย) แนวทางและ เป้าหมายของการแก้ปัญหาที่ตั้งไว้ (นิโรธ) พิจารณาวิธีการดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมาย (มรรค) ซึ่งเราสามารถใช้เป็นหลักยึดในการพิจารณาถึงความจริงและนำไปสู่การคิด ตามกระบวนการนี้ 5) วิธีคิดแบบเห็นคุณ – โทษและทางออก คือมองในเชิงคุณค่าว่าสิ่งนั้น ๆ มีคุณในแง่ไหน มีโทษในแง่

ไทน มองทั้งเป็นคุณและโทษ เป็นต้น สรุปได้ 4 ข้อ คือ 1) คิดเป็นระเบียบ 2) คิดถูกวิธี 3) คิดเป็นเหตุเป็นผล และ 4) คิดให้เกิดการกระทำที่เป็นกุศล

ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะเป็นอาจารย์สอนนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา พบว่า นักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาภาษาไทย มีพื้นฐานการใช้ภาษาไทยและหลักภาษาไทยมาแล้ว แต่ยังต้องมีการนำความรู้เหล่านั้นไปถ่ายทอดให้กับผู้เรียนโดยการใช้วิธีการและรูปแบบการเรียนการสอนที่ได้รับการพัฒนาทางด้านทักษะการสอนเพื่อนำความรู้ที่ได้ถ่ายทอดโดยการสื่อสารหรือส่งสารเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหา ความคิด และคุณค่าของภาษาไทย โดยเฉพาะในสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นเพราะความเคยชินในการใช้ภาษามาจากระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาและการเรียนการสอนในชั้นปีที่ 1 มีรายวิชามาก เวลาเรียนเวลาสอนจึงไม่ค่อยได้ลงรายละเอียดในเนื้อหา การเรียนรู้รูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยยังไม่ได้ความรู้ที่หลากหลายเพียงพอต่อการนำไปสอนเด็กนักเรียนหรือนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ผู้วิจัยจึงเสนอรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนภาษาไทยเพื่อช่วยให้นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจในรูปแบบการเรียนการสอน เพื่อให้นักศึกษาเกิดการพัฒนาทักษะการสอนภาษาไทยให้ดียิ่งขึ้นโดยการนำหลักการทฤษฎี วิธีการ รูปแบบการสอนแบบต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ร่วมกับหลักโยนิโสมนสิการจักช่วยพัฒนาในการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาภาษาไทย ชั้นปีที่ 4 ให้เกิดมีประสิทธิผลในการเรียนการสอนอย่างเป็นรูปธรรม

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาภาษาไทย ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการสอน ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
3. เพื่อนำเสนอรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการสอน ของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาภาษาไทย ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างรูปแบบฝึกการทักษะการสอน ของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาภาษาไทย ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ปีการศึกษา 1/2562 จึงกำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากร กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาภาษาไทย ที่กำลังศึกษาในชั้นปีที่ 4 จำนวน 52 รูป/คน โดยการสุ่มแบบง่ายคือ ห้องเรียนที่ 1 กับห้อง

ที่ 2 วิธีการเก็บข้อมูลจะใช้ทั้งการวิจัยแบบเชิงปริมาณคือ แสดงความคิดเห็นจากเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถาม

2. ขอบเขตด้านเนื้อหาสาระการเรียนรู้

การสอนแบบมีส่วนร่วม มีขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดังนี้

2.1 กำหนดผลการเรียนรู้ (Learning Outcome) ให้ครอบคลุมองค์ความรู้ที่ต้องการให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ทักษะเจตคติกระบวนการ คุณธรรม และจริยธรรม

2.2 กำหนดสาระการเรียนรู้ ให้ครอบคลุมเนื้อหาและสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน

2.3 ออกแบบหรือทำแผนกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งเน้นกิจกรรม 4 องค์ประกอบดังนี้

2.3.1 กิจกรรมสภาพปัญหาการเรียนการสอนการพูด

2.3.2 กิจกรรมสภาพปัญหาการเรียนการสอนการเขียน

2.3.3 กิจกรรมพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน

2.3.4 กิจกรรมนำเสนอรูปแบบการส่งเสริมทักษะการสอน

3. ขอบเขตด้านเวลา ใช้เวลาในการฝึก 4 เดือน ตั้งแต่เดือน มิถุนายน - กันยายน 2563

4. ขอบเขตด้านสถานที่ ใช้สถานที่ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา เป็นสถานที่ปฏิบัติการวิจัย

1.4 ทฤษฎี สมมุติฐาน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แนวคิดเชิงตระหนักใจและการตอบสนองสิ่งเร้า กล่าวคือ สร้างความสำคัญในการคิดถึงเหตุผล ประโยชน์ของการส่งสารและนำแนวคิดของรัฐบาลที่เน้นทักษะของครูที่มีความสำคัญกับการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ที่สำคัญยิ่งคือ การเป็นครูภาษาไทย จะต้องมีความรู้ มีทักษะการส่งสารวิชาภาษาไทยที่ดีเยี่ยมเพราะจะเป็นแบบอย่างที่ดีกับนักเรียนในอนาคต การยั้งคิดก่อนการส่งสารนั้น มีแนวคิดและทฤษฎีของนักวิชาการชาวตะวันตกมากมาย ส่วนในหลักธรรมของพระพุทธศาสนาได้ปรากฏหลายหลักธรรม เช่น หลักคุณธรรม 4 หมายถึง การส่งสารในการพูด ในการเขียนที่จะสำเร็จผลได้ต้องคบหรือเสวนากับผู้รู้ให้ผู้ฝึกก่อน (สัพบุรีสังเสวะ) แล้วคิดหาเหตุผลให้รู้จริงให้ถูกวิธีในการฝึกปฏิบัติการส่งสาร (สัทธัมมัสสวนะ) สร้างความมั่นคงโดยคิดหาเหตุผลในการส่งสารให้ถูกวิธีซึ่งเป็นการกระทำโดยแยกคาย มองสิ่งทั้งหลายด้วยความคิดพิจารณาสืบค้นถึงต้นเค้า (โยนิโสมนสิการ) และปฏิบัติการส่งสารให้ถูกต้องตามหลักการแบบธัมมานุธัมมปฏิบัติ (พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต), 2538 : 162) ส่วนทฤษฎีที่สำคัญในการฝึกปฏิบัติการส่งสาร คือทฤษฎีการเรียนรู้ของฌ็อง เปียเจต์ (Jean Piaget) เป็นนักจิตวิทยาชาวสวิสเซอร์แลนด์ เป็นผู้สนใจศึกษาค้นคว้าเรื่องของเด็ก และพบว่า พัฒนาการทางสติปัญญาและความคิดเกิดขึ้นจากการที่บุคคลได้ปะทะสังสรรค์

(Interact) กับสิ่งแวดล้อมและปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมนั้นได้ เปียเจต์ยังกล่าวย้าว่า แรกทีเดียวเด็กยังไม่สามารถแยก “ตนเอง” ออกจากสิ่งแวดล้อม แต่เนื่องจากประสบการณ์ที่ได้จากการปะทะสังสรรค์กับสิ่งแวดล้อมทำให้เกิดการพัฒนาการทางสติปัญญาขึ้น (เปียเจต์ (Jean Piaget) อ้างใน อารี พันธุ์ณี, จิตวิทยาการเรียนการสอน, (บริษัทต้นอ้อ แกรมมี จำกัด : กรุงเทพมหานคร, 2540 : 25-30) เน้นความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้า (S-Stimulus) กับการตอบสนอง (R-Response) ของธอร์นไคค์ ซึ่งเขาเชื่อว่า การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ต้องสร้างสิ่งเชื่อมโยงหรือพันธะ (Bond) ระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง โดยตั้งกฎการเรียนรู้ไว้ 3 ประการได้แก่

1. กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) หมายถึงสภาพทางร่างกายหรือวุฒิภาวะทางจิตใจของผู้เรียนรวมทั้งพื้นฐานประสบการณ์เดิม สภาพความพร้อมของหู ตา ประสาทสมอง กล้ามเนื้อ ประสบการณ์เดิมที่จะเชื่อมโยงความรู้ใหม่หรือสิ่งใหม่ที่ได้พบ รวมทั้งความสนใจ ความเข้าใจต่อสิ่งใหม่ที่จะเรียน ถ้าผู้เรียนมีความพร้อมตามองค์ประกอบต่าง ๆ ที่กล่าวแล้วก็จะทำให้เกิดการเรียนรู้ได้

2. กฎแห่งการฝึกหัด (Law of Exercise) หมายถึง ผู้เรียนได้ลงมือฝึกหัดจริงหรือได้ลงมือกระทำและทำซ้ำ ๆ บ่อย ๆ แบบ Learning by doing ย่อมจะทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างเข้าใจ มีความสมบูรณ์ถูกต้อง

3. กฎแห่งความพอใจ (Law of Effect) หรือ กฎแห่งความพึงพอใจ กฎนี้เป็นผลที่ทำให้เกิดความพอใจในการฝึกปฏิบัติ กล่าวคือ เมื่อร่างกายและจิตใจได้รับความพอใจจะทำให้เกิดพันธะหรือสิ่งเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองมีความเข้มแข็งมั่นคง

1.5 คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

การพัฒนา (Development) หมายถึง กระบวนการการเปลี่ยนแปลงอันจะนำไปสู่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น เจริญขึ้น โดยวิธีการที่หลากหลายทั้งที่เป็นรูปธรรม และนามธรรม ทั้งโดยทางตรงและทางอ้อมอันจะส่งผลสัมฤทธิ์ไปยังจุดมุ่งหมายในเรื่องที่ต้องการจะให้บรรลุตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้โดยมรรควิธีต่าง ๆ

รูปแบบการเรียนการสอน (Teaching model) หมายถึง แผนจัดการเรียนรู้หรือรูปแบบวิธีการ เทคนิค กระบวนการที่จัดขึ้นอย่างมีระบบระเบียบ มีแบบแผนตามหลักปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิดหรือความเชื่อต่าง ๆ โดยอาศัยวิธีสอนและเทคนิคการสอนต่าง ๆ เข้ามาช่วยให้สภาพการเรียนการสอนนั้นเป็นไปตามหลักการที่ยึดถือ

การส่งเสริมทักษะการสอน (Promote teaching skills) หมายถึง การนำรูปแบบและวิธีการสอนในแบบต่าง ๆ มาใช้ในการสอนเพื่อทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยใช้รูปแบบและวิธีการสอนที่มีความหลากหลายผสมผสานกันอันนำไปสู่ทักษะการสอนของนักศึกษา

1.6 ประโยชน์ที่จะได้รับ

1. ได้ทราบสภาพปัจจุบันปัญหาของการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทย ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
2. ได้แนวทางพัฒนารูปแบบการการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการสอน ของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทย ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
3. ได้นำเสนอรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการสอน ของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทย ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
4. นักศึกษามีทักษะการสอนและสามารถพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนได้ดีขึ้น
5. สามารถนำออกเผยแพร่กับครูในโรงเรียนต่าง ๆ ได้ทั่วประเทศไทย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยเรื่อง การเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการ
สอนของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทย ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยา
เขตล้านนา ปีการศึกษา 1/2562 นี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารที่เป็นตำรา บทความ ทฤษฎี และ
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การพัฒนารูปแบบ
2. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน
3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการสอนแบบมีส่วนร่วม
4. องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
5. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการแก้ปัญหาตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์
6. ความพึงพอใจต่อการเรียนการสอน
7. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
9. กรอบแนวคิดการวิจัย

2.1 การพัฒนารูปแบบ

ความหมายของรูปแบบ

ไพรัช ถิตย์ผาด (2544 : 36) รูปแบบ (Model) มีความหมายในภาษาไทยอีกความหมายหนึ่ง
คือ “แบบจำลอง” หมายถึงสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบที่สำคัญในเรื่องใด
เรื่องหนึ่ง เป็นวิธีการถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจและจินตนาการของบุคคลที่มีต่อปรากฏการณ์หรือ
เรื่องราวใด ๆ ให้ปรากฏโดยใช้การสื่อสารในลักษณะต่าง ๆ เช่นภาพวาด ภาพเหมือน แผนภูมิ แผนผัง
ต่อเนื่อง หรือสมการคณิตศาสตร์ให้สามารถเข้าใจได้ง่ายและสามารถเสนอเรื่องราวหรือประเด็นต่าง ๆ
ได้อย่างกระชับ

ขณะที่ Willer (1982: 41) กล่าวว่า รูปแบบเป็นการสร้างความคิดรวบยอดของชุด
ปรากฏการณ์ ด้วยวิธีการของเหตุผลที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดความกระจ่างชัดในนิยาม ความสัมพันธ์
และข้อเสนอของระบบรูปนัยที่เกี่ยวข้อง

Bardo และ Hartman (1928 : 25) ได้ขยายความของรูปแบบว่ารูปแบบเป็นอะไรบางอย่าง
ที่เราพัฒนาขึ้น เพื่อบรรยายคุณลักษณะที่สำคัญ ๆ ของปรากฏการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อให้ง่ายต่อ

การทำความเข้าใจ รูปแบบจึงไม่ใช่การบรรยายหรืออธิบายปรากฏการณ์อย่างละเอียดทุกแง่มุม ส่วนการที่จะระบุว่ารูปแบบหนึ่ง ๆ จะต้องมียาละเอียดตายน้อยเพียงใดจึงจะเหมาะสม และรูปแบบ นั้น ๆ ควรมียาละเอียดประกอบอะไรบ้าง ไม่ได้มีข้อกำหนดตายตัว ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปรากฏการณ์แต่ละอย่าง และวัตถุประสงค์ของผู้สร้างรูปแบบที่ต้องการจะอธิบายปรากฏการณ์นั้น ๆ

สรุปได้ว่า รูปแบบเป็นการจำลองภาพในอุดมคติที่นำไปสู่การอธิบายคุณลักษณะสำคัญของ ปรากฏการณ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น เพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ ที่ไม่มีองค์ประกอบตายตัว หรือ รายละเอียดทุกแง่มุม โดยผ่านกระบวนการทดสอบอย่างเป็นระบบเพื่อให้เกิดความมั่นคงและ เชื่อถือได้

ประเภทของรูปแบบ Keeves (1988 : 68) ได้จัดประเภทของรูปแบบตามลักษณะที่ปรากฏ เป็น 5 ประเภทดังนี้

1. แบบหุ่นจำลองเชิงเทียบเคียง (Analog Model) หมายถึง วิธีการจำลองจากของจริงหรือ คล้ายกับของจริง อาจมีขนาดแตกต่างจากขนาดจริงไปบ้าง เช่น หุ่นจำลองรถยนต์ หุ่นจำลอง เครื่องบิน เป็นต้น ส่วนใหญ่จะมีลักษณะทางกายภาพ จุดอ่อนที่พบคือ ไม่สามารถระบุความสัมพันธ์ ของแต่ละองค์ประกอบในแบบจำลองอย่างชัดเจน

2. รูปแบบที่ใช้ภาษาในการอธิบาย (Semantic Model) บางครั้ง เรียกว่าเรียกว่าแบบเชิง ข้อความ หมายถึง การแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบที่สำคัญในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เช่น รูปแบบเกี่ยวกับ เจตคติ รูปแบบเกี่ยวกับผลการเรียนแบบต่าง ๆ จุดอ่อนรูปแบบนี้คือขาดความชัดเจน ยกแก่การทดสอบโครงสร้างของรูปแบบ

3. รูปแบบที่ใช้แผนภูมิ (Schematic Model) หมายถึง รูปแบบที่ใช้แผนภาพ หรือแผนภูมิ (Diagram) ที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบที่สำคัญในเรื่องใด เรื่องหนึ่งที่มีผลต่อกัน เช่น การเขียนรูปแบบโครงสร้างขององค์กรการบริหารงาน เป็นต้น

4. รูปแบบทางคณิตศาสตร์ (Mathematic Models) หมายถึง รูปแบบที่แสดงออกในรูปของ สูตรหรือสมการทางคณิตศาสตร์จึงมักเรียกรูปแบบนี้ว่า รูปแบบเชิงคณิตศาสตร์ โดยเริ่มมีการนำมาใช้ ในช่วงปี ค.ศ. 1960 ในสาขาวิชาการวัดผลการศึกษา ต่อมาได้ขยายผลไปทางด้านการศึกษาทาง การศึกษาและสาขาวิชาอื่น ๆ เพราะสามารถทดสอบสมมุติฐานได้ และนำไปสู่การพิสูจน์ข้อเท็จจริงใน เรื่องนั้น ๆ ได้

5. รูปแบบเชิงสาเหตุ (Causal Models) หมายถึง รูปแบบที่อยู่ในระดับขั้นสูง โดยมีตัวแปร แต่ละตัว แสดงความสำคัญเชิงสาเหตุกับตัวแปรอื่น ๆ ซึ่งมี 2 ลักษณะคือ

5.1 Recursive Models หมายถึง รูปแบบแสดงความสัมพันธ์ของสาเหตุหรือ ตัวแปรอื่นที่มีเส้นโยงที่มีทิศทางของการเป็นสาเหตุไปในทางเดียวหรือไม่มีความสัมพันธ์ย้อนกลับ

5.2 Non-Recursive Models หมายถึง รูปแบบแสดงความสัมพันธ์ของสาเหตุแบบเส้นคู่ระหว่างตัวแปร โดยทิศทางของความสัมพันธ์ของตัวแปรหนึ่งอาจเป็นได้ทั้งสาเหตุและผลของตัวแปรอื่น ๆ ภายในรูปแบบนั้น คือ ทั้งความสัมพันธ์ไปและย้อนกลับได้

สรุปได้ว่า ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พิจารณาเห็นว่า แนวคิดรูปแบบที่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ ข้อสรุปในข้อ 2 รูปแบบหมายถึง สิ่งที่แสดงโครงสร้างของความสัมพันธ์ของระหว่างชุดของปัจจัยหรือตัวแปรต่าง ๆ หรือองค์ประกอบที่สำคัญในเชิงความสัมพันธ์หรือเหตุผลซึ่งกันและกันเพื่อช่วยให้เข้าใจข้อเท็จจริงหรือปรากฏการณ์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ หรือรูปแบบที่ใช้แผนภูมิ (Schematic Models) หรือรูปแบบที่ใช้ภาษาในการอธิบาย (Semantic Models) ตามแนวคิดของ Keeves (1988) ที่ได้กำหนดขอบเขตและนิยามไว้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของผู้วิจัยที่ต้องการศึกษาวิธีการสอนตามแนวรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งแล้วสามารถจะพัฒนาให้เป็นการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละวัย ในแต่ละบริบทของพื้นที่

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน

1. ความหมายของรูปแบบการเรียนการสอน

มีนักวิชาการหลายท่านที่ได้ให้ความหมายของรูปแบบการเรียนการสอน ดังนี้ Anderson (1997) ได้ให้ความหมายของรูปแบบการเรียนการสอนว่า หมายถึง กระบวนการออกแบบการเรียนรู้เรื่องใดเรื่องหนึ่งเพื่อให้บรรลุผล ประกอบด้วยหลักการซึ่งต้อง ระบุแนวคิดทฤษฎีพื้นฐาน วัตถุประสงค์และข้อมูลอื่นๆ ที่สนับสนุนให้การใช้รูปแบบการเรียนการสอนประสบความสำเร็จ

Joyce and Weil (1986) (อ้างถึงใน วิชิตา มาลาสาย 2562 หน้า 37) ได้ให้ความหมายของรูปแบบการเรียนการสอนว่า หมายถึงแบบแผนที่น่าไปใช้สำหรับการจัดการเรียนการสอน หรือเป็นแนวทางในการสอนของครูที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้ความรู้ ความคิด ทักษะ ค่านิยม วิธีการคิด และวิธีการแสดงออกในการ เรียนรู้ของตนเอง

ทิสนา แชมมณี (2550, หน้า 51-57) ได้ให้ความหมายของรูปแบบการเรียนการสอนว่า หมายถึงสภาพลักษณะของการเรียนการสอนที่ครอบคลุมองค์ประกอบสำคัญ ซึ่งได้รับการจัดไว้ อย่างเป็นระเบียบตามหลักปรัชญาทฤษฎีหลักการ แนวคิดหรือความเชื่อต่าง ๆ ประกอบด้วย กระบวนการหรือขั้นตอนสำคัญในการเรียนการสอน รวมทั้งวิธีสอน และเทคนิคการสอนต่าง ๆ ที่สามารถช่วยให้สภาพการเรียนการสอนนั้นเป็นไปตามทฤษฎี หลักการหรือแนวคิดที่ยึดถือ ซึ่งได้รับการพิสูจน์ทดสอบว่าสามารถใช้เป็นแบบแผนในการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ เฉพาะของรูปแบบนั้น

จากความหมายของรูปแบบการเรียนการสอนข้างต้น สรุปได้ว่า รูปแบบการเรียน การสอน หมายถึง การจัดองค์ประกอบทางการเรียนรู้อย่างเป็นระเบียบแบบแผน ตามหลักการ แนวคิด หรือทฤษฎีพื้นฐาน และได้รับการพิสูจน์ว่าสามารถพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ตาม วัตถุประสงค์ที่กำหนดได้

2. องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอน

มีนักการศึกษาหลายท่านได้อธิบายองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอน ดังนี้ Anderson (1997) (อ้างถึงใน วิชิตา มาลาสาย 2562 หน้า 37) อธิบายว่า รูปแบบการเรียนการสอน ประกอบด้วยหลักการ โดยมีแนวคิดหรือทฤษฎีพื้นฐาน วัตถุประสงค์ เนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนที่สนับสนุน ให้การใช้รูปแบบการเรียนการสอนเกิดผลสัมฤทธิ์

Joyce and Weil (2000) (อ้างถึงใน วิชิตา มาลาสาย 2562:37) อธิบายว่า รูปแบบการเรียนการสอนประกอบด้วยทฤษฎี หลักการและมโนทัศน์ของรูปแบบการเรียนการสอน ขั้นตอนและกิจกรรมที่ใช้ในการเรียนการสอน และผลที่เกิดกับผู้เรียนหลังการใช้รูปแบบการเรียนการสอนนั้น

ทิตานา แชมมณี (2550, หน้า 51-57) อธิบายว่า รูปแบบการเรียนการสอนมีองค์ประกอบสำคัญ ดังนี้ 1) ปรัชญา ทฤษฎีหลักการ แนวคิดหรือความเชื่อที่เป็นพื้นฐานของรูปแบบฯ นั้น 2) มีการบรรยายและอธิบายสภาพ หรือลักษณะของการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักการที่ยึดถือ 3) มีการจัดระบบ คือมีการจัดองค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของระบบให้สามารถนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมายของระบบ หรือกระบวนการนั้น ๆ และ 4) มีการอธิบาย หรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีสอน และเทคนิคการสอนต่าง ๆ ที่จะช่วยให้กระบวนการเรียนการสอนนั้น ๆ เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

จากองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนที่นักการศึกษาเสนอไว้ข้างต้น สรุปได้ว่า องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอน มีองค์ประกอบ 5 ประการ คือ 1) หลักการแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์แนวคิด ทฤษฎี ซึ่งเป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน 3) เนื้อหา 4) กระบวนการเรียนการสอน และ 5) การประเมินผลการเรียนรู้

3. แนวทางการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน

มีนักการศึกษาได้อธิบายแนวทางการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน ดังนี้

Joyce and Weil (1986) (อ้างถึงใน วิชิตา มาลาสาย 2562 หน้า 37) อธิบายแนวทางการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนว่า การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนจะต้องมีทฤษฎีรองรับ เช่น ทฤษฎีด้านจิตวิทยาการเรียนรู้ และจะต้องมีการศึกษาวิจัย ตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น

ทิตานา แชมมณี (2550 หน้า 51-57) ได้อธิบายขั้นตอนในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน ดังนี้

กำหนดจุดมุ่งหมายในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนให้ชัดเจน

ศึกษาสภาพรูปแบบ

1. ศึกษาหลักการ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดองค์ประกอบและเห็นแนวทางในการจัดความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอน

2. ศึกษาสภาพการณ์และปัญหาที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ค้นพบองค์ประกอบที่สำคัญที่จะช่วยให้รูปแบบการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพเมื่อนำไปใช้จริง และป้องกันปัญหาซึ่งอาจจะทำให้รูปแบบการเรียนการสอนนั้นขาดประสิทธิภาพ

3. กำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอน โดยพิจารณาว่ามีปัจจัยใดที่สามารถช่วยให้รูปแบบการเรียนการสอนบรรลุเป้าหมาย หรือจุดมุ่งหมาย

4. จัดกลุ่มองค์ประกอบ โดยนำองค์ประกอบที่กำหนดไว้มาจัดหมวดหมู่ เพื่อความสะดวกในการดำเนินการขั้นต่อไป

องค์ประกอบของรูปแบบ

5. จัดความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ ผู้สร้างรูปแบบการเรียนการสอนต้อง พิจารณาว่าองค์ประกอบใดเป็นเหตุและเป็นผลต่อกัน และจัดลำดับองค์ประกอบให้ถูกต้องเหมาะสม

6. จัดผังจำลององค์ประกอบ โดยการสร้างความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ โดยแสดงให้เห็นความเชื่อมโยงขององค์ประกอบเหล่านั้น

การทดลองใช้รูปแบบ

7. ทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน เพื่อศึกษาผลที่เกิดขึ้น

ตรวจสอบแล้วจัดทำเป็นรูปแบบจริง

8. ศึกษาผลที่เกิดขึ้นจากการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนว่าได้ผลตามเป้าหมายหรือใกล้เคียงกับเป้าหมายมากน้อยเพียงใด

9. ปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอน โดยนำผลการทดลองใช้ในการปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สรุปได้ว่า การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนจะต้องมีการศึกษาหลักการ แนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ มีการศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน โดยรูปแบบ การเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นต้องได้รับการตรวจสอบ พิสูจน์ เพื่อยืนยันว่าสามารถส่งผลให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการ

4. การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนจิตสาธารณะ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตสาธารณะ จิตตปัญญาศึกษา และทฤษฎีปัญญาสังคม ประมวลสรุป ดังนี้

1. ความเชื่อมโยงของแนวคิดจิตตปัญญาศึกษากับทฤษฎีปัญญาสังคม แนวคิดจิตตปัญญาศึกษากับทฤษฎีปัญญาสังคม มีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกัน ในส่วนของการพัฒนาจิตสาธารณะ คือการเน้นความเชื่อมโยงระหว่างตัวผู้เรียนกับสังคม โดย จิตตปัญญาศึกษาเน้นการเรียนรู้ที่เป็นองค์รวม เชื่อมโยงชีวิตกับชุมชนและธรรมชาติ ให้เกิดจิตสำนึกต่อส่วนรวมมีจิตเมตตาต่อเพื่อนมนุษย์ซึ่งแสดงออกมาโดย กิจกรรมการทำงาน อาสาสมัคร เป็นต้น (ธนา นิลชัยโกวิทย์, 2551 หน้า 52) ซึ่งสอดคล้องกับคุณลักษณะของผู้มีจิตสาธารณะ ที่แสดงออกถึงการช่วยเหลือผู้อื่นและสังคมโดยไม่หวังผลตอบแทน ส่วนทฤษฎีปัญญาสังคม เน้นการเรียนรู้ของบุคคลที่ความเกี่ยวข้องพันกับปัจจัย 3 ด้านคือ 1) ด้านบุคคล (P) 2) ด้านสภาพแวดล้อม (สังคม) (E) 3) ด้านพฤติกรรม (B) โดยทั้งสามปัจจัยมีความสัมพันธ์กันแบบสองทาง (Bandura, 1986) ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงผู้เรียนกับสังคมมีข้อค้นพบจากงานวิจัยที่แสดงให้เห็นว่า สามารถนำแนวคิดจิตตปัญญาศึกษาและทฤษฎีปัญญาสังคมมาใช้ร่วมกันได้ ดังนี้ เล็ก ทองแสน (2550 หน้า 56) ศึกษาผลการฝึกสมาธิและการใช้ตัวแบบที่มีต่อพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า การใช้วิธีการฝึกสมาธิและการใช้ตัวแบบสามารถพัฒนาพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยของนักเรียนได้ และมุสดี เฉลิมสุข (2543 หน้า 51) ศึกษาผลการฝึกควบคุมตนเองและการฝึกสมาธิที่มีต่อการปรับพฤติกรรมไม่สนใจในการเรียนและผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า การฝึกการกำกับควบคุมตนเองและการฝึกสมาธิ สามารถปรับพฤติกรรมไม่สนใจในการเรียนและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้ จากงานวิจัยข้างต้นแสดงให้เห็นว่าสามารถใช้กิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดจิตตปัญญาศึกษาร่วมกับทฤษฎีปัญญาสังคมในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนได้ โดยในการวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนประถมศึกษา

2. แนวคิดจิตตปัญญาศึกษาและทฤษฎีปัญญาสังคมที่ใช้ในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนจิตสาธารณะ มีดังนี้

2.1 จิตตปัญญาศึกษามีแนวคิดพื้นฐาน ดังนี้ 1) ความเชื่อในความเป็นมนุษย์ (Humanistic Value) มีแนวคิดที่มนุษย์มีศักยภาพในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ มีความจริง ความดี และความงามอยู่ในตนสามารถพัฒนาจิตตนให้เป็น “จิตใหญ่” ที่ให้ร่มเงาแก่ตนเองและผู้อื่นได้ และ 2) กระบวนทัศน์องค์รวม (Holistic Paradigm) มีแนวคิดที่มนุษย์มีความเชื่อมโยงกับสรรพสิ่งโดยบุคคลจะค้นพบอัตลักษณ์ และเป้าหมายในชีวิตโดยผ่านการเชื่อมโยงกับสังคม และ

ธรรมชาติ ก่อให้เกิดความรัก ความเมตตา (ธนา นิลชัยโกวิทย์ และคณะ, 2550 หน้า 55-57) มีหลักการสำคัญ ดังนี้

- 1) การเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง
- 2) ความเมตตา
- 3) การฟังอย่างลึกซึ้ง
- 4) การน้อมสว่ใจอย่างไคร่ครวญ
- 5) การเฝ้ามองตามความเป็นจริง

2.2 ทฤษฎีปัญญาสังคม มีแนวคิดว่าการเรียนรู้ของมนุษย์ส่วนมากเป็นการเรียนรู้โดยการสังเกตหรือการเลียนแบบจากตัวแบบโดยใช้กระบวนการทางปัญญา และการเรียนรู้ของบุคคลมีความเกี่ยวข้องกับปัจจัย 3 ด้านคือ 1) ด้านบุคคล (P) 2) ด้านสภาพแวดล้อม (สังคม) (E) 3) ด้านพฤติกรรม (B) โดยทั้งสามปัจจัยมีความสัมพันธ์กันแบบสองทาง โดยมีแนวคิดหลัก 3 ประการคือ 1) การเรียนรู้โดยการสังเกต 2) การกำกับควบคุมตนเอง 3) การรับรู้ความสามารถของตนเอง (Bandura ,1986 ; 1989) และจากงานวิจัยเกี่ยวกับทฤษฎีปัญญาสังคม แสดงให้เห็นว่า การเรียนรู้โดยการสังเกตจากตัวแบบ (Observational Learning) สามารถพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนได้ (นันทวัฒน์ ชุนชี, 2546; 64 ลัดดาวัลย์ เกษมเนตรและคณะ, 2547; 49, บุญทัน ภูบาล, 2549; 52, ศิริ แคนสา, 2551: 56) นอกจากนี้ การรับรู้ความสามารถของตน (Self-efficacy) ยังเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะ (โกศล มีความดี, 2547; 66, พรพรหม พรรคพวก, 2550; 65, ณัฐนิชากร ศรีบริบูรณ์, 2550: 62) และการกำกับควบคุมตนเอง (Self-regulation) สามารถพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนได้ (Puustinen, 1999; 60, ปิยวรรณ พันธมงคล, 2542: 58)

สรุปได้ว่า การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน โดยมีแนวคิดตามจิตสาธารณะ จิตปัญญาศึกษา และทฤษฎีปัญญาสังคม ส่วนของการพัฒนาจิตสาธารณะจะเน้นความเชื่อมโยงระหว่างตัวผู้เรียนกับสังคม ส่วนจิตปัญญาศึกษามีแนวคิดพื้นฐาน ความเชื่อในความเป็นมนุษย์โดยมีแนวคิดที่มนุษย์มีศักยภาพในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ มีความจริงใจความดีและความงามอยู่ในตนได้ ส่วนทฤษฎีปัญญาสังคมมีแนวคิดว่าการเรียนรู้ของมนุษย์ส่วนมากเป็นการเรียนรู้โดยการสังเกตหรือการเลียนแบบจากตัวแบบโดยใช้กระบวนการทางปัญญาช่วยตัดสินใจ

2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการสอนแบบมีส่วนร่วม (Active learning)

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการสอนแบบมีส่วนร่วมนี้ มีนักวิชาการหลายท่านได้ความรู้และหมายไว้ ดังนี้

ไพบูลย์ เปานิล (2546 : 43-44) กล่าวไว้ว่า วิธีการสอนแบบเดิม ๆ นั้น มักจะใช้วิธีการถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้เรียนโดยการบรรยาย (Lecture) การเรียนการสอนจะดีขึ้นหากอาจารย์มี

เอกสารคำสอน (Sheet) แจกให้และจะประทับใจการสอนของอาจารย์มากที่สุดหากอาจารย์มีเรื่องตลกหรือฮาขึ้นมาเล่าให้ฟังจะทำให้ได้หัวเราะสนุกสนานประทับใจไปนานแล้วจะจดจำภาพเหล่านั้นมาเป็นต้นแบบการสอนจนกลายเป็นกระบวนการเรียนการสอนที่ยึดตัวครูเป็นศูนย์กลางซึ่งวิธีการสอนแบบเดิม ๆ ยังมีจุดอ่อนหลายด้านดังนี้คือ

1. ครูเป็นแหล่งความรู้ที่ล้าหลังหากไม่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
2. ผู้เรียนขาดความสนใจเพราะทำหน้าที่ฟังอย่างเดียว
3. ผู้เรียนขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
4. ผู้เรียนไม่กล้าคิดไม่กล้าแสดงออกขาดความเชื่อมั่นในตนเอง
5. ผู้เรียนไม่เกิดความรู้ที่แท้จริงไม่สามารถนำไปประยุกต์ - ปฏิบัติได้เพราะเน้นความจำอย่างเดียว
6. ผู้เรียนไม่รู้จักการทำงานร่วมกันเป็นทีม
7. ครูให้ความสำคัญกับคะแนนสอบมากกว่าผลงานการประดิษฐ์คิดค้น
8. ผู้เรียนไม่รู้จักวิธีการแสวงหาความรู้

ไพบูลย์ เปานิล (2546 : 51-57) กล่าวว่า พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 ในหมวด 4 ได้เน้นและให้ความสำคัญกับกระบวนการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญซึ่งหมายถึงการจัดกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการนำไปใช้ในชีวิตจริง สามารถนำไปปฏิบัติและประยุกต์ใช้ได้ “เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติจริง ได้พัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์ศึกษาค้นคว้าทดลองและแสวงหาความรู้ด้วยตนเองตามความถนัด ความสนใจด้วยกระบวนการและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งในและนอกห้องเรียน สามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนสังคมและส่วนรวม” กระบวนการการเรียนรู้ที่คล้ายคลึงกับวิธีการสอนเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Active Learning) แตกต่างกันในที่กลุ่มผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งยังเป็นเยาวชนอยู่จึงเรียกว่า การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Child Center) ส่วนกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Active Learning) ที่มุ่งเน้นการเรียนรู้ที่มีขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดังนี้

1. กำหนดผลการเรียนรู้ (Learning Outcome) ให้ครอบคลุมองค์ความรู้ที่ต้องการให้เกิดความรู้ความเข้าใจทักษะเจตคติกระบวนการคุณธรรมและจริยธรรม
2. กำหนดสาระการเรียนรู้ให้ครอบคลุมเนื้อหาและสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน
3. ออกแบบหรือทำแผนกิจกรรมการเรียนรู้ซึ่งเน้นกิจกรรม 4 องค์ประกอบดังนี้
  - 3.1 การแลกเปลี่ยนประสบการณ์เรียนรู้หมายถึงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนดึงประสบการณ์เดิมของตนเองออกมาเชื่อมโยงหรืออธิบายปัญหาใหม่ที่พบเพื่อนำไปสู่การ

สร้างองค์ความรู้หรือข้อสรุปการกระตุ้นให้เกิดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ซึ่งครูอาจใช้สื่อแผ่นใสวีดิทัศน์สถานการณ์จำลองตั้งคำถามหรือสื่อ กิจกรรม อื่น ๆ ก็ได้

3.2 การสร้างองค์ความรู้ร่วมกันโดยการตั้งประเด็นปัญหาหรือคำถามให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์และสร้างสรรค์มวลงประสบการณ์ร่วมกันอาจใช้คำถามหรือสถานการณ์จำลองที่ท้าทายอารมณ์ความรู้สึกของผู้เรียนเช่นความรักอมตะมีจริงหรือรักและเมตตาต่างกันอย่างไร เป็นต้น

3.3 การนำเสนอความรู้หมายถึงการหลอมรวมแนวคิดที่ได้จากการอภิปรายกลุ่มเข้ากับหลักการทฤษฎีที่ครูจัดเตรียมให้หรือค้นคว้ามาจากแหล่งเรียนรู้มาสังเคราะห์ภายในกลุ่มผู้เรียนจนเกิดความเชื่อยอมรับมั่นว่าเป็นข้อเท็จจริงเช่นการนำปัญหาโทษภัยจากการสูบบุหรี่หรือสิ่งเสพติดทุกชนิดล้วนเกิดโทษภัยต่อตนเองสังคมและประเทศชาติโดยรวมจนผู้เรียนยอมรับ

3.4 การประยุกต์ใช้นำเสนอหรือลงมือปฏิบัติหมายถึงการนำเสนอความรู้นั้นต่อกลุ่มในห้องเรียนการนำเสนอต่อสาธารณะในลักษณะป้ายนิเทศป้ายโฆษณาหรือการเผยแพร่ทางสื่อมวลชนและหากผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้เช่นการลดและเลิกการสูบบุหรี่สิ่งเสพติดเพราะตระหนักและเชื่อในสิ่งที่พบว่าเป็นผลการเรียนรู้ที่มีคุณค่าสูงสุด

ทิสนา แชมมณี (2550 : 51-57) ได้ศึกษาหลักจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนซึ่งสามารถนำมาใช้ในวิธีการสอนเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Active Learning) ได้ดังต่อไปนี้

1. ทฤษฎีการเชื่อมโยงของธอร์นไดค์ (Thorndike's Classical Connectionism)

ก. ทฤษฎีการเรียนรู้ ธอร์นไดค์ (ค.ศ.1814 - 1949) อ้างอิงในทิสนา แชมมณี. (2550 : 51-52) เชื่อว่าการเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง ซึ่งมีหลายรูปแบบ บุคคลจะมีการลองผิดลองถูก (Trial and Error) ปรับเปลี่ยนไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะพบรูปแบบการตอบสนองที่สามารถให้ผลที่พึงพอใจมากที่สุด เมื่อเกิดการเรียนรู้แล้วบุคคลจะใช้รูปแบบการตอบสนองที่เหมาะสมเพียงรูปแบบเดียว และจะพยายามใช้รูปแบบนั้นเชื่อมโยงกับสิ่งเร้าในการเรียนรู้ต่อไปเรื่อย ๆ

กฎการเรียนรู้ของธอร์นไดค์สรุปได้ดังนี้ (ทิสนา แชมมณี. 2550, หน้า 51-52 ; อ้างอิงมาจาก Hergenhahn and Olson. 1993 , pp56 - 57)

1. กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดีถ้าผู้เรียนมีความพร้อมทั้งทางร่างกายและจิตใจ

2. กฎแห่งการฝึกหัด (Law of Exercise) การฝึกหัดหรือกระทำบ่อย ๆ ด้วยความเข้าใจจะทำให้การเรียนรู้นั้นคงทนถาวร ถ้าไม่ได้กระทำซ้ำบ่อย ๆ การเรียนรู้จะไม่คงทนถาวรและในที่สุดอาจลืมได้

3. กฎแห่งการใช้ (Law of Use and Disuse) การเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง ความมั่นคงของการเรียนรู้จะเกิดขึ้น หากได้มีการนำไปใช้บ่อย ๆ หากไม่มีการนำไปใช้อาจมีการลืมเกิดขึ้นได้

4. กฎแห่งผลที่พึงพอใจ (Law of Effect) เมื่อบุคคลได้รับผลที่พึงพอใจย่อมอยากจะเรียนรู้ต่อไป แต่ถ้าได้รับผลที่ไม่พึงพอใจจะไม่อยากเรียนรู้ ดังนั้นการได้รับผลที่พึงพอใจ จึงเป็นปัจจัยสำคัญในการเรียนรู้

ก. หลักการจัดการศึกษา/การสอน

1. การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนแบบลองผิดลองถูกบ้าง (เมื่อพิจารณาแล้วว่าไม่ถึงกับเสียเวลามากเกินไป และไม่เป็นอันตราย) จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในวิธีการแก้ปัญหาจดจำการเรียนรู้ได้ดี และเกิดความภาคภูมิใจในการทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง

2. การสำรวจความพร้อมหรือการสร้างความพร้อมของผู้เรียน เป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องกระทำก่อนการสอนบทเรียน เช่น การสร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนเกิดความอยากรู้อยากเห็นการเชื่อมโยงความรู้เดิมมาสู่ความรู้ใหม่ การสำรวจความรู้ใหม่ การสำรวจความรู้พื้นฐาน แนะนำการสอนแบบเน้นกิจกรรมการมีส่วนร่วมต่าง ๆ (อัครชัย ชัยแสงวง, 2559 : 54-62) เช่น การสอนแบบบูรณาการ คือ การสอนแบบบูรณาการ ในปัจจุบัน วิธีการสอนนี้เป็นที่นิยมที่สุดคือ การสอนวิชาใดวิชาหนึ่งเป็นหลัก แล้วสามารถเชื่อมโยงไปถึงวิชาอื่น ๆ ที่พาดพิงถึง โดยการเขียนแผนการสอนแบบใยแมงมุม (Webbing) คือจัดวิชาหลักอยู่ตรงกลาง ถ้าพาดพิงถึงวิชาใดก็เขียนชื่อวิชานั้นไว้โดยรอบแล้วโยงเส้นไปที่วิชานั้น ฉะนั้นในหนึ่งคาบ (ชั่วโมง) อาจพาดพิงถึง 7 - 8 วิชา การทำแผนเช่นนี้เรียกว่า การทำผังมโนทัศน์ การสอนแบบนี้เป็นการสอนที่ดีมาก แต่ครูผู้สอนต้องมีความรู้ที่หลากหลายวิชาและยึดวิชาหลักไว้เป็นแกน การพาดพิงถึงวิชาอื่น ๆ นั้น ควรพาดพิงในเวลาที่เหมาะสมแล้วต้องกลับมาวิชาแกนเพื่อมิให้เกิดการสับสนกับผู้เรียนการสอนแบบ Learning by doing การสอนแบบ Deming cycle คือ ตามหลักของ P D C A คือการสอนที่ดีอีกลักษณะหนึ่ง ซึ่งย่อมาจากคำ 4 คำ คือ PLAN หมายถึง การวางแผนการสอนไว้ล่วงหน้า ทั้งการวิเคราะห์หลักสูตรและการเขียนแผนการสอน รวมทั้งเตรียมสื่อการสอน DO หมายถึง การลงมือปฏิบัติจริง หรือ ลงภาคสนาม ตามที่เตรียมตัวไว้ CHECK หมายถึง การตรวจสอบผลการลงมือปฏิบัติว่า จะเกิดผลเช่นไร จะแก้ไขอย่างไรและ ACTION หมายถึง การนำเอาผลสัมฤทธิ์ไปใช้ แต่ถ้าไม่ค่อยดีจะต้องแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้น ถ้าดีแล้วก็นำไปใช้ในโอกาสต่อไปและการสอนแบบแก้ปัญหา (Problem - Solving Method) หมายถึง กิจกรรมด้านความคิด ที่รวบรวมประสบการณ์เดิมกับสภาพของปัญหาเข้าด้วยกัน เป็นขบวนการเลือกวิธีการต่าง ๆ ในการแก้ปัญหาให้ได้ วิธีสอนแบบแก้ปัญหานี้ เพื่อฝึกนิสัยในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเอง คือสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ในการแก้ปัญหานี้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ความสามารถภาวะทาง

สมองของผู้เรียนเป็นสำคัญการสอนแบบนี้เกิดขึ้นจากความคิดที่ว่า การเรียนรู้ในเรื่องต่าง ๆ เกิดจากสภาพการณ์ที่เป็นปัญหา วิธีสอนแบบแก้ปัญหา มีขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้ 1) ขั้นรวบรวมปัญหา ครูและเด็กช่วยกันรวบรวมปัญหาที่จะเรียน โดยคำนึงถึงความสนใจ ความต้องและปัญหาอันเกิดจากตัวนักเรียนจริง ๆ 2) ขั้นรวบรวมข้อมูลเพื่อหาความกระจ่างในปัญหา เป็นขั้นที่ผู้เรียนค้นหาความจริงต่าง ๆ ด้วยการค้นคว้าเอง เพื่อให้ได้มาซึ่งเนื้อหาวิชาอันจะนำไปใช้ในการแก้ปัญหา 3) ขั้นตั้งสมมุติฐานในการแก้ปัญหา เมื่อได้ข้อมูลต่าง ๆ แล้วก็ตั้งสมมุติฐาน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนตีความข้อมูลที่ได้รับ 4) ขั้นวางแผนในการแก้ปัญหา โดยจะให้นักเรียนร่วมมือกันรับงานไปทำตามสมมุติฐานโดยการร่างโครงการวางแผนงานที่จะแก้ปัญหาให้เรียบร้อยและ 5) ขั้นลงมือกระทำการทดสอบข้อเสนอแนะสมมุติฐาน **ข้อดี** 1) ทำให้นักเรียนตื่นตัวในการเรียนรู้ เห็นประโยชน์ของการเรียนรู้ 2) สร้างความมั่นใจในความสามารถของตน เพราะคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง 3) มีความเข้าใจและจดจำบทเรียนได้ดี เพราะได้คิดแก้ปัญหา 4) ทำให้นักเรียนมีประสบการณ์ตรง รู้จักช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และ 5) ทำให้นักเรียนเป็นคนซื่อง่าย มีเหตุผลการตัดสินใจและทำให้เป็นคนรู้จักคิดและมีทักษะกว้างขวาง **ส่วนข้อเสีย** 1) ต้องใช้เวลามาก 2) บางครั้งไม่คุ้มกับผลที่ได้รับและ 3) ครูต้องเป็นคนที่มีความสามารถในการนำเข้าสู่ปัญหาถ้าครูไม่มีความสามารถจะทำให้นักเรียนไม่เข้าใจปัญหาเป็นต้น เพื่อดูว่าผู้เรียนมีความพร้อมที่จะเรียนบทเรียนต่อไปหรือไม่

3. หากต้องการให้ผู้เรียนมีทักษะในเรื่องใดจะต้องช่วยให้เขาเกิดความเข้าใจในเรื่องนั้นอย่างแท้จริง แล้วให้ฝึกฝนโดยกระทำสิ่งนั้นบ่อย ๆ แต่ควรระวังอย่าให้ถึงกับซ้ำซาก จะทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย

4. เมื่อผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แล้วควรให้ผู้เรียนฝึกนำการเรียนรู้ไปใช้บ่อย ๆ

5. การให้ผู้เรียนได้รับผลที่ตนพึงพอใจ จะช่วยให้การเรียนการสอนประสบผลสำเร็จ การศึกษาว่าสิ่งใดเป็นสิ่งเร้าหรือรางวัลที่ผู้เรียนพึงพอใจจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

2. ทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบโอเปอเรนต์ (Operant Conditioning) ของสกินเนอร์ (Skinner)

สกินเนอร์ (Skinner) ได้ทำการทดลอง ซึ่งสามารถสรุปเป็นกฎการเรียนรู้ได้ดังนี้ (ทฤษฎีแบบมณี. 2550, หน้า 51-52 ; อ้างอิงมาจาก Hergenhahn and Olson. 1993, pp 80-119)

ข. ทฤษฎีการเรียนรู้

1. การกระทำใด ๆ ได้รับการเสริมแรงจะมีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นอีก ส่วนการกระทำที่ไม่มีการเสริมแรง แนวโน้มที่ความถี่ของการกระทำนั้นจะลดลงและหายไปในที่สุด (จากการทดลองโดยนำหนูที่หิวจัดใส่กล่อง ภายในมีคานบังคับให้อาหารตกลงไปในกล่องได้ ตอนแรกหนูจะวิ่งชนโนนชนนี้

เมื่อชนคานจะมีอาหารตกลงมาให้กิน ทำหลาย ๆ ครั้ง พบว่าหนูจะกดคานทำให้อาหารตกลงไปได้เร็วขึ้น)

2. การเสริมแรงที่แปรเปลี่ยนทำให้การตอบสนองคงทนกว่าการเสริมแรงที่ตายตัว (จากการทดลองโดยเปรียบเทียบหนูที่หิวจัด 2 ตัว ตัวหนึ่งกดคานจะได้อาหารทุกครั้ง อีกตัวหนึ่งเมื่อกดคาน บางทีก็ได้อาหาร บางทีก็ไม่ได้อาหาร แล้วหยุดให้อาหารตัวแรกจะเลิกกดคานทันที ตัวที่ 2 จะยังกดต่อไปอีกนานกว่าตัวแรก)

3. การลงโทษทำให้เรียนรู้ได้เร็วและลืมตัว (จากการทดลองโดยนำหนูที่หิวจัดใส่กรง แล้วช็อกด้วยไฟฟ้า หนูจะวิ่งพลาจอนออกมาได้ เมื่อจับหนูใส่เข้าไปใหม่มันจะวิ่งพลาจอนอีก จำไม่ได้ว่าทางไหนคือทางออก)

4. การให้แรงเสริมหรือให้รางวัลเมื่ออินทรีย์กระทำพฤติกรรมที่ต้องการ สามารถช่วยปรับหรือปลูกฝังนิสัยที่ต้องการได้ (จากการทดลองโดยสอนให้หนูเล่นบาสเกตบอล เริ่มจากการให้อาหารเมื่อหนูจับลูกบาสเกตบอล จากนั้นเมื่อมันโยนจึงให้อาหาร ต่อมาเมื่อโยนสูงขึ้นจึงให้อาหาร ในที่สุดต้องโยนเข้าห่วงจึงให้อาหาร การทดลองนี้เป็นการกำหนดให้หนูแสดงพฤติกรรมตามที่ต้องการ ก่อนจึงให้แรงเสริม วิธีนี้สามารถดัดนิสัยหรือปรับเปลี่ยนพฤติกรรมได้)

ค. หลักการจัดการศึกษา/การสอน

1. ในการสอน การให้การเสริมแรงหลังการตอบสนองที่เหมาะสมของเด็กจะช่วยเพิ่มอัตราการตอบสนองที่เหมาะสมนั้น

2. การเว้นระยะการเสริมแรงอย่างไม่เป็นระบบ หรือเปลี่ยนรูปแบบการเสริมแรงจะช่วยให้เกิดการตอบสนองของผู้เรียนคงทนถาวร เช่นถ้าครูชมว่า “ดี” ทุกครั้งที่นักเรียนตอบถูกอย่างสม่ำเสมอ นักเรียนจะเห็นความสำคัญของแรงเสริมน้อยลง ครูควรเปลี่ยนเป็นแรงเสริมแบบอื่นบ้าง เช่น ยิ้ม พยักหน้า หรือบางครั้งอาจไม่ให้เสริมแรง

3. การลงโทษที่รุนแรงเกินไป มีผลเสียมาก ผู้เรียนอาจไม่ได้เรียนรู้หรือจำสิ่งที่เรียนได้เลย ควรใช้วิธีการงดการเสริมแรงเมื่อนักเรียนมีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ เช่น เมื่อนักเรียนใช้ถ้อยคำไม่สุภาพ แม้ได้บอกและตักเตือนแล้วก็ยังใช้อีก ครูควรงดการตอบสนองต่อพฤติกรรมนั้น เมื่อไม่มีใครตอบสนอง ผู้เรียนจะหยุดพฤติกรรมนั้นไปในที่สุด

4. หากการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม หรือปลูกฝังนิสัยให้แก่ผู้เรียน การแยกแยะขั้นตอนของปฏิบัติการตอบสนองออกเป็นลำดับขั้น โดยพิจารณาให้เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน เช่น หากต้องการปลูกฝังนิสัยในการรักษาความสะอาดห้องปฏิบัติการ และเครื่องมือ สิ่งสำคัญประการแรกคือ ต้องนำพฤติกรรมที่ต้องการมาจำแนกเป็นพฤติกรรมย่อยให้ชัดเจน เช่น การเก็บ การกวาด การเช็ดถู การล้าง การจัดเรียง เป็นต้น ต่อไปจึงพิจารณาแรงเสริมที่จะให้แก่ผู้เรียน เช่น คະแนน

คำชมเชย การให้เกียรติ การให้โอกาสแสดงตัว เป็นต้น เมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ก็ให้การเสริมแรงที่เหมาะสมในทันที

ฉะนั้น ในการจัดการเรียนการสอนและการสร้างบทเรียนสำเร็จรูปของครูจึงจำเป็นต้องศึกษาทฤษฎีทางจิตวิทยาต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับความสนใจระดับวุฒิภาวะความต้องการของผู้เรียนเพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Active Learning) เป็นแนวการจัดการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติที่ต้องการให้ผู้สอนจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อสร้างศักยภาพสูงสุดแก่ผู้เรียนให้เกิดความคิดสร้างสรรค์และพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองให้การจัดการเรียนรู้มีความหมายผู้เรียนเป็นฝ่ายลงมือกระทำอยู่กับเนื้อหาที่จะก่อให้เกิดการเรียนรู้โดยการพูดคุย การเขียนการอ่านการสะท้อนหรือการตั้งคำถามหรือการเรียนการสอนที่มีความเคลื่อนไหวใช้ได้ทั้งกลุ่มเล็กและห้องเรียนใหญ่ ๆ

2.4 องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ปริยทิพย์ บุญคง (2546 : 8) ได้กล่าวถึงตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในโรงเรียนนั้นประกอบด้วย

1. พฤติกรรมด้านความรู้ความเข้าใจถึงความสามารถทั้งหลายของผู้เรียนซึ่งประกอบด้วย ความถนัดและพื้นฐานเดิมของผู้เรียน
2. คุณลักษณะทางด้านจิตวิทยาหมายถึงสภาพการณ์หรือแรงจูงใจที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ใหม่ได้แก่ความสนใจเจตคติที่มีต่อเนื้อหาวิชาเรียนโรงเรียนและระบบการเรียนความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองลักษณะคุณภาพ
3. คุณภาพการสอนซึ่งได้แก่ การได้รับคำแนะนำการมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนการเสริมแรงจากครูการแก้ไขข้อผิดพลาดและรู้ผลว่าตนเองกระทำถูกต้องหรือไม่

ปริยทิพย์ บุญคง (2546 : 9) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในโรงเรียนนั้นประกอบด้วย

1. คุณลักษณะของผู้เรียนได้แก่ ความพร้อมทางสมองและความพร้อมทางสติปัญญา ความพร้อมทางด้านร่างกายและความสามารถทางด้านทักษะของร่างกาย คุณลักษณะทางจิตใจซึ่งได้แก่ ความสนใจ แรงจูงใจ เจตคติและค่านิยมสุขภาพ ความเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง ความเข้าใจสถานการณ์อายุและเพศ

2. คุณลักษณะของผู้สอนได้แก่ สติปัญญา ความรู้ในวิชาที่สอน การพัฒนาความรู้ ทักษะทางร่างกาย คุณลักษณะทางจิตใจ สุขภาพความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองและความเข้าใจในสถานการณ์ตามอายุและเพศ

3. พฤติกรรมระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนได้แก่ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนจะต้องมีพฤติกรรมที่มีความเป็นมิตรต่อกัน เข้าอกเข้าใจความสัมพันธ์กันดี มีความรู้สึกที่ดีต่อกัน

4. คุณลักษณะของกลุ่มผู้เรียนได้แก่ โครงสร้างของกลุ่ม ตลอดจนความสัมพันธ์ของกลุ่ม เจตคติ ความสามัคคีและภาวะผู้นำและผู้ตามที่ดีของกลุ่ม

5. คุณลักษณะของพฤติกรรมเฉพาะตัวได้แก่ การตอบสนองต่อการเรียน การมีเครื่องมือและอุปกรณ์พร้อมในการเรียนและความสนใจต่อบทเรียน

6. แรงผลักดันภายนอกได้แก่ บ้านมีความสัมพันธ์ระหว่างคนในบ้านดี สิ่งแวดล้อมดี มีวัฒนธรรมและคุณธรรมพื้นฐานดีเช่น ขยันหมั่นเพียรความประพฤติดี

ปริยทิพย์ บุญคง (2546: 10) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ดังนี้

1. ด้านคุณลักษณะการจัดระบบในโรงเรียนตัวแปรด้านนี้จะประกอบด้วย ขนาดโรงเรียน อัตราส่วนนักเรียนต่อครู อัตราส่วนนักเรียนต่อห้องเรียนซึ่งตัวแปรเหล่านี้มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2. ด้านคุณลักษณะของครู ตัวแปรทางด้านคุณลักษณะของครูประกอบด้วย ประสบการณ์ อายุ วุฒิภาวะของครู การฝึกอบรมของครู จำนวนวันลาของครู จำนวนคาบที่สอนในหนึ่งสัปดาห์ ความเอาใจใส่ในหน้าที่ ทศนคติเกี่ยวกับนักเรียน ซึ่งตัวแปรเหล่านี้มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3. ด้านคุณลักษณะของนักเรียนประกอบด้วย ตัวแปรเกี่ยวกับตัวนักเรียนเช่น เพศ อายุ สติปัญญาการเรียนพิเศษการได้รับความช่วยเหลือเกี่ยวกับการเรียนสมาชิกในครอบครัวระดับการศึกษาของบิดามารดาอาชีพของผู้ปกครองความพร้อมในเรื่องอุปกรณ์การเรียนระยะทางไปเรียน การมีอาหารกลางวันรับประทานความเอาใจใส่ต่อการเรียนทัศนคติต่อการเรียนการสอนฐานะทางครอบครัวการขาดเรียนการเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นตัวแปรเหล่านี้ก็มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

4. ด้านภูมิหลังทางเศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อมของนักเรียน การศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสภาพเศรษฐกิจสังคมกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาในต่างประเทศซึ่งประกอบด้วยตัวแปรเช่น ขนาดครอบครัว ภาษาที่พูดในบ้านของตน ถิ่นฐานหรือพื้นที่ที่ตั้งของบ้าน

สรุปได้ว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคือสภาพแวดล้อมที่จะส่งผลต่อผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์หรือผลการเรียนรู้ที่คาดหวังแล้วสามารถตอบข้อคำถามหรือชุดคำถามที่ครูผู้สอนใช้วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.5 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการแก้ปัญหาตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ (Constructivism)

ทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ (Constructivism) เป็นปรัชญาการศึกษาที่ตั้งอยู่บนฐานความเชื่อที่ว่า นักเรียนสามารถสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง ซึ่งความรู้นี้จะฝังติดอยู่กับคนสร้าง ดังนั้นความรู้ของแต่ละคนเป็นความรู้เฉพาะตัวเป็นสิ่งที่ตนสร้างขึ้นเองเท่านั้น โดยนักเรียนจะเป็นผู้กำหนดหรือมีส่วนร่วมในการกำหนดสิ่งที่จะเรียนและวิธีการเรียนของตนเอง และเป็นผู้ตัดสินว่า ตนเองจะได้เรียนรู้อะไร เรียนรู้อย่างไรและพัฒนาการเรียนรู้อย่างไร สามารถนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ในบริบทอื่นได้อย่างเหมาะสม จากเรียนรู้จากการปฏิบัติจะมีอิสระในการคิดและทำสิ่งต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องที่เรียนด้วยตนเอง และเรียนรู้บรรยากาศการเรียนการสอนที่มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันด้วย ภายใต้การอำนวยความสะดวกของครู

1. ความหมายของแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์

เนื่องจากยุคปัจจุบันเป็นยุคที่ข้อมูลข่าวสารเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วมีการปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์การเรียนรู้ใหม่ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเองผ่านกระบวนการคิด จะเห็นได้ว่าสอดคล้องกับทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ (Constructivism) หรือชื่อเรียกอื่น ๆ ที่แตกต่างกันไป ได้แก่ ทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ ทฤษฎีเสริมสร้างความรู้ ทฤษฎีรังสรรค์นิยมในการศึกษาครั้งนี้ เรียกว่า “ทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์”

Von Glasersfeld (1991) (อ้างถึงใน วิชิตา มาลาสาย 2562:12) กล่าวถึง คอนสตรัคติวิสต์ว่าเป็นทฤษฎีของความรู้ที่มีรากฐานมาจากปรัชญาจิตวิทยาและการศึกษาเกี่ยวกับการสื่อความหมายและการควบคุมกระบวนการของการสื่อความหมายในตัวคน ทฤษฎีของความรู้นี้อ้างถึงหลักการ 2 ข้อคือ 1 ความรู้ไม่ได้เกิดขึ้นจากการรับรู้เพียงอย่างเดียว แต่เป็นการสร้างขึ้นโดยบุคคลที่มีความรู้ความเข้าใจ 2) หน้าที่ของการรับรู้คือการปรับตัวและการประมวลประสบการณ์ทั้งหมด แต่ไม่ใช่เพื่อการค้นพบสิ่งที่เป็นจริง ซึ่งถ้านำหลักการทั้งสองนี้ไปใช้จะมีผลเกิดขึ้นตามมาแผ่กว้างไกลในการศึกษาพัฒนาการทางสติปัญญาและการเรียนรู้เช่นเดียวกันกับในการฝึกปฏิบัติการสอนในจิตวิทยาบำบัดในระหว่างการจัดการระหว่างบุคคล

Wheatley (1991) (อ้างถึงใน วิชิตา มาลาสาย 2562:12) ให้ความหมายทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ว่ามีหลักการสำคัญ 1 ประการ คือ 1) ความรู้ไม่ได้เกิดจากการรับรู้แต่มนุษย์เป็นผู้สร้างความรู้ขึ้นด้วยตนเอง ดังนั้น การสร้างความหมายจากสิ่งที่รับรู้ของแต่ละคน จึงอาจแตกต่างกันได้

2) การรับรู้ คือ การปรับตัวและการใช้ประโยชน์จากการจัดระบบประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้รับตั้งนั้น มนุษย์สามารถเรียนรู้อะไรต่าง ๆ โดยอาศัยประสบการณ์กับสิ่งเหล่านั้น

Bell (1993) (อ้างถึงใน วิชิตา มาลาสาย 2562:12) มีทรรศนะเกี่ยวกับการเรียนรู้ตามแนว Constructivism ว่าการเรียนรู้ไม่ใช่การเติมสมองที่ว่างเปล่าของผู้เรียนให้เต็ม หรือไม่ใช่การได้มาซึ่งความคิดใหม่ ๆ ของผู้เรียนแต่เป็นการพัฒนาหรือเปลี่ยนความคิดที่มีอยู่แล้วของผู้เรียนการเรียนรู้เป็นการแปลงมโนคติที่เป็นการสร้างและการยอมรับความคิดใหม่ ๆ หรือเป็นการจัดโครงสร้างของความคิดที่มีอยู่แล้วใหม่ ซึ่งจะตระหนักว่านักเรียนเป็นผู้สร้างความคิดมากกว่าดูดซึมความคิดใหม่ ๆ และผู้เรียนเป็นผู้สร้างความสามารถจากประสบการณ์ด้วยตนเอง

Cobb (1994) (อ้างถึงใน วิชิตา มาลาสาย 2562:12) กล่าวว่า การเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ไม่หยุดนิ่งกับที่ในการสร้าง การรวบรวมและการตกแต่งความรู้ ผู้เรียนมีโครงสร้างความรู้ที่ใช้ในการตีความหมายและทำนายเหตุการณ์ต่าง ๆ รอบตัวเขาโครงสร้างความรู้ของผู้เรียนอาจแปลก และแตกต่างกันจากโครงสร้างความรู้ของผู้เชี่ยวชาญ นอกจากนี้ Cobb ยังกล่าวถึงทรรศนะเชิงวัฒนธรรมสังคมของคอนสตรัคติวิสต์ว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการทางสังคม และเป็นการร่วมมือกันระหว่างผู้สอนและผู้เรียน นอกจากนี้ผู้ใหญ่ที่อยู่รอบตัวผู้เรียนทั้งพ่อแม่ ปู่ ย่า ตา ยาย ภาษาถิ่น ภาษามาตรฐานและวัฒนธรรมดั้งเดิมและวัฒนธรรมต่างชาติที่กำลังหลั่งไหลเข้ามา เป็นปัจจัยสำคัญอย่างมากต่อกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน

Willson (1996) (อ้างถึงใน วิชิตา มาลาสาย 2562:13) กล่าวว่า คอนสตรัคติวิสต์ เป็นทฤษฎีของความรู้ที่ใช้อธิบายว่า เราได้ อย่งไรและเรารู้อะไรบ้าง คอนสตรัคติวิสต์ จึงเป็นวิธีการคิดเกี่ยวกับเรื่องของความรู้ที่เกิดขึ้นและการเรียนรู้เพิ่มเติม

ทิกนา แคมมณี (2542: 52) ได้ให้ความหมายทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ว่าเป็นแนวคิดที่บุคคลเรียนรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ กัน โดยอาศัยประสบการณ์เดิมตามโครงสร้างทางปัญญาที่มีอยู่ ความสนใจ และแรงจูงใจภายในเป็นพื้นฐาน โดยมีแรงจูงใจจากความขัดแย้งทางปัญญากา ให้เกิดการไตร่ตรอง (refection) นาไปสู่การสร้างโครงสร้างใหม่ทางปัญญา (Cognitive Restructuring) ที่ได้รับการตรวจสอบทั้งโดยตนเองและผู้อื่น ว่าสามารถแก้ปัญหาค่าต่าง ๆ ซึ่งอยู่ในกรอบของโครงสร้างนั้นและใช้เป็นเครื่องมือสำหรับการสร้างโครงสร้างใหม่อื่น ๆ ต่อไป

สุมาลี ชัยเจริญ (2547 : 49) ทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ เชื่อว่าการเรียนรู้เป็นกระบวนการสร้างความรู้มากกว่ารับความรู้โดยที่ความรู้คือโครงสร้างทางปัญญาของบุคคลนั้น ๆ ที่สร้างจากประสบการณ์หรือการแก้ปัญหาของตนและสามารถที่จะนำไปแก้ปัญหาค่าหรือสถานการณ์อื่น ๆ ได้ ดังนั้นในกระบวนการเรียนรู้ ผู้เรียนจึงเป็นผู้สร้างความรู้โดยอาศัยความรู้หรือประสบการณ์เดิม ครุมีหน้าที่ในการจัดสิ่งแวดล้อมเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้หรือเกิดการขยายโครงสร้างทางปัญญา กระบวนการเรียนการสอนในแนวคอนสตรัคติวิสต์ จึงมักเป็นลักษณะที่ผู้เรียนสร้างความรู้จากการ

ร่วมมือกันแก้ปัญหากระบวนการเรียนการสอนจะเริ่มต้นด้วยปัญหาที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งทางปัญญา (Cognitive Conflict) นั่นคือประสบการณ์และโครงสร้างทางปัญญาที่มีอยู่เดิม ไม่สามารถจัดการแก้ปัญหาที่ได้ออกตัวพอดีเหมือนปัญหาที่เคยแก้มาแล้ว ต้องมีการคิดค้นเพิ่มเติมที่เรียกว่า “การปรับโครงสร้าง” หรือ “การสร้างโครงสร้างใหม่” ทางปัญญา (Cognitive Restructuring) โดยการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ถกเถียงปัญหาซักค้านจนกระทั่งหาเหตุผล หรือหลักฐานในเชิงประจักษ์มาจัดความขัดแย้งทางปัญญาภายในตนเองและระหว่างบุคคลได้

จากความหมายที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่นักเรียนแสวงหาความรู้และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยอาศัยประสบการณ์ ความรู้เดิมเป็นพื้นฐานและเชื่อมโยงกับความรู้ใหม่ ด้วยการแสวงหาความรู้และสร้างองค์ความรู้จากบริบทและสิ่งแวดล้อมที่อยู่เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริงจากสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวัน ครูมีบทบาทเป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้กับนักเรียน สิ่งสำคัญของวิธีที่นักเรียนลงปฏิบัติ นั้น คือ ครูต้องสรุปการปฏิบัติ นั้น ๆ ว่า เป็นผลสำเร็จอย่างไร มีผลดีอะไรบ้าง มีผลที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขอย่างไรบ้าง ถ้าครูไม่สรุปให้นักเรียนรู้ นักเรียนจะสรุปด้วยตนเองไม่ได้และอาจจะสรุปผิดประเด็นได้

2. แนวคิดและหลักการของทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์

Underhill (1991) (อ้างถึงใน วิชิตา มาลาสาย 2562:14) ได้กล่าวถึงข้อตกลงเบื้องต้นของการเรียนรู้ ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ไว้ ดังนี้

1. ความขัดแย้งทางปัญญา (Cognitive Conflict) และความอยากรู้อยากเห็น (Curiosity) เป็นกลไกหลัก 2 ประการที่จูงใจให้นักเรียนอยากเรียน
2. การมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนเป็นองค์ประกอบหลักในการสร้างความขัดแย้งทางปัญญา
3. ความขัดแย้งทางปัญญาก่อให้เกิดกิจกรรมการไตร่ตรอง (Reflective Activity)
4. การไตร่ตรองเป็นองค์ประกอบหลักซึ่งกระตุ้นให้เกิดโครงสร้างใหม่ทางปัญญา (Cognitive Restructuring)
5. ข้อ 1, 2, 3, และ 4 เป็นวงจร
6. วงจรข้างต้นนี้เกิดขึ้นเสมอในประสบการณ์ของนักเรียน
7. วงจรนี้ให้อำนาจแก่นักเรียนในการควบคุมการเรียนรู้ของตนเอง

ทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ เป็นทฤษฎีที่เน้นในเรื่องการสร้างความรู้ใหม่โดยเชื่อว่าผู้เรียนมีความรู้เดิมอยู่แล้วการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นภายในของผู้เรียนโดยมีผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งพบเห็นกับกับความรู้ความเข้าใจเดิมที่มีมาก่อน โดยพยายามหาความเข้าใจเกี่ยวกับเหตุการณ์และปรากฏการณ์ที่ตนพบเห็นมาสร้างเป็นโครงสร้างทางปัญญา (Cognitive

Structure) โครงสร้างทางปัญญานี้จะประกอบด้วย ความหมายของสิ่งต่าง ๆ ที่ใช้ภาษาหรือเกี่ยวกับเหตุการณ์ หรือสิ่งที่แต่ละบุคคลมีประสบการณ์หรือเหตุการณ์อาจเป็นความเข้าใจหรือความรู้ของแต่ละบุคคล ผู้สอนไม่สามารถปรับเปลี่ยนโครงสร้างปัญญาให้กับผู้เรียนได้แต่ผู้สอนสามารถช่วยให้ผู้เรียนปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางปัญญาได้โดยจัดสภาพการณ์ทำให้เกิดภาวะไม่สมดุลขึ้นคือภาวะที่โครงสร้างทางปัญญาเดิมใช้ไม่ได้ต้องมีการดูดซึมเข้าสู่โครงสร้างทางปัญญา (Assimilation) หรือการปรับโครงสร้างทางปัญญา (Accommodation) ซึ่งเป็นความสามารถในการปรับโครงสร้างทางปัญญาให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมโดยการเชื่อมโยงระหว่างความรู้เดิมและสิ่งที่ต้องเรียนเข้าด้วยกันทำให้เกิดความรู้ขึ้นเองซึ่งทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ เป็นทฤษฎีที่มีรากฐานมาจากทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ (Piaget) เรียกว่า Cognitive Constructivist และวิกอตสกี (Vygotsky) ซึ่งเน้นบริบททางสังคมที่เรียกว่า Social Constructivist (สุมาลี ชัยเจริญ, 2545) มีรายละเอียดดังนี้

1. Cognitive Constructivism ซึ่งมีแนวคิดมาจาก Piaget “คือผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้โดยการลงมือกระทำ” Piaget เชื่อว่าถ้าผู้เรียนถูกกระตุ้นด้วยปัญหาที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งทางปัญญา (Cognitive Conflict) หรือเกิดการเสียสมดุลทางปัญญา (Disequilibrium) ผู้เรียนต้องพยายามปรับปรุงโครงสร้างทางปัญญา (Cognitive Structuring) ให้เข้าสู่สภาวะสมดุล (Equilibrium) โดยวิธีการดูดซึมความรู้ (Assimilation) โดยรับข้อมูลใหม่จากสิ่งแวดล้อมเข้าไปไว้ในโครงสร้างทางปัญญาเข้าสู่สภาวะสมดุล หรือสามารถที่จะสร้างความรู้ใหม่ขึ้นมาได้หรือเกิดการเรียนรู้นั้นเอง

2. Social Constructivist เป็นทฤษฎีรากฐานมาจาก Vygotsky ซึ่งมีแนวคิดที่สำคัญที่ว่า “ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาด้านพุทธิปัญญา” รวมทั้งแนวคิดเกี่ยวกับ “Zone of Proximal Development” ถ้าผู้เรียนอยู่ต่ำกว่า Zone of Proximal Development ก็จำเป็นที่จะต้องได้รับการช่วยเหลือในการเรียนรู้ที่เรียกว่า Scaffolding Vygotsky เชื่อว่าผู้เรียนสร้างความรู้โดยผ่านการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้อื่น ได้แก่ เด็ก ผู้ใหญ่ พ่อแม่ ครู และเพื่อน ในขณะที่เด็กอยู่ในบริบทของสังคมและวัฒนธรรม (Social Cultural Context) จากแนวคิดข้างต้น พบว่า หลักการของ Social Constructivism เน้นการพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยจัดให้ผู้เรียนได้รับคำชี้แนะและเสนอแนวทางในการแก้ปัญหา นอกจากนี้การทำงานร่วมกับผู้อื่นที่มีความรู้ความชำนาญเกี่ยวกับเรื่องนั้นจะส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนตามแนวคอนสตรัคติวิสต์ นักการศึกษาจึงได้นำฐานการช่วยเหลือ (Scaffolding) ซึ่งมาจากแนวคิดที่เกี่ยวกับช่วงของพัฒนาการที่เรียกว่า Zone of Proximal Development ถ้าผู้เรียนต่ำกว่า Zone of Proximal Development จำเป็นที่จะต้องได้รับการช่วยเหลือในการเรียนรู้และการเรียนรู้แบบร่วมมือกันแก้ปัญหา (Collaborative Learning) ซึ่งมาจากแนวคิดที่เกี่ยวกับบริบททางภาษา สังคมและวัฒนธรรมช่วยส่งเสริมการสร้างความรู้แก่ผู้เรียน ดังนั้นจะพบว่าการเรียนรู้ทั้งสอง

ทฤษฎีมีความแตกต่างกัน คือ Piaget อธิบายถึงการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นภายในตัวของบุคคล เมื่อมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลหรือสิ่งแวดล้อมแล้วบุคคลนั้นจะเกิดการเรียนรู้ ส่วน Vygotsky อธิบายว่าการเรียนรู้เกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมโดยอาศัยสื่อกลางทางวัฒนธรรมที่มนุษย์สร้างขึ้น การช่วยเหลือด้วยการชี้แนะและการทำงานร่วมกับผู้อื่นจะส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้

3. การจัดการเรียนรู้ตามแนวคอนสตรัคติวิสต์

Brooks (1993) (อ้างถึงใน วิชิตา มาลาสาย 2562:15) ได้กล่าวว่า ทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ นั้นมิใช่ ทฤษฎีการสอนแต่เป็นทฤษฎีการเรียนรู้ (Knowledge and Learning) โดยมีพื้นฐานมาจากจิตวิทยากลุ่ม Cognitive Psychology ปรัชญาและมานุษยวิทยา ทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ได้ให้ความหมายของคำว่า ความรู้ (Knowledge) คือ สื่อกลางในการพัฒนาทางด้านสังคมและวัฒนธรรม ดังนั้นการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์จึงเป็นกระบวนการแก้ปัญหาซึ่งทำให้นักเรียนเกิดประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรมแม้ว่าทฤษฎี คอนสตรัคติวิสต์จะไม่ใช่ทฤษฎีเกี่ยวกับการสอนแต่ก็เป็นทฤษฎีที่เป็นพื้นฐาน ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสภาครุวิทยาาสตร์แห่งชาติและสภาวิจัยแห่งชาติ (National Council for Teachers of Mathematics and National Research Council) ได้สนับสนุนให้ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการจัดประสบการณ์เรียนรู้และนำแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์มาใช้ในการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ซึ่งเป็นวิธีที่จะช่วยพัฒนาความคิดรวบยอดและช่วยให้นักเรียนสามารถแยกแยะปัญหาได้วิธีการสอนแบบนี้มิได้เน้นวิธีการท่องจำเพื่อนำไปหาคำตอบที่ถูกต้องแต่เป็นวิธีที่ให้นักเรียนได้ทดลองสืบสวนสอบสวนตั้งคำถามและตั้งสมมติฐาน

สุนทร สุนันชัย (2540 : 48) ได้เสนอแนะการนำแนวคิด ทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนดังนี้ 1) ต้องจัดสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ให้มีทางเลือกลดความกดดันและส่งเสริมให้มีความคิดริเริ่ม 2) จัดบริบทการเรียนรู้ซึ่งสนับสนุนความเป็นอิสระของนักเรียนในขณะเดียวกันครูต้องทำหน้าที่เป็นผู้สนับสนุนที่ดีเพื่อพัฒนาเด็กซึ่งอยู่ระหว่างการเปลี่ยนจากการพึ่งพาผู้อื่นมาเป็นพึ่งพาตนเองให้สามารถก้าวหน้าขึ้นมาได้ สิ่งแวดล้อมในข้อนี้ยังหมายรวมถึงเพื่อน ๆ ของเด็กซึ่งจากการทำงานด้วยกันได้ดีมีความเกื้อกูลสนับสนุนซึ่งกันและกัน ย่อมเป็นปัจจัยให้เด็กได้พัฒนาการเรียนรู้ได้ดีด้วย 3) เด็กมีโอกาที่จะใช้ความรู้ที่เรียนในบริบทที่เหมาะสมเพื่อให้เด็กได้เห็นความเชื่อมโยงระหว่างสิ่งที่เรารู้กับโลกที่เป็นจริงภายนอก 4) สนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยการสอนให้มีเจตคติที่เหมาะสมในการแสวงหาและสร้างความรู้และ 5) เสริมสร้างศักยภาพของนักเรียนให้พร้อมที่จะเรียนรู้รวมทั้งการยอมรับความผิดพลาดเป็นเรื่องธรรมดาซึ่งจะช่วยให้แสวงหาสิ่งที่ดีกว่าและถูกต้องต่อไป

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ควรเปิดโอกาสให้เด็กได้อยู่ในโลกประสบการณ์มีโอกาสผิดพลาดมีโอกาสแก้ตัวและการเรียนรู้จากการผิดพลาดนั้น โดยสรุปคือ ไม่ควรสอนให้เด็กท่องจำ เนื้อหา แต่ให้รู้จักคิดและฝึกทักษะโดยผ่านประสบการณ์ต่าง ๆ

การเรียนการสอนคณิตศาสตร์ควรเป็นการสอนที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือกระทำและฝึกคิดด้วยตนเองเป็นสำคัญครูผู้สอนจะเป็นผู้จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ศึกษามากกว่าจะเป็นผู้บอกให้นักเรียนจำ ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงวุฒิภาวะประสบการณ์เดิมสิ่งแวดล้อมและขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ ที่นักเรียนได้รับมาก่อนเข้าสู่ห้องเรียนการเรียนรู้ของนักเรียนจะเกิดขึ้นระหว่างที่นักเรียนได้มีส่วนร่วมโดยตรงในกิจกรรมการเรียนเหล่านั้น นอกจากนี้เมื่อนักเรียนผ่านกิจกรรมไปแล้วจะเกิดทักษะในการตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยวิธีการที่เหมาะสมมีความคิดวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผลรวมทั้งมีความสามารถสื่อสารกับผู้อื่นได้ดี ทั้งนี้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบนี้จะต้องคำนึงถึงพัฒนาการในวัยต่าง ๆ ของเด็กอีกด้วย

4 . บทบาทครูตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์

J.G. Brooks, & M.G. Brooks (1993) (อ้างถึงใน วิชิตา มาลาสาย 2562:16) ได้กล่าวว่า บทบาทของครูตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์นั้นควรยึดหลักในการสอน 12 ประการ ดังนี้

1. ครูต้องยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียนและใช้คำถามกระตุ้นให้นักเรียนใช้กระบวนการแก้ปัญหาเพื่อเกิดการเรียนรู้และช่วยให้นักเรียนได้คิดแก้ปัญหา
2. ครูต้องใช้ข้อมูลวัตถุดิบที่อยู่รอบๆ ตัวนักเรียนมาใช้ให้เป็นประโยชน์เพื่อส่งเสริมและกระตุ้นให้นักเรียนได้เรียนรู้
3. เมื่อจะมอบหมายให้นักเรียนทำครูจะต้องใช้คำพูดที่ทำให้นักเรียนได้เกิดความคิด และสติปัญญา เช่น จำแนก วิเคราะห์ ทำนาย และสร้างสรรค์
4. ครูต้องให้ออกาสนักเรียนได้แสดงความคิดเห็นความรู้สึกรู้สึกนึกคิดที่มีต่อบทเรียนวิธีการเรียนรู้และบทเรียน
5. ครูจะต้องพยายามทำความเข้าใจความคิดรวบยอดของนักเรียนก่อนที่จะร่วมแสดงความคิดเห็นของครูเอง
6. ครูจะต้องให้นักเรียนได้มีโอกาสนทนาเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนร่วมชั้นและกับครู
7. ครูจะต้องกระตุ้นให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้โดยครูใช้คำถามที่สมเหตุสมผลใช้คำถามปลายเปิดและส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้คำถามกับเพื่อนนักเรียนด้วยกัน
8. ครูจะต้องให้นักเรียนได้พยายามแก้ไขข้อผิดพลาดของตนเอง
9. ครูจะต้องให้ความสนใจประสบการณ์เดิมของนักเรียนเพื่อให้นักเรียนได้นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการตั้งสมมติฐานเพื่อหาวิธีตรวจสอบและกระตุ้นให้นักเรียนได้ร่วมกันอภิปราย
10. ครูจะต้องให้เวลากับนักเรียนเพื่อรอคำตอบ

11. ครูจะต้องให้เวลากับนักเรียนเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ของนักเรียน
12. ครูจะต้องตอบสนองความอยากรู้อยากเห็นของนักเรียน

สุมาลี กาญจนชาติรี (2543 หน้า 33) ได้กล่าวถึงบทบาทของครูในการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนสร้างความรู้ ดังนี้

1. สามารถรับรู้และวินิจฉัยความรู้เดิมของนักเรียนได้อย่างรวดเร็ว
2. เลือกยุทธวิธีการสอนที่ช่วยแก้แนวคิดที่คลาดเคลื่อนของนักเรียน
3. ให้ความสนใจต่อกระบวนการคิดและการกำกับตนเองของนักเรียน
4. ส่งเสริมนักเรียนในการนำแนวคิดที่เรียนไปแล้วมาใช้ในบริบทต่าง ๆ
5. พิจารณาจุดมุ่งหมายในการเรียนของนักเรียน ความแตกต่างระหว่างจุดมุ่งหมายของการเรียนและการสอน
6. พิจารณาบริบทในการเรียนรู้ของนักเรียน

สรุปได้ว่า บทบาทของครูตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ คือ ครูจะต้องเข้าใจธรรมชาติและหลักการสอนตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ โดยส่งเสริมและยอมรับความเป็นอิสระในการคิดและความคิดริเริ่มของนักเรียน ส่งเสริมการลงมือปฏิบัติ รวมทั้งจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และปฏิสัมพันธ์กัน ตลอดจนการนำแนวคิดที่เรียนไปแล้วมาใช้ในบริบทต่าง ๆ และในสภาพจริงซึ่งเกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน

5. บรรยากาศของห้องเรียนตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์

J.G.Brooks, & M.G.Brooks (1993) (อ้างถึงใน วิชิตา มาลาสาย 2562 หน้า 18) ได้กล่าวถึงบรรยากาศในห้องเรียนตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ดังนี้

1. การสอนเริ่มจากภาพรวมไปยังรายละเอียดย่อย ๆ โดยเน้นความคิดรวบยอด
2. ยึดแนวทางที่จะให้นักเรียนแสวงหาคำตอบจากคำถาม
3. กิจกรรมการเรียนการสอนเน้นที่ข้อมูลและสิ่งที่อยู่รอบ ๆ ตัวนักเรียน
4. นักเรียนเปรียบเสมือนหนึ่งนักคิดซึ่งเป็นคนคิดทฤษฎีด้วยตัวนักเรียนเอง
5. ครูทำหน้าที่เป็นผู้กระตุ้นส่งเสริมและจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมให้กับนักเรียน
6. ครูทำหน้าที่ค้นหาความคิดของนักเรียนเพื่อจะได้เข้าใจความคิดรวบยอดของนักเรียนเพื่อนำไปใช้ประกอบการเรียน
7. การวัดประเมินผลของนักเรียนไม่สามารถแยกออกจากการสอนได้ครูใช้วิธีการสังเกตการทำงานการจัดนิทรรศการและการเลือกชิ้นงานที่ดีที่สุดของนักเรียน
8. นักเรียนส่วนใหญ่ทำงานเป็นกลุ่ม

สรุปได้ว่า บรรยากาศในการเรียนตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์เป็นบรรยากาศในห้องเรียนที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียนได้คิดค้นและสร้างองค์ความรู้ด้วยตัวนักเรียนเอง รู้จักแสวงหาคำตอบจากคำถามเพื่อค้นหาความคิดรวบยอดโดยครูเป็นผู้นำที่คอยกระตุ้นส่งเสริมและจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมให้กับนักเรียนรวมทั้งการจัดการวัดและประเมินผลที่มีความหลากหลาย

6. รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการแก้ปัญหาตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์

Driver & Bell (1986) (อ้างถึงใน วิชิตา มาลาสาย 2562:18) ที่เสนอแนะการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง มีการกำหนดขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ไว้ 5 ขั้น ได้แก่

- ขั้นที่ 1 ขั้นนำเป็นขั้นที่ผู้เรียนได้รับรู้จุดมุ่งหมายและมีแรงจูงใจในการเรียนรู้
- ขั้นที่ 2 ขั้นทบทวนความรู้เดิม เป็นขั้นที่ผู้เรียนแสดงออกถึงความรู้ความเข้าใจเดิมในรูปของผังมโนทัศน์
- ขั้นที่ 3 ขั้นปรับเปลี่ยนความคิด เป็นขั้นที่สำคัญที่มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันและกัน เกิดการสร้างความคิดใหม่จากการสาธิตหรือการทดลอง
- ขั้นที่ 4 ขั้นนำความคิดไปใช้ เป็นขั้นที่ผู้เรียนนำความคิดใหม่ไปใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ใหม่ที่เกิดขึ้น
- ขั้นที่ 5 ขั้นทบทวน เป็นขั้นเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่มีการสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง

โดยเฉพาะขั้นที่ 2 และ ขั้นที่ 5 เป็นขั้นที่ผู้เรียนสามารถพัฒนาการคิดวิเคราะห์ได้เป็นอย่างดี กล่าวคือ ผู้เรียนได้ร่วมกันคิดวิเคราะห์จากการรวบรวมข้อมูล จัดทำข้อมูล และสื่อความหมายข้อมูลในรูปของผังมโนทัศน์

วรรณทิพา รอดแรงคำ (2540 : 42) กล่าวว่า แนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ทำให้มีการสร้างและพัฒนาแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลายรูปแบบซึ่งแต่ละแบบมีจุดเน้นที่แตกต่างออกไปได้แก่

1. รูปแบบการเรียนรู้เนื่องมาจากนักเรียน (The Generative Learning Model : GLM) พัฒนาโดย Osbone & Wittrock (1982) รูปแบบนี้กล่าวถึง อิทธิพลของความรู้ที่มีอยู่ซึ่งความรู้เดิมนี่จะเป็นตัวเลือกรู้ที่นักเรียนสนใจการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้าและความจำที่สะสมไว้การสร้าง ความหมายจากสิ่งเร้าและข้อมูลที่ได้จากความจาระยะยาวตลอดจนการ ประเมินผลและการสร้าง ความหมายที่เป็นไปได้ประกอบด้วยกิจกรรม 4 ขั้นตอนสรุปได้ดังนี้

- 1.1 ขั้นนำประกอบด้วยการค้นหาความคิดของนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่จะเรียน
- 1.2 ขั้นเน้นประกอบด้วยการสร้างบริบทการเรียนรู้การจัดหาประสบการณ์จริงใจ การร่วมมือปรายและการนำเสนอผลงาน
- 1.3 ขั้นท้าทายประกอบด้วยการเสนอพยานหลักฐานความคิดเห็นของนักวิทยาศาสตร์ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนกับความคิดเห็นของนักวิทยาศาสตร์
- 1.4 ขั้นนำไปใช้ประกอบด้วยการช่วยให้นักเรียนเข้าใจความคิดเห็นใหม่อย่างชัดเจน การอภิปรายและการประเมินหาค่าตอบอย่างมีวิจารณ์ญาณสามารถนำความคิดใหม่มาใช้บรรยายการแก้ปัญหาได้ทั้งหมด

2. รูปแบบการเรียนรู้จากการแก้ปัญหา (Problem-Center Learning Model: PCLM)

พัฒนาโดย Wheatley (1991) (อ้างถึงใน วิชุตดา มาลาสาย 2562:19) มีความคิดว่าทั้งผู้สอนและผู้เรียนเป็นผู้สร้างความหมายภายใต้บริบทหนึ่ง ๆ โดยใช้การปฏิสัมพันธ์ซึ่งถือว่าเป็นกระบวนการเจรจาต่อรองเพื่อให้ได้มาซึ่งความหมายที่เหมาะสมไม่ใช่การกำหนดกระบวนการให้นักเรียนปฏิบัติอย่างเคร่งครัดประกอบด้วยการกิจกรรม 5 ขั้นตอนสรุปได้ดังนี้ 1) การนำเข้าสู่บทเรียนประกอบด้วยการซักถามปัญหา การทบทวนความรู้เดิม การกำหนดกิจกรรมที่เกิดขึ้นในการเรียนรู้ และเป้าหมายที่ต้องการจัดความสัมพันธ์กับสิ่งที่กำลังจะเรียน 2) การสืบค้นทางวิทยาศาสตร์ เทคนิคความรู้ในทางวิทยาศาสตร์ 3) การอภิปรายประกอบด้วยการนำความรู้ในขั้นที่ 2 มาเป็นพื้นฐานในการศึกษาการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการอ่านและนำข้อมูลมารวบรวมกันอภิปราย 4) การสรุปประกอบด้วยการนำความรู้หรือข้อมูลในขั้นที่ผ่านมาอภิปรายในกลุ่ม ของตนเองเพื่อลงสรุปเป็นแนวคิดหลักและ 5) การประเมินผลประกอบด้วยการเปิดโอกาสให้นักเรียนตรวจสอบแนวคิดหลักของตนเองกับแนวคิดหลักในข้อ 4 ว่ามีความถูกต้องหรือสอดคล้องมากน้อยเพียงใดรวมถึงการประเมินของผู้สอนต่อการเรียนรู้

3. รูปแบบการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีการสร้างสรรค้ความรู้ (The Constructivist Learning Model : CLM) Yager (1991) (อ้างถึงใน วิชุตดา มาลาสาย 2562 หน้า 20) ได้ศึกษา

คุณลักษณะการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอนที่ Russel Yeany แห่งมหาวิทยาลัยจอร์เจียเป็นผู้พัฒนาขึ้น และได้ชื่อว่า The Constructivist Learning Model (CLM) โดยใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตาม ทฤษฎีสร้างสรรค้ความรู้ 5 ขั้นตอนดังนี้

- 3.1 ขั้นเชิญชวนประกอบด้วยการสังเกตุสิ่งรอบ ๆ ตัวด้วยความอยากรู้อยากเห็น การถามคำถามและพิจารณาคำตอบบ่งชี้สถานการณ์การรับรู้ของนักเรียนที่แตกต่างกัน
- 3.2 ขั้นสำรวจประกอบด้วยการระดมสมองเกี่ยวกับทางเลือกที่เป็นไปได้ การเลือกสารสนเทศและทรัพยากรที่เหมาะสม การออกแบบ การดำเนินการทดลอง การประเมินทางเลือกที่หลากหลาย

3.3 ชื่นนำเสนอคำตอบประกอบด้วยการสื่อความหมายข้อมูลและการแสดงความคิดเห็นสร้างคำอภิปรายใหม่ทบทวนและวิจารณ์ญาณคำตอบการบูรณาการคำตอบที่ได้เข้ากับประสบการณ์เดิมของตน

3.4 ชื่นนำไปปฏิบัติประกอบด้วยการนำความรู้และทักษะไปใช้แลกเปลี่ยนสารสนเทศความคิดเห็น

3.5 ชื่นพัฒนาผลที่ได้จากการเรียนรู้และส่งเสริมความคิดเห็นแสดงความคิดเห็นเพื่อให้เกิดการอภิปรายและได้รับการยอมรับจากเพื่อน

4. การสอนที่ผู้เรียนและผู้สอนต่างมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน (The Interactive Teaching Model : TTM) พัฒนาโดย Fred Biddulph & Roger Osborne (1982) (อ้างถึงใน วิชิตา มาลา สาย 2562:20)เชื่อว่าผู้สอนและนักเรียนต่างมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันจุดประสงค์การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบนี้ คือ

4.1 เพื่อป้องกันความคิดและคำถามของนักเรียน

4.2 ให้ประสบการณ์นักเรียนในการสำรวจและเผชิญกับความคิดของตนเองหรือให้ประสบการณ์เพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาความคิดไม่ว่ากรณีใดหรือประสบการณ์นั้นควรจะช่วยให้นักเรียนได้ตั้งคำถามขึ้นมา

4.3 ช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาทำให้ชัดเจนขึ้นเปลี่ยนแปลงการขยายความคิดของตนเองโดยการใช้การค้นหาคำตอบของคำถามที่นักเรียนมีความสนใจหรือการตรวจคำตอบที่คาดคิดไว้

4.4 กระตุ้นให้นักเรียนสะท้อนกลับอย่างมีวิจารณ์ญาณและพิจารณาอย่างรอบคอบถึงวิธีการจะได้มาซึ่งคำตอบด้วยวิธีการที่รวดเร็วและมีประโยชน์

4.5 ช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะที่เขาจำเป็นต้องใช้ในการถามคำถามวางแผนลงมือสืบเสาะหาความรู้สร้างความคิดและสื่อความหมายนั้นให้ดีขึ้น

4.6 ช่วยให้นักเรียนตระหนักว่าคำอธิบายที่สอดคล้องกับพยานหลักฐานหรือเป็นคำอธิบายที่มีประโยชน์มากหรือน้อยหรือเป็นคำอธิบายที่เป็นไปได้

4.7 ให้นักเรียนได้ตระหนักว่าความคิดที่แท้จริงของตนเองนั้นมีคุณค่า

ไพจิตร สดวกการ (2539 อ้างถึงในทิวาพร สกกุลสุธา, 2552) ได้ใช้แนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ของ Underhill มาเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ซึ่งประกอบด้วย กิจกรรม 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 สร้างความขัดแย้งทางปัญญา ครูเสนอสถานการณ์ที่เป็นปัญหาที่จะนำไปสู่การสร้างโครงสร้างใหม่ทางปัญญาให้นักเรียนคิดแก้ปัญหาเป็นรายบุคคล

ขั้นที่ 2 ดำเนินการไตร่ตรอง

2.1) กลุ่มย่อยคือการจัดนักเรียนเข้ากลุ่มย่อยแบบคละความสามารถนักเรียนแต่ละคนเสนอวิธีการหาคำตอบของตนต่อกลุ่มนักเรียนในกลุ่มย่อยช่วยกันตรวจสอบ วิธีการ

หาคำตอบของสมาชิกในกลุ่มโดยอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันกลุ่มย่อยทำการตกลงเลือกวิธีทำที่เป็นที่ยอมรับได้ของนักเรียนทุกคนในกลุ่มและช่วยกันทำให้นักเรียนทุกคนในกลุ่มมีความพร้อมที่จะเป็นตัวแทนเพื่อนำเสนอผลงานของกลุ่มตอบข้อซักถามและชี้แจง เหตุผลต่อกลุ่มใหญ่ได้

2.2) กลุ่มใหญ่สุ่มตัวแทนกลุ่มย่อยแต่ละกลุ่ม เสนอวิธีการต่อกลุ่มใหญ่กลุ่มอื่น เสนอสถานการณ์ตัวอย่างหรือวิธีอื่นที่แตกต่างแล้วร่วมกันอภิปรายข้อได้เปรียบเสียเปรียบของวิธีทำต่าง ๆ

ขั้นที่ 3 สรุปผลการสร้างโครงสร้างใหม่ทางปัญญาใน 2 วิธีคือ

3.1) นักเรียนร่วมกันสรุปแนวคิดหลักการและกระบวนการแก้ปัญหาในเรื่องที่เรียน ครูช่วยสรุปเพิ่มเติมให้นักเรียนได้ความคิดรวบยอดที่ถูกต้อง

3.2) นักเรียนทำแบบฝึกทักษะในการแก้ปัญหา

กาญจนา ชุนบุญมา (2551) (อ้างถึงใน วิชิตา มาลาสาย 2562:22) กล่าวถึงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ว่ากระบวนการจัดการเรียนรู้มีลำดับการสอน 5 ขั้นตอนดังนี้

1. ชี้นำเข้าสู่บทเรียนเป็นขั้นที่เตรียมความพร้อมของนักเรียนโดยการแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบโดยการให้นักเรียนหรือครูอ่านให้นักเรียนฟัง/ทบทวนความรู้อื่นเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนระลึกถึงประสบการณ์เดิมเพื่อเป็นพื้นฐานในการสร้างโครงสร้างใหม่ทางปัญญา

2. ขั้นสอนเป็นขั้นที่ผู้เรียนจะเกิดการพัฒนามโนมติการจัดกิจกรรมตามหลักการผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Construct) ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับกลุ่ม (Interaction) ผู้เรียนมีบทบาทได้สร้างความรู้ด้วยตนเอง (Participation) มีขั้นตอนดังนี้

2.1) เเชยสถานการณ์ปัญหาและแก้ปัญหาเป็นรายบุคคลโดยครูเสนอปัญหาที่สัมพันธ์กับบทเรียนและสอดคล้องกับชีวิตประจำวันเหมาะสมกับวัยและความสามารถนักเรียนค้นหาความรู้ที่จะนำมาแก้ปัญหาด้วยตนเองจากสื่อที่เป็นรูปธรรมที่ครูเตรียมไว้

2.2) ไตร่ตรองทางปัญญาในกลุ่มย่อยแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มย่อยกลุ่มละ 4-5 คน อภิปรายแนวทางในการแก้ปัญหาของแต่ละกลุ่มร่วมกันตรวจสอบแนวทางของแต่ละคน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในกลุ่มย่อยแล้วร่วมกันเลือกแนวทางในการการแก้ปัญหาที่เหมาะสม

2.3) เสนอแนวทางแก้ปัญหาของกลุ่มย่อยต่อทั้งชั้นตัวแทนกลุ่มย่อย นำเสนอแนวทางการแก้ปัญหาต่อทั้งชั้นอภิปรายซักถามแนวทางของกลุ่มที่นำเสนอตรวจสอบความถูกต้องและความสมเหตุสมผลครูนำเสนอแนวทางที่นักเรียนยังไม่ได้นำเสนอรวบรวมวิธีการแก้ปัญหาที่ถูกต้องสมเหตุสมผลที่สมาชิกในห้องยอมรับอภิปรายข้อดีข้อจกััดของแต่ละทางเลือกแล้วร่วมกันสรุปแนวทางเลือกทั้งหมดเพื่อนำไปใช้ในการแก้ปัญหา

3. ชั้นสรุปเป็นชั้นที่ผู้เรียนร่วมกันสรุปแนวคิดหลักการความคิดรวบยอดในเรื่องที่เรียนโดยครูช่วยสรุปเพิ่มเติมเพื่อให้ผู้เรียนได้ตรวจสอบความคิดรวบยอดและหลักการที่ถูกต้อง

4. ชั้นฝึกทักษะเป็นชั้นที่ฝึกให้ผู้เรียนสามารถนำ ความรู้ไปประยุกต์กับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างชำนาญนักเรียนจะทำแบบฝึกต่าง ๆ จากใบกิจกรรมและแบบฝึกทักษะที่ครูเตรียมมาหรือแบบฝึกที่นักเรียนร่วมกันสร้างสถานการณ์ขึ้น

5. ชั้นประเมินเป็นชั้นประเมินความรู้ของนักเรียนจากการสังเกตพฤติกรรมจากการทำใบกิจกรรมแบบฝึกทักษะและจากการทำแบบทดสอบ

อำพร อินทรปัญญา (2554) (อ้างถึงใน วิชชุดา มาลาสาย 2562:22) กล่าวถึงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ว่า กระบวนการจัดการเรียนรู้มีลำดับการสอน 5 ขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน เป็นชั้นที่ผู้เรียนจะได้ทราบจุดประสงค์การเรียนรู้ในแต่ละชั่วโมงและได้ทบทวนความรู้เดิมโดยการตอบคำถาม การเล่นเกม หรือการแข่งขันระหว่างกลุ่ม

2. ขั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.1 ชั้นเผชิญปัญหาและแก้ปัญหาเป็นรายบุคคล เป็นขั้นตอนที่ครูเสนอสถานการณ์ปัญหาที่อยู่ในใบกิจกรรมรายบุคคล ซึ่งเป็นการสร้างความขัดแย้งทางปัญญาโดยให้ผู้เรียนได้คิดและแก้ปัญหาเป็นรายบุคคลก่อน

2.2 ชั้นระดมสมองระดับกลุ่มย่อย เป็นขั้นตอนที่ครูให้นักเรียนจับกลุ่มเพื่อศึกษาหาหรือและสรุปแนวคิดหาคำตอบที่ได้ศึกษาจากการศึกษาเป็นรายบุคคล เพื่อนำเสนอเป็นแนวคิดของกลุ่มแต่ละกลุ่มเมื่อผู้เรียนได้มีการสนทนาแย้งแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันอย่างอิสระทำให้ผู้เรียนได้เปรียบเทียบความคิดเห็นหรือการแก้ปัญหาของตนเองกับความคิดเห็นของคนอื่นได้เรียนรู้วิธีคิดของคนอย่างหลากหลายและมีมุมมองที่กว้างขึ้น

2.3 ชั้นไตร่ตรองระดับกลุ่มใหญ่ เมื่อนักเรียนแต่ละกลุ่มทำกิจกรรมเสร็จเรียบร้อยแล้ว สุ่มนักเรียนออกมานำเสนอคำตอบหน้าชั้นเรียน เพื่อนช่วยกันซักถาม แสดงความคิดเห็นและตรวจสอบความถูกต้อง เพื่อเป็นการทดสอบความเข้าใจของนักเรียน โดยครูคอยกระตุ้นด้วยคำถามและให้นักเรียนกลุ่มที่มีคำตอบแตกต่างจากกลุ่มที่นำเสนอไปแล้วออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน ครูนำเสนอวิธีการแก้ปัญหาอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากวิธีการแก้ปัญหาที่นักเรียนนำเสนอเพื่อเป็นทางเลือกในการแก้ปัญหาของนักเรียน

3. ชั้นสรุป หลังจากที่ได้ตัวแทนกลุ่มนำเสนอเสร็จแล้ว ให้นักเรียนทั้งชั้นร่วมกันอภิปราย ซักถามแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันเกี่ยวกับสิ่งที่ได้เรียนรู้หรือได้ค้นพบจากการทำกิจกรรม เพื่อสรุปเป็นองค์ความรู้ที่ได้อย่างชัดเจน โดยครูช่วยเสริมแนวคิด หลักการ ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น การที่นักเรียนสรุปเป็นองค์ความรู้ได้แสดงว่านักเรียนมีการจัดความคิดให้เป็นระบบและเกิดความรู้ในเนื้อหาที่เรียนรวมทั้งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

4. **ขั้นฝึกทักษะ** นักเรียนได้ฝึกทักษะจากแบบฝึกทักษะที่ครูสร้างขึ้น เป็นสถานการณ์ที่หลากหลาย คล้ายคลึงกับสถานการณ์เดิมหรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในชีวิตประจำวัน ของนักเรียน นักเรียนเลือกทางเลือกที่เหมาะสมเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาการที่นักเรียนสามารถแก้ปัญหาที่หลากหลายคล้ายคลึงกับสถานการณ์เดิมจะช่วยให้ นักเรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในชีวิตประจำวันได้ และช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่แท้จริง

5. **ขั้นประเมินผล** การวัดผลใช้การสังเกตการณ์ร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน ทั้งกิจกรรมรายบุคคล กิจกรรมกลุ่ม การตรวจผลงาน ได้แก่ การตรวจใบกิจกรรม การตรวจแบบฝึกทักษะ และการทดสอบท้ายวงจรถูกหลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการแก้ปัญหาตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ที่ได้จากแนวคิดนักวิชาการและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้น เพื่อให้เห็นภาพองค์ประกอบที่ชัดเจนยิ่งขึ้น ผู้วิจัยได้สังเคราะห์เพื่อกำหนดขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการสังเคราะห์ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์

ขั้นที่	Driver & bell (1986)	Osbone & Wittrock (1982)	Wheatley (1991)	Yager (1991)	ไพจิตร สดวกการ (2539)	กาญจนา ชุน บุญมา (2551)	อำพร อินทร ปัญญา (2554)	สรุปผล
1	ขั้นนำ	ขั้นนำ	ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน	ขั้นเชิญชวน	ขั้นสร้างความขัดแย้งทางปัญหา	ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน	ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน	ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน
2	ขั้นทบทวนความรู้เดิม	ขั้นเน้น	ขั้นการสืบค้น	ขั้นสำรวจ	ขั้นดำเนินการไตร่ตรอง	ขั้นสอน	ขั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ขั้นการสำรวจและสืบค้น
3	ขั้นปรับเปลี่ยนความคิด	ขั้นท้าทาย	ขั้นการอภิปราย	ขั้นนำเสนอคำตอบ	ขั้นสรุปผล	ขั้นสรุป	ขั้นสรุป	ขั้นการอภิปราย
4	ขั้นนำความคิดไปใช้	ขั้นนำไปใช้	ขั้นสรุป	ขั้นนำไปปฏิบัติ		ขั้นฝึกทักษะ	ขั้นฝึกทักษะ	ขั้นนำไปใช้
5	ขั้นทบทวน		ขั้นการประเมินผล	ขั้นพัฒนา		ขั้นประเมิน	ขั้นประเมินผล	ขั้นประเมินผล

จากตารางที่ 1 ผลการสังเคราะห์ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ พิจารณาจากแนวคิดของ Driver & Bell (1986) เป็นหลักร่วมกับแนวคิดอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับบริบท

ในการศึกษาครั้งนี้ พบว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการแก้ปัญหาตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ นั้นมี 1 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ชี้นำเข้าสู่บทเรียน 2) ขั้นการสำรวจและสืบค้น 3) ขั้นการอภิปราย 4) ชี้นำไปใช้ และ 5) ขั้นการประเมินผล

2.6 ความพึงพอใจต่อการเรียนการสอน

ความหมายความพึงพอใจ คือความพึงพอใจเป็นความรู้สึกหรือความคิดเห็นไม่ว่าจะเป็นทางบวกหรือลบซึ่งเป็นผลจากประสบการณ์ ความเชื่อ ซึ่งจะขอกกล่าวถึง ความหมายและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542, หน้า 775) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจ หมายถึง พอใจ ชอบใจ

อุทัยพรรณ สุดใจ (2545, หน้า 7) ความพึงพอใจ หมายถึงความรู้สึกหรือทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยอาจจะเป็นไปได้ในเชิงประเมินค่าว่าความรู้สึกหรือทัศนคติต่อสิ่งใดสิ่งใดนั้นเป็นไปได้ในทางบวกหรือทางลบ

กาญจนา อรุณสุขขุจี (2546, หน้า 5) กล่าวว่าความพึงพอใจของมนุษย์เป็นการแสดงออกทางพฤติกรรมที่เป็นนามธรรมไม่สามารถมองเห็นเป็นรูปร่างได้การที่เราจะทราบว่าบุคคลมีความพึงพอใจหรือไม่สามารถสังเกตโดยการแสดงออกที่ค่อนข้างสลับซับซ้อนและต้องมีสิ่งเร้าที่ตรงต่อความต้องการของบุคคลจึงจะทำให้บุคคลเกิดความพึงพอใจดังนั้นการสร้างสิ่งเร้าจึงเป็นแรงจูงใจของบุคคลนั้นให้เกิดความพึงพอใจในงานนั้น

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานเป็นเรื่องของความรู้สึกที่มีความรู้สึกของบุคคลที่มีต่องานที่ปฏิบัติอยู่และความพึงพอใจจะส่งผลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน อย่างไรก็ตาม ความพึงพอใจของแต่ละบุคคลไม่มีวันสิ้นสุด เปลี่ยนแปลงได้เสมอตามกาลเวลาและสภาพแวดล้อม บุคคลจึงมีโอกาสที่จะไม่พึงพอใจในสิ่งที่เคยพึงพอใจมาแล้ว

2.7 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

นักวิชาการได้พัฒนาทฤษฎีที่อธิบายองค์ประกอบของความพึงพอใจ และอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจกับปัจจัยอื่น ๆ ไว้หลายทฤษฎี

โคร์แมน (Korman, A.K., p 1977 อ้างอิงในสมศักดิ์ คงเที่ยง และอัญชลี โพธิ์ทอง, 2542, หน้า 161-162) ได้จำแนกทฤษฎีความพึงพอใจในงานออกเป็น 2 กลุ่มคือ

1. ทฤษฎีการสนองความต้องการ กลุ่มนี้ถือว่าความพึงพอใจในงานเกิดจากความต้องการส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์ต่อผลที่ได้รับจากงานกับการประสบความสำเร็จตามเป้าหมายส่วนบุคคล

2. ทฤษฎีการอ้างอิงกลุ่มความพึงพอใจในงานมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับคุณลักษณะของงานตามความปรารถนาของกลุ่ม ซึ่งสมาชิกในกลุ่มเป็นแนวทางในการประเมินผลการทำงาน

ส่วนมันฟอร์ด (Manford, E., p 1972 อ้างถึงใน สมศักดิ์คงเที่ยง และอัญชลี โพธิ์ทอง, 2542, หน้า 162) ได้จำแนกความคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจงานจากผลการวิจัยออกเป็น 5 กลุ่มดังนี้

1. กลุ่มความต้องการทางด้านจิตวิทยา กลุ่มนี้ได้แก่ Maslow, A.H. , Herzberg. F และ Likert R.โดยมองความพึงพอใจงานเกิดจากความต้องการของบุคคลที่ต้องการความสำเร็จของงานและความต้องการการยอมรับจากบุคคลอื่น
2. กลุ่มภาวะผู้นำมองความพึงพอใจงานจากรูปแบบและการปฏิบัติของผู้นำที่มีต่อผู้ใต้บังคับบัญชา กลุ่มนี้ได้แก่ Blake R.R., Mouton J.S. และ Fiedler R.R.
3. กลุ่มความพยายามต่อรางวัล เป็นกลุ่มที่มองความพึงพอใจจากรายได้เงินเดือนและผลตอบแทนอื่น ๆ กลุ่มนี้ ได้แก่กลุ่มบริหารธุรกิจของมหาวิทยาลัยแมนเชสเตอร์ (Manchester Business School)
4. กลุ่มอุดมการณ์ทางการจัดการมองความพึงพอใจจากพฤติกรรมการบริหารงานขององค์กร ได้แก่ Crozier M. และ Coulder G.M.
5. กลุ่มเนื้อหาของงานและการออกแบบงาน ความพึงพอใจงานเกิดจากเนื้อหาของตัวงาน กลุ่มแนวคิดนี้มาจากสถาบันทาวิสตอค (Tavistock Institute) มหาวิทยาลัยลอนดอน

สรุปได้ว่า “ความพึงพอใจ” เป็นความรู้สึกที่เป็นการยอมรับ ความรู้สึกชอบ ความรู้สึกที่ยินดีกับการปฏิบัติงานทั้งการให้บริการและการรับบริการในทุกสถานการณ์ ทุกสถานที่ จากการศึกษาค้นคว้าแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ที่น่าสนใจที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ เกิดขึ้นได้จากความรู้สึกที่ดีต่อสิ่งที่ได้พบเห็นโดยส่งผลให้เกิดความสุข และ มีความชื่นชอบพึงพอใจในการร่วมจัดกิจกรรมต่าง ๆ ทำให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุไม บิลโบ (2563 : บทคัดย่อ) การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบบูรณาการโดยใช้การวิจัยและชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการวิจัยของนักศึกษาวิชาชีพครู งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบบูรณาการโดยใช้การวิจัยและชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้ 2) ศึกษาผลการพัฒนาทักษะการวิจัยของนักศึกษาวิชาชีพครู โดยดำเนินการวิจัยตามหลักการวิจัยและพัฒนา 4 ขั้นตอน คือ (1) ศึกษาปัญหาและข้อมูลพื้นฐานเพื่อกำหนดปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหา (2) พัฒนารูปแบบการเรียนการสอน (3) ศึกษาผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอน และ (4) ปรับปรุงและนำเสนอรูปแบบการเรียนการสอน **ผลการวิจัยพบว่า** 1) รูปแบบการเรียนการสอน

สอนแบบบูรณาการโดยใช้การวิจัยและชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้มีคุณภาพอยู่ในระดับดี 2) ผลการพัฒนาทักษะการวิจัยของนักศึกษาทั้งสามด้านเป็นดังนี้ (1) ด้านความรู้เกี่ยวกับการวิจัยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (2) ด้านการปฏิบัติการวิจัยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ (3) ด้านคุณภาพรายงานการวิจัย นักศึกษาสามารถทำรายงานการวิจัยได้เสร็จสมบูรณ์ 5 โครงการจากทั้งหมด 7 โครงการ คิดเป็นผลสำเร็จร้อยละ 71 มีผลการประเมินคุณภาพในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก มีคะแนนเฉลี่ย 82.4 คะแนน

สุชาดา หวังสิทธิเดช (2559 : บทคัดย่อ)การพัฒนาารูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ศึกษาศาสตรมหาวิทาลัย มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อเปรียบเทียบทักษะการเรียนรู้ของนักศึกษา สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ศึกษาศาสตรมหาวิทาลัยก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ที่มีต่อทักษะการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ศึกษาศาสตรมหาวิทาลัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ แบบประเมินทักษะการเรียนรู้ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์และแบบประเมิน ความพึงพอใจของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ศึกษาศาสตรมหาวิทาลัยที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์การวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษา แนวคิด ทฤษฎีนำมาพัฒนาเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ซึ่งมี 5 ขั้นตอน กล่าวคือ 1) ขั้นตอนได้รับประสบการณ์ 2) ขั้นตอนสะท้อนการเรียนรู้ 3) ขั้นการสร้างมนทัศน์ 4) ขั้นตอนประยุกต์ใช้ และ 5) ขั้นการประเมินผล ผลการวิจัยพบว่าผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) ผลการเปรียบเทียบทักษะการเรียนรู้หลังการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์สูงกว่าก่อนใช้รูปแบบอยู่ในระดับดี 2) การประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงประสบการณ์

เสาวเพ็ญ บุญประสพ (2562 : บทคัดย่อ) การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับต้น มัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการใช้ TAPSE Model ครูโรงเรียนพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี มีวัตถุประสงค์ 1) พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการสร้างความรู้ด้วยตนเอง(Constructivism) ร่วมกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) (TAPSE Model) เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 2) หาประสิทธิภาพของ TAPSE Model โดยใช้ E1/E2 และ 3) ศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อ TAPSE Model โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่แห่งหนึ่งในจังหวัดอุบลราชธานี วิจัยเริ่มต้นจากการศึกษาแนวกรอบแนวคิดของรูปแบบการเรียนการสอนแนวคิดการสร้างความรู้ด้วยตนเอง การจัดการเรียนรู้เชิงรุก จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ออกแบบการเรียนรู้จัดที่ TAPSE Model ผลการวิจัยพบว่า

1) รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) ร่วมกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) (TAPSE Model) ที่พัฒนาประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นดึงความสนใจ นำเข้าสู่บทเรียน (T) 2) ขั้นปฏิบัติงานสร้างองค์ความรู้ (A) 3) ขั้นนำเสนอแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (P) 4) ขั้นสรุปและประยุกต์ใช้ความรู้ (S) 5) ขั้นประเมินผล (E)

2) ประสิทธิภาพของ TAPSE Model เท่ากับ 78.80/77.87 และทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

3) ความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อ TAPSE Model มีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมเท่ากับ 4.59 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2551 : บทสรุป) ประเมินผลการปฏิรูปการเรียนรู้โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนกรมสามัญศึกษากองทัพเรือ กรุงเทพมหานคร เทศบาล และสำนักงานตำรวจแห่งชาติพบว่า คุณภาพการดำเนินงานปฏิรูปการเรียนรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับมากได้แก่ 1) ด้านความตระหนักในการปฏิรูปการเรียนรู้ 2) การพัฒนาบุคลากร 3) การส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ 4) ความพร้อมของสถานศึกษา 5) ความพร้อมของครูในฐานะผู้สอน 6) การพัฒนาตนเองและ 7) กระบวนการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

ขวัญชัย ช้วนและคณะ (2559 : บทคัดย่อ) การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 2) พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 3) ศึกษาผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และ 4) ศึกษาข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร จำนวน 87 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยรวมสภาพปัญหาอยู่ที่ระดับปานกลาง ผลการศึกษาความต้องการในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 พบว่า โดยรวมความต้องการอยู่ที่ระดับมาก 2) รูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่มีประสิทธิภาพ พบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

ระพีพัฒน์ หาญโสภณและคณะ (2563 : บทคัดย่อ) การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับโรงเรียนร่วมโพธิ์ทองธรรมวิทย์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน บทคัดย่อ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการเปลี่ยนแปลงจากการดำเนินงานวิจัย ในแต่ละขั้นตอนองค์ความรู้ใหม่ที่เกิดขึ้นประสบการณ์การเรียนรู้ที่เกิดขึ้น และเพื่อนำเสนอผลการพัฒนาทักษะการ

เรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับโรงเรียนร่วมโพธิ์ทองธรรมวิทย์ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมกลุ่มเป้าหมายเลือกแบบเจาะจงโดยใช้เกณฑ์พิจารณา จากความต้องการจำเป็นที่จะพัฒนา ผลการวิจัยพบว่า การเปลี่ยนแปลงองค์ความรู้ใหม่ และประสบการณ์การเรียนรู้ที่เกิดขึ้น คือ เปลี่ยนจากเน้นครูเป็นศูนย์กลางเป็นเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เปลี่ยนการสอนเป็นการจัดการเรียนรู้ เปลี่ยนจากเน้นเนื้อหาเป็นเน้นกระบวนการเรียนรู้ เปลี่ยนจากเน้นบอกความรู้เป็นเน้นฝึกทักษะ เปลี่ยนบทบาทครูที่มีหน้าที่สอนเป็นผู้ออกแบบการเรียนรู้ และอำนวยความสะดวก ในการจัดกระบวนการเรียนรู้การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ การสร้างบรรยากาศ การเลือกใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดี และสำหรับผลการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 พบว่า มีองค์ประกอบที่สัมพันธ์กันระหว่างผู้เรียน ผู้สอน เนื้อหาวิชา และส่วนสำคัญที่ส่งผลให้เกิดการพัฒนา คือ กลวิธีในการสอนหรือการจัดการเรียนรู้ซึ่งขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ ของกิจกรรม เนื้อหาวิชา เวลา และกลุ่มเป้าหมาย (ผู้เรียน)

กัญจน์ธิดา อิมสมบัติและคณะ (2562 : บทคัดย่อ) การพัฒนาการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียนในโรงเรียนหนองชุมแสงวิทยาโดยใช้กระบวนการ วิจัยแบบมีส่วนร่วม สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี บทคัดย่อ การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการ วิจัย 2 ประการคือ 1) ศึกษาการพัฒนาการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน โดยใช้ กระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วมและ 2) ศึกษาผลการพัฒนาการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน โดยใช้กระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วมโดยมีประชากร คือครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า 1) การพัฒนาการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน มีการพัฒนาการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ ทักษะสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี ทักษะชีวิต และการทำงานรวมทั้งทักษะการเรียนรู้และ นวัตกรรม และ 2) ผลการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ทุกระดับชั้นเมื่อทดสอบความแตกต่างโดยใช้ t-test (t-dependent) พบว่า มีความแตกต่างกัน

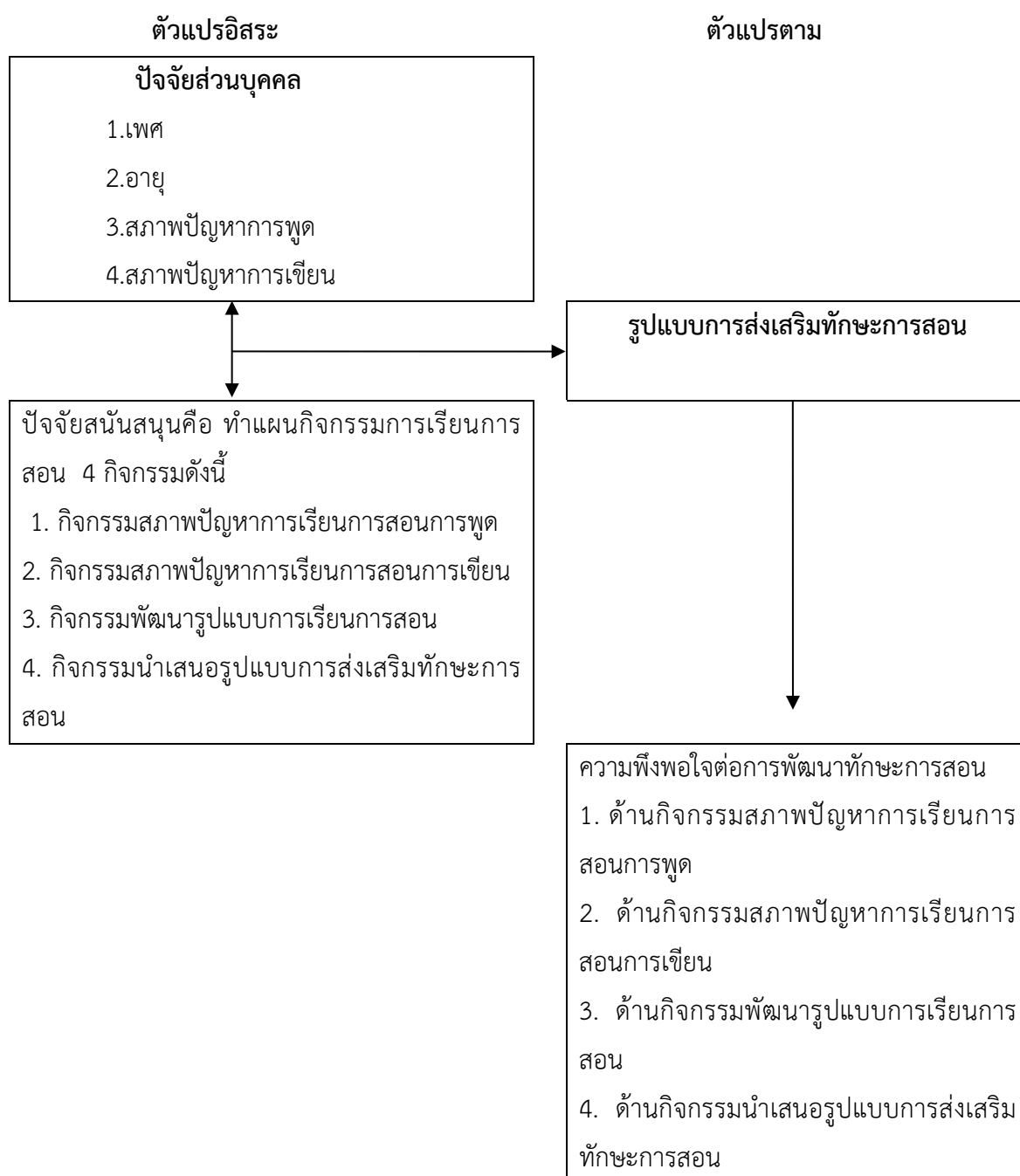
อังคณา ขจร (2562 : บทคัดย่อ) การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทย เพื่อส่งเสริม ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 การวิจัยครั้งนี้มี วัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิด อย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 2) เพื่อศึกษาประสิทธิภาปรูปแบบการเรียน การสอนภาษาไทย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 5 และ 3) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการ คิดอย่างมีวิจารณญาณก่อนเรียนและหลังเรียน ผลการวิจัย พบว่า 1. รูปแบบการเรียนการสอน ภาษาไทย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 2) ชั้นศึกษาคหาความรู้ (Study : S) ประกอบด้วย 4 ชั้นย่อย ได้แก่ (2.1) ความสามารถในการระบุ

ข้อตกลงเบื้องต้น (2.2) ความสามารถในการพิจารณาความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูลและการสังเกต (2.3) ความสามารถในการคิดนิรนัย (2.4) ความสามารถในการคิดอุปนัย 3) ชั้นสะท้อนความคิด (Reflection :R) 4) ชั้นสรุป (Conclusion : C) 5) ชั้นประยุกต์ใช้ความรู้(Application : A

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการสอนแบบมีส่วนร่วม (Active learning) เพื่อพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยใช้วิธีการสอนแบบมีส่วนร่วม (Active learning) หลายรูปแบบเป็นวิธีการหนึ่งซึ่งช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนได้เปิดใจรับฟังความคิดเห็นผู้อื่นเช่น กิจกรรมการอภิปรายความรู้ ความคิดเห็นที่กลุ่มของตนได้ยินในเวลาเรียนหรือมีการซักถามปัญหาต่าง ๆ และพัฒนาทักษะการสอนตลอดจนแก้ปัญหาโดยผู้เรียนที่มีความสามารถในตนเองมากกว่าจะช่วยเหลือผู้ที่ขอช่วยเหลือ รวมทั้งพฤติกรรมการทำงานกลุ่มซึ่งนักศึกษาจะมีปฏิสัมพันธ์กันในหลายด้านซึ่งเป็นการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน ผู้วิจัยจึงได้นำวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Active learning) มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการเรียนวิชาการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้การสอนแบบมีส่วนร่วม

2.9 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

จากแนวคิดและทฤษฎีในการเรียนรู้ การฝึกปฏิบัติการและแนวคิดของไพบูลย์ เปานิล (2546 : 51-57) และแนวคิดของ ทิศนา ขัมมณี (2550 : 51-57) ในหน้า 14-15 ที่ระบุถึง กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Active Learning) ที่มุ่งเน้นการเรียนรู้ที่มีขั้นตอนการจัดกิจกรรม การเรียนรู้สามารถกำหนดเป็นกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยได้ดังนี้

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาภาษาไทย ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ปีการศึกษา 1/2562 ครั้งนี้มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย มีรายละเอียดดังนี้

1. วิธีดำเนินการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. ขั้นตอนการสร้างและทดลองเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาภาษาไทย ชั้นปีที่ 4 ครั้งนี้เป็นรูปแบบการศึกษา One Group Pretest – Posttest Design โดยเป็นการศึกษาเชิงทดลอง ซึ่งมีแบบแผนการศึกษา (ยูทอพงษ์ กัยวรรณ. 2543 : 94) ดังนี้

ประชากร	การทดสอบก่อนเรียน	ระหว่างเรียน	การทดสอบหลังเรียน
E	T1	X	T2

E แทน ประชากร

T1 แทน การทดสอบก่อนเรียน

X แทน ระหว่างเรียน

T2 แทน การทดสอบหลังเรียน

รูปแบบการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการทดสอบกับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาการศึกษาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา โดยขั้นตอนการทดลองดังนี้

1. ผู้ศึกษาชี้แจงกับนักศึกษา เกี่ยวกับจุดประสงค์ การเรียนรู้ เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล
2. ผู้ศึกษานำแบบทดสอบก่อนเรียน (Pre- test) ไปทดสอบกับนักศึกษา และบันทึกผลเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูล
3. ดำเนินการตามกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแผนการจัดการเรียนรู้ (มคอ.3) โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้การสอนแบบมีส่วนร่วมในวิชาทักษะการสอนภาษาไทย ของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาการสอนภาษาไทย
4. ผู้ศึกษานำแบบทดสอบหลังเรียน(Post - test) มาทดสอบนักศึกษาหลังจากที่นักศึกษาจบเนื้อหาแล้วและจดบันทึกผลคะแนนที่สอบได้ เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทย ชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ปีการศึกษา 1/2562 จำนวน 60 รูป/คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 ได้ประชากรกลุ่มตัวอย่างจำนวน 52 รูป/คน โดยการใช้ตารางของเครจซีและ มอร์แกน (krejcie & morgan) และเก็บข้อมูลแบบง่าย (Simple sampling)

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามวิจัยเชิงปริมาณเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่สร้างขึ้นจากการศึกษา เรื่อง การเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทยชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ปีการศึกษา 1/2562 โดยข้อคำถามได้ครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามลักษณะแบบปลายปิด เป็นข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สภาพปัญหาการพูดและสภาพปัญหาการเขียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามลักษณะแบบปลายปิด เป็นคำถามเกี่ยวกับการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทย ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา แบ่งเป็น 4 ด้าน คือ

- 1) กิจกรรมสภาพปัญหาการเรียนการสอนการพูด
- 2) กิจกรรมสภาพปัญหาการเรียนการสอนการเขียน
- 3) กิจกรรมพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน
- 4) กิจกรรมนำเสนอรูปแบบการส่งเสริมทักษะการสอน เป็นปัจจัยสนับสนุนที่เป็นคำเลือกตอบปลายปิด 2 อย่างคือ ใช่ และไม่ใช่ เมื่อได้ผลการวิจัยแล้วผู้วิจัยจึงได้ใช้คำถามปลายปิดถามถึงความพึงพอใจในกิจกรรมการสอน 4 ด้าน ซึ่งเป็นลักษณะคำถามแบบมาตราส่วน 5 ระดับโดยใช้หลักมาตรวัตลิเกิร์ต (Likert Scale) คือ ระดับมากที่สุด ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อยและระดับน้อยที่สุด โดยกำหนดเป็นตัวเลขและความหมาย คือ

5	หมายถึง	มากที่สุด
4	หมายถึง	มาก
3	หมายถึง	ปานกลาง
2	หมายถึง	น้อย
1	หมายถึง	น้อยที่สุด

การแบ่งช่วงคะแนนเฉลี่ยซึ่งใช้เป็นเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับค่าคะแนนที่คำนวณได้ตามขั้นตอนที่ระบุไว้โดยเกณฑ์ของเบสต์ (Best) ดังนี้ (สุจิตรา บุญยรัตพันธุ์, 2546 : 120)

ค่าคะแนนเฉลี่ย	ความหมายค่าคะแนนเฉลี่ย	
4.21 – 5.00	ระดับการพัฒนาอยู่ในระดับ	มากที่สุด
3.41 – 4.20	ระดับการพัฒนาอยู่ในระดับ	มาก
2.61 – 3.40	ระดับการพัฒนาอยู่ในระดับ	ปานกลาง
1.81 – 2.60	ระดับการพัฒนาอยู่ในระดับ	น้อย
1.00 – 1.80	ระดับการพัฒนาอยู่ในระดับ	น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามลักษณะแบบปลายเปิด เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนของนักศึกษา สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา จังหวัดเชียงใหม่

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ในการพูดกับการเขียนของนักศึกษา

3.4 ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาหลักสูตรรายวิชาทักษะการสอนภาษาไทยตาม มคอ.2
2. สร้างแบบสอบถามเพื่อนำไปใช้ในการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนของนักศึกษา สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขต ล้านนา จังหวัดเชียงใหม่
3. ศึกษาวิธีการสร้างรูปแบบการสอน เพื่อให้มีความน่าสนใจและครอบคลุมเนื้อหาสร้างแบบสอบถามเพื่อนำไปพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบ ได้แก่แบบสอบถามเพื่อการวิจัย และแบบตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบ เพื่อตรวจหาค่า IOC แล้วนำมาปรับปรุงคือ
  1. รองศาสตราจารย์ ยุพิน อินทะยะ อาจารย์บรรยายพิเศษ สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ตรวจสอบด้านระเบียบวิธีวิจัย
  2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมักร ใจมาแก้ว อาจารย์บรรยายพิเศษ สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ตรวจสอบรูปแบบการวิจัย
  3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิมลสรรค์ ไสลงวงษ์ อาจารย์บรรยายพิเศษ สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ตรวจสอบด้านเนื้อหาการวิจัย

3.5 ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน

สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทย ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา จังหวัดเชียงใหม่ เป็นแบบสอบถามแบบปรนัย 5 ตัวเลือกจำนวน 40 ข้อ ซึ่งมีลำดับขั้นตอนในการสร้างแบบทดสอบดังนี้

1. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวกับการรูปแบบการเรียนการสอน
2. วิเคราะห์หลักสูตรรายวิชาทักษะการสอนภาษาไทยตาม มคอ.2 เพื่อกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้
3. สร้างแบบสอบถามเพื่อทราบความพึงพอใจที่นักศึกษาได้เรียนแบบการมีส่วนร่วม แล้วจำนวน 40 ข้อ แล้วนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาตรวจสอบหาความเที่ยงตรง
4. โดยนำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พิจารณาความครอบคลุมและความสอดคล้องของแบบสอบถามตามวัตถุประสงค์ แล้วคัดเลือกข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 1.50 ขึ้นไป พบว่า มีค่า IOC เท่ากับ 0.98 (สมนึก ภัททิยธนี. 2546 : 220)

5. นำแบบสอบถามจริงจำนวน 40 ข้อ ไปเก็บข้อมูลจากนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาการสอนภาษาไทย จำนวน 30 รูป/คนซึ่งเป็นนักศึกษาที่มีความใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างแล้ววิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นด้วยการนำไปทดลองใช้ (Try-Out) และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha - Coefficient) ของ Cronbach ได้ค่าเท่ากับ 0.70 (0.698)
6. จัดทำแบบสอบถามการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทย ชั้นปีที่ 4 เพื่อนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มประชากรตัวอย่างต่อไป

3.6 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการศึกษาเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยติดต่อวิทยาลัยศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลกับนักศึกษาจำนวน 60 รูป/คน ด้วยตนเอง โดยการเก็บแบบง่ายคือ จับฉลากคัดออก 8 รูป/คน ที่เหลือ 52 รูป/คน (เก็บทั้งหมด)
2. นำแบบสอบถามทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ ถ้าไม่สมบูรณ์หรือไม่ครบจะเก็บเพิ่มเติมให้ครบ
3. ลงรหัสข้อมูลแต่ละฉบับเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลในโปรแกรมคอมพิวเตอร์
4. นำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติต่อไป

3.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ การวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage)
2. ตอนที่ 2 ข้อมูลความพึงพอใจด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้วิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจในการส่งเสริมทักษะการสอน (สุจิตรา บุญยรัตพันธุ์, 2546 : 120)
3. ตอนที่ 3 ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด เกี่ยวกับความคิดเห็นเพื่อเสนอแนะเกี่ยวกับรูปแบบพัฒนาการเรียนการสอนของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา จังหวัดเชียงใหม่ แล้วรวบรวมข้อมูลตามประเด็น นำมาเรียบเรียงนำเสนอในรูปแบบการบรรยาย โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) แล้วนำเสนอแบบบรรยาย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

งานวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนของนักศึกษา สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ปีการศึกษา 1/2562 นี้ มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย 3 ประการดังนี้ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาของการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทย ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการสอน ของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทย ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนาและ 3) เพื่อนำเสนอรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการสอน ของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทย ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่าง และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยเครื่องมือแบบสอบถาม จำนวน 52 ชุด แล้วนำมาวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลเพื่อคำนวณค่าสถิติต่าง ๆ สำหรับตอบปัญหาการวิจัย และวัตถุประสงค์การวิจัย พร้อมทั้งนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.2 ขั้นตอนของการวิเคราะห์ข้อมูล

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.3.1 ข้อมูลส่วนบุคคล

4.3.2 ข้อมูลที่เป็นปัจจัยสนับสนุน

4.3.3 ข้อมูลความพึงพอใจ

มีรายละเอียดสำคัญ ดังต่อไปนี้

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความเข้าใจที่ตรงกันในการแปลความหมายข้อมูล จึงกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

$\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)

S.D. แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

4.2 ขั้นตอนของการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สภาพปัญหาทักษะการพูดและสภาพปัญหาทักษะการเขียน รวมทั้งปัจจัยสนับสนุน ใช้การวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย

ตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทย ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ปีการศึกษา 1/2563 ตามความพึงพอใจใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทย ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ปีการศึกษา 1/2563 ใช้การวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สภาพปัญหาทักษะการพูดและสภาพปัญหาทักษะการเขียน นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
1. ชาย	14	26.92
2. หญิง	38	73.08
รวม	52	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 52 คน เป็นเพศหญิง จำนวน 38 ราย คิดเป็นร้อยละ 73.08 และเพศชาย จำนวน 14 ราย คิดเป็นร้อยละ 26.92

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
1. อายุ 19 ปี	0	0.0
2. อายุ 20 ปี	16	30.80
3. อายุ 21 ปี	31	59.60
4.อายุ 22 ปี ขึ้นไป	5	9.60
รวม	52	100.0

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 52 คน มีอายุ 21 ปี จำนวน 31 ราย คิดเป็นร้อยละ 59.60 อายุ 20 ปี จำนวน 16 ราย คิดเป็นร้อยละ 30.80 และอายุ 22 ปี ขึ้นไป จำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 9.60 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสภาพปัญหาทักษะการพูด

สภาพปัญหาทักษะการพูด	จำนวน	ร้อยละ
1. พูดภาษาปากเสมอ	4	7.69
2. พูดภาษากึ่งทางการเสมอ	18	34.62
3. พูดภาษามาตรฐาน	20	38.46
4.พูดภาษาต่างชาติผสมภาษาไทย	10	19.23
รวม	52	100.00

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 52 คน มีทักษะการพูดภาษามาตรฐาน จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 38.46 มีพูดภาษากึ่งทางการเสมอ จำนวน 18 ราย คิดเป็นร้อยละ 34.62 ทักษะพูดภาษาต่างชาติผสมภาษาไทย จำนวน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 19.20 และพูดภาษาปากเสมอ จำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 7.69 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสภาพปัญหาทักษะการเขียน

สภาพปัญหาทักษะการเขียน	จำนวน	ร้อยละ
1. เขียนด้วยภาษาปากเสมอ	17	32.70
2. เขียนด้วยภาษากึ่งทางการเสมอ	16	30.77
3. เขียนด้วยภาษามาตรฐาน	11	21.15
4. เขียนด้วยภาษาต่างชาติผสมภาษาไทย	8	15.38
โดยรวม	52	100.0

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 52 คน เขียนด้วยภาษาปากเสมอ จำนวน 17 ราย คิดเป็นร้อยละ 32.70 รองลงมา เขียนด้วยภาษากึ่งทางการเสมอ จำนวน 16 ราย คิดเป็นร้อยละ 30.77 เขียนด้วยภาษามาตรฐาน จำนวน 11 ราย คิดเป็นร้อยละ 21.15 และ ลำดับสุดท้าย เขียนด้วยภาษาต่างชาติผสมภาษาไทย จำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 15.38 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ปัจจัยสนับสนุนการ เรียนการสอนแบบมีส่วนร่วม

ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการปัจจัยสนับสนุนการ เรียนการสอนแบบมีส่วนร่วม	ใช่ ร้อยละ	ไม่ใช่ ร้อยละ
กิจกรรมสภาพปัญหาการสอนการพูด	48	4
1. ได้ร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทักษะการพูดแบบบูรณาการ	92.31	7.69
2. ได้ฝึกทักษะการพูดแบบการแก้ปัญหา	45	7
	88.54	13.46
3. ได้วิเคราะห์ทักษะการพูดของตนเองแบบ Deming cycle (PDCA)	49	3
	94.23	5.77
4. ได้ร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทักษะการเขียนแบบบูรณาการ	46	6
	88.46	11.54
5. ได้ฝึกทักษะการเขียนแบบการแก้ปัญหา	34	18
	65.38	34.62
6. ได้วิเคราะห์ทักษะการเขียนของตนเองแบบ Deming cycle (PDCA)	43	9
	82.69	17.31
7. ได้ร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทักษะด้วยความตั้งใจเรียนรู้	45	7
	86.54	13.46
8. ได้ร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทักษะทั้ง 2 แบบ Learning by doing	37	15
	71.15	28.85
โดยรวม	43	9
	82.69	17.31

จากตารางพบว่า ปัจจัยสนับสนุนการ เรียนการสอนแบบมีส่วนร่วม ผู้ตอบแบบสอบถาม 52 คน มีผู้เห็นด้วยว่า ใช่ คิดเป็นร้อยละ 82.69 ส่วนผู้ไม่เห็นด้วยตอบว่า ไม่ใช่ คิดเป็นร้อยละ 17.31

กิจกรรมสภาพปัญหาการสอนการเขียน	45	7
1. มีการกำหนดวัตถุประสงค์ร่วมกันเพื่อได้องค์ความรู้ในการสอนทักษะการเขียน	86.54	13.46
2. มีการให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการสอนทักษะการเขียน	42 80.77	10 19.23
3. ได้ร่วมกิจกรรมเชิงปฏิบัติการสอนทักษะการเขียน	38 73.08	14 26.92
4. ได้ร่วมกันศึกษาสภาพปัญหาการเขียนแล้วกำหนดเป็นองค์ความรู้ร่วมกัน	41 78.85	11 21.15
5. มีการกำหนดวัตถุประสงค์เมื่อได้รู้สภาพปัญหาในการสอนทักษะการเขียน	42 8.77	10 19.23
6. มีการให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการสอนทักษะการเขียน	49 94.23	3 5.77
7. ได้ร่วมกิจกรรมเชิงปฏิบัติการสอนทักษะการเขียนแบบ Deming cycle (PDCA)	48 92.31	4 7.69
8. ได้ร่วมกันแก้ปัญหาการเขียนแล้วกำหนดเป็นองค์ความรู้ร่วมกัน	44 84.62	8 15.38
โดยรวม	44 84.62	8 15.38

จากตารางพบว่า ปัจจัยสนับสนุนการ เรียนการสอนแบบกิจกรรมการสร้างองค์ความรู้ร่วมกัน ผู้ตอบแบบสอบถาม 52 คน มีผู้เห็นด้วยว่า ใช่ คิดเป็นร้อยละ 84.62 ส่วนผู้ไม่เห็นด้วยตอบว่า ไม่ใช่ คิดเป็นร้อยละ 15.38

กิจกรรมพัฒนาการเรียนการสอน	45	7
1. ได้ร่วมกิจกรรมกำหนดวัตถุประสงค์ที่จะพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน	86.54	13.46
2. ได้ร่วมกันวางแผนการนำเสนอความรู้ด้านการเรียนการสอน	42	10
	80.77	19.23
3. ได้ร่วมกันแก้ปัญหาการนำเสนอความรู้ด้านการเรียนการสอน	39	13
	75.00	25.00
4. ได้พัฒนาโดยการตั้งคำถามที่น่าตื่นเต้นทั้งตนเองและคณะ	31	21
	59.62	40.38
5. ได้พัฒนาโดยรูปภาพที่น่าสนใจ	48	4
	92.31	7.69
6. ได้พัฒนาโดยการร้อง รำบทเพลงสั้นๆ	41	11
	78.85	21.15
7. ได้พัฒนาโดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ	41	11
	78.85	21.15
8. ได้พัฒนาโดยการใช้ความสามารถในบทบาทของครู	47	5
	90.38	9.62
โดยรวม	42	10
	80.77	19.23

จากตารางพบว่า ปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอนแบบกิจกรรมการนำเสนอความรู้ ผู้ตอบแบบสอบถาม 52 คน มีผู้เห็นด้วยว่า ใช่ คิดเป็นร้อยละ 80.77 ส่วนผู้ไม่เห็นด้วยตอบว่า ไม่ใช่ คิดเป็นร้อยละ 19.23

กิจกรรมนำเสนอการส่งเสริมทักษะการสอน	42	10
1. การใช้กิจกรรมการเรียนรู้ประยุกต์ใช้เป็นแบบทักษะการพูดการเขียนเสมอ	80.77	19.23
2. การใช้กิจกรรมการเรียนรู้ แบบการแก้ปัญหาเป็นแบบทักษะการพูด	39	13
	75.00	25.00
3. การใช้กิจกรรมการเรียนรู้ แบบการแก้ปัญหาเป็นแบบทักษะการพูดการเขียน	35	17
	67.31	32.69
4. การใช้กิจกรรมการเรียนรู้ แบบบูรณาการเป็นแบบทักษะการพูด	45	7
	86.54	13.46
5. การใช้กิจกรรมการเรียนรู้ แบบบูรณาการเป็นแบบทักษะการพูดการเขียน	41	9
	86.54	13.46
6. การใช้กิจกรรมการเรียนรู้ แบบPDCA เป็นแบบทักษะการพูด	41	11
	78.85	21.15
7. การใช้กิจกรรมการเรียนรู้ แบบPDCA เป็นแบบทักษะการพูดการเขียน	40	12
	76.92	23.8
8. การใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ Learning by doing เป็นแบบทักษะการพูดการเขียน	48	4
	92.30	7.70
โดยรวม	41	11
	78.85	21.15

จากตารางพบว่า ปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอนแบบกิจกรรมการประยุกต์ใช้ในรูปแบบการสอน ผู้ตอบแบบสอบถาม 52 คน มีผู้เห็นด้วยว่า ใช่ คิดเป็นร้อยละ 78.85 ส่วนผู้ไม่เห็นด้วยตอบว่า ไม่ใช่ คิดเป็นร้อยละ 21.15

จากตารางที่ 4.5 ปัจจัยสนับสนุนทั้ง 4 ด้าน พบว่า โดยรวมมีผู้เห็นด้วยโดยรวมตอบว่า ใช่ คิดเป็นร้อยละ 82.20 และผู้ไม่เห็นด้วยตอบว่า ไม่ใช่ คิดเป็นร้อยละ 17.80 ดังนั้น ปัจจัยสนับสนุนทั้ง 4 ด้าน เป็นส่วนที่ทำให้การพัฒนาแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทยชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ปีการศึกษา 1/2563 เป็นผลสำเร็จ

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจ ต่อการพัฒนาแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะ
การสอนของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทย ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราช
วิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ปีการศึกษา 1/2562

มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนมีจำนวน 4 ด้าน
คือ 1) ด้านกิจกรรมสภาพปัญหาการเรียนการสอนการพูด 2) ด้านกิจกรรมสภาพปัญหาการเรียนการ
สอนการเขียน 3) ด้านกิจกรรมพัฒนาการเรียนการสอนและ 4) กิจกรรมนำเสนอการส่งเสริมทักษะการ
สอน ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และนำเสนอในรูปแบบตาราง
ประกอบการบรรยาย ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.6 ด้านกิจกรรมสภาพปัญหาการเรียนการสอนการพูด

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การพัฒนาการเรียนการ
สอนเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทย ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัย
มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ปีการศึกษา 1/2562 โดยรวม 4 ด้าน

รายการความต้องการ	ระดับการพัฒนา		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านกิจกรรมสภาพปัญหาการเรียนการสอนการพูด	4.11	.62	มาก
2. ด้านกิจกรรมสภาพปัญหาการเรียนการสอนการเขียน	4.09	.68	มาก
3. ด้านกิจกรรมพัฒนาแบบการเรียนการสอน	3.99	.71	มาก
4. กิจกรรมนำเสนอแบบการส่งเสริมทักษะการสอน	4.05	.77	มาก
โดยรวม	4.06	.69	มาก

ตารางที่ 4.6 พบว่า การพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนของนักศึกษาสาขาวิชา
การสอนภาษาไทย ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ปีการศึกษา 1/2562
โดยรวม 4 ด้าน แปลผลอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .69

เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากที่สุดไปจนถึงน้อยที่สุดตามลำดับดังนี้ ด้าน
กิจกรรมสภาพปัญหาการเรียนการสอนการพูด ด้านกิจกรรมสภาพปัญหาการเรียนการสอนการเขียน
กิจกรรมนำเสนอการส่งเสริมทักษะการสอนและด้านกิจกรรมพัฒนาการเรียนการสอนตามลำดับ

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทยชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ปีการศึกษา 1/2562 ด้านกิจกรรมสภาพปัญหาการเรียนการสอนการพูด

ด้านกิจกรรมสภาพปัญหาการเรียนการสอนการพูด	ระดับการพัฒนารูปแบบ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ท่านพึงพอใจได้ร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทักษะการพูดแบบบูรณาการ	4.21	.80	มากที่สุด
2. ท่านพึงพอใจได้ฝึกทักษะการพูดแบบการแก้ปัญหา	3.95	.77	มาก
3. ท่านพึงพอใจได้วิเคราะห์ทักษะการพูดของตนเองแบบ Deming cycle (PDCA)	4.37	.72	มากที่สุด
4. ท่านพึงพอใจได้ร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทักษะการเขียนแบบบูรณาการ	4.19	.68	มาก
5. ท่านพึงพอใจ ได้ฝึกทักษะการเขียนแบบการแก้ปัญหา	4.18	.60	มาก
6. ท่านพึงพอใจได้วิเคราะห์ทักษะการเขียนของตนเองแบบ Deming cycle (PDCA)	4.08	.78	มาก
7. ท่านพึงพอใจได้ร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทักษะด้วยความตั้งใจเรียนรู้	4.10	.79	มาก
8. ท่านพึงพอใจได้ร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทักษะทั้ง 2 แบบ Learning by doing	3.83	.59	มาก
โดยรวม	4.11	.62	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่า การเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทย ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ปีการศึกษา 1/2562 โดยรวมด้านกิจกรรมสภาพปัญหาการเรียนการสอนการพูดแปลผลอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .62

เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยจากมากที่สุดไปจนถึงน้อยที่สุดตามลำดับดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือข้อที่ 3 ได้แก่ ท่านพึงพอใจได้วิเคราะห์ทักษะการพูดของตนเองแบบ Deming cycle (PDCA) ร่วมกัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.37 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .72 รองลงมาคือข้อที่ 1 ได้แก่ ท่านพึงพอใจได้ร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทักษะการพูดแบบบูรณาการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.21 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .80 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือข้อที่ 8 ได้แก่ ท่านพึง

พอใจได้ร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทักษะทั้ง 2 แบบ Learning by doing มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .59 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 ด้านกิจกรรมสภาพปัญหาการเรียนการสอนการเขียน

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทย ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ปีการศึกษา 1/2562 ด้านกิจกรรมสภาพปัญหาการเรียนการสอนการเขียน

ด้านกิจกรรมสภาพปัญหาการเรียนการสอนการเขียน	ระดับการพัฒนารูปแบบ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ท่านพึงพอใจต่อการกำหนดวัตถุประสงค์ร่วมกันเพื่อทราบปัญหาในการสอนทักษะการสอนภาษาไทย	4.29	.57	มากที่สุด
2. ท่านพึงพอใจต่อการให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการสอนทักษะการเขียน	4.10	.74	มาก
3. ท่านพอใจที่ได้ร่วมกิจกรรมเชิงปฏิบัติการสอนทักษะการเขียน	4.24	.77	มากที่สุด
4. ท่านพึงพอใจต่อการได้ร่วมกันแก้ปัญหาการเขียนแล้วกำหนดเป็นองค์ความรู้ร่วมกัน	3.96	.71	มาก
5. ท่านพึงพอใจต่อการกำหนดวัตถุประสงค์ร่วมกันเพื่อได้องค์ความรู้ในการสอนทักษะการเขียน	4.02	.54	มาก
6. ท่านพึงพอใจต่อการให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการสอนทักษะการเขียน	4.06	.72	มาก
7. ท่านพึงพอใจต่อการร่วมกิจกรรมเชิงปฏิบัติการแก้ปัญหา แล้วสอนทักษะการเขียน	3.77	.58	มาก
8. ท่านพึงพอใจต่อร่วมกันแก้ปัญหาการเขียนแล้วกำหนดเป็นองค์ความรู้ร่วมกัน	4.31	.85	มากที่สุด
โดยรวม	4.09	.68	มาก

จากตารางที่ 4.7 พบว่า การเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทย ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ปีการศึกษา 1/2562 ด้านกิจกรรมสภาพปัญหาการเรียนการสอนการเขียน โดยรวม แปลผลอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .68

เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยจากมากที่สุดไปถึน้อยที่สุดตามลำดับดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือข้อที่ 8 ได้แก่ ท่านพึงพอใจต่อร่วมกันแก้ปัญหาการเขียนแล้วกำหนดเป็นองค์ความรู้ร่วมกัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.31 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .85 รองลงมาคือข้อที่ 1 ได้แก่ ท่านพึงพอใจต่อการกำหนดวัตถุประสงค์ร่วมกันเพื่อสร้างองค์ความรู้ในการสอนทักษะการสอนภาษาไทย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.29 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .57 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือข้อที่ 7 ได้แก่ ท่านพึงพอใจต่อการร่วมกิจกรรมเชิงปฏิบัติการสอนทักษะการเขียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.77 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .58 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8 ด้านกิจกรรมพัฒนาแบบการเรียนการสอน

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาภาษาไทย ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ปีการศึกษา 1/2562 ด้านกิจกรรมพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน

ด้านกิจกรรมพัฒนาการเรียนการสอน	ระดับการพัฒนา		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ท่านพึงพอใจที่ได้ร่วมกิจกรรมกำหนดวัตถุประสงค์ที่จะนำเสนอความรู้	4.23	.81	มากที่สุด
2. ท่านพึงพอใจที่ได้ร่วมกันวางแผนการนำเสนอความรู้ด้านการเรียนการสอน	3.94	.85	มาก
3. ท่านพึงพอใจที่ได้ร่วมกันแก้ปัญหาการนำเสนอความรู้ด้านการเรียนการสอน	3.81	1.01	มาก
4. ท่านพึงพอใจที่ได้นำเสนอโดยการตั้งคำถามที่นำต้นตอที่ตนเองและคณะ	3.98	.64	มาก
5. ท่านพึงพอใจที่ได้นำเสนอโดยรูปภาพที่น่าสนใจ	4.06	.77	มาก
6. ท่านพึงพอใจที่ได้นำเสนอโดยการร้อง รำบทเพลงสั้นๆ	3.69	.73	มาก
7. ท่านพึงพอใจที่ได้นำเสนอโดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ	4.00	1.03	มาก
8. ท่านพึงพอใจที่ได้นำเสนอโดยใช้ความสามารถในบทบาทของครู	4.27	.74	มากที่สุด
โดยรวม	3.99	.71	มาก

จากตารางที่ 4.8 พบว่า การเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาภาษาไทย ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ปีการศึกษา 1/2562 ด้านกิจกรรมพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน โดยรวมแปลผลอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.99 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .71

เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยจากมากที่สุดไปจนถึงน้อยที่สุดตามลำดับดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือข้อที่ 8 ได้แก่ ท่านพึงพอใจที่ได้นำเสนอโดยการใช้ความสามารถในบทบาทของครูมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .74 รองลงมาคือข้อที่ 1 ได้แก่ ท่านพึงพอใจที่ได้ร่วมกิจกรรมกำหนดวัตถุประสงค์ที่จะนำเสนอความรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .81 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือข้อที่ 6 ได้แก่ ท่านพึงพอใจที่ได้นำเสนอโดยการร้อง รำบทเพลงสั้นๆ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.69 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .73 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.9 ด้านกิจกรรมนำเสนอการส่งเสริมทักษะการสอน

ตารางที่ 4.9 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทย ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ปีการศึกษา 1/2562 ด้านกิจกรรมนำเสนอรูปแบบการส่งเสริมทักษะการสอน

ด้านกิจกรรมนำเสนอการส่งเสริมทักษะการสอน	ระดับการพัฒนา		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.ท่านพึงพอใจต่อการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ประยุกต์ใช้เป็นทักษะการสอนภาษาไทยเสมอ	4.25	.84	มากที่สุด
2. ท่านพึงพอใจต่อการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ แบบการแก้ปัญหาเป็นรูปแบบทักษะการพูด	3.91	.56	มาก
3. ท่านพึงพอใจต่อการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ แบบการแก้ปัญหาเป็นทักษะการเขียน	4.19	.72	มาก
4. การใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการเป็นทักษะการพูด	4.13	.71	มาก
5. การใช้กิจกรรมการเรียนรู้ แบบบูรณาการเป็นทักษะการเขียน	4.04	.79	มาก
6. การใช้กิจกรรมการเรียนรู้ แบบPDCA เป็นทักษะการพูด	4.00	.99	มาก
7. การใช้กิจกรรมการเรียนรู้ แบบPDCA เป็นทักษะการเขียน	3.94	.83	มาก
8. การใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ Learning by doing เป็นทักษะการพูดการเขียน	3.92	.74	มาก
โดยรวม	4.05	.77	มาก

จากตารางที่ 4.9 พบว่า การเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทย ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ปีการศึกษา

1/2562 ด้านการกิจกรรมนำเสนอส่งเสริมทักษะการสอน โดยรวมแปลผลอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.05 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .77

เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยจากมากที่สุดไปถึ้น้อยที่สุดตามลำดับดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือข้อที่ 1 ได้แก่ ท่านพึงพอใจต่อการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ประยุกต์ใช้เป็นทักษะการสอนภาษาไทยเสมอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .84 รองลงมาคือข้อที่ 3 ได้แก่ การใช้กิจกรรมการเรียนรู้ แบบบูรณาการเป็นทักษะการพูด มีค่าเฉลี่ยเท่า 4.19 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .72 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือข้อที่ 2 ได้แก่ ท่านพึงพอใจต่อการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ แบบการแก้ปัญหาเป็นทักษะการพูด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.91 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .56 ตามลำดับ

ตอนที่ 4 การแสดงปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทย ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ปีการศึกษา 1/2562

ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามแบบปลายเปิด (Open Ended Questionnaire) สำหรับให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้นำเสนอปัญหาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนของนักศึกษาโดยจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทย ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ใช้การวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.10 แสดงค่าความถี่ (Frequency) ปัญหาและข้อเสนอแนะ ด้านกิจกรรมสภาพปัญหาการเรียนการสอนการพูด ดังตารางต่อไปนี้

ที่	ปัญหาด้านกิจกรรมสภาพปัญหาการเรียนการสอนการพูด	ความถี่
1	กิจกรรมส่งเสริมการพูดมีน้อย	8
2	นักศึกษายังพูดได้ไม่ชัดเจน	5
3	ทางสาขาการสอนยังไม่ส่งเสริมการพูดเท่าที่ควร	1
ที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1	ควรมีวิชาการจัดกิจกรรมส่งเสริมการพูด	5
2	ควรฝึกพูดบ่อย ๆ	3
3	ควรจัดงบประมาณส่งเสริมการพูดด้วย	2
4	อยากให้สอนการพูดเป็นส่วนตัว	1

จากตารางที่ 4.10 พบว่า นักศึกษาได้เสนอปัญหาเพิ่มเติมได้แก่ กิจกรรมส่งเสริมการพูดมีน้อย จำนวน 8 ราย นักศึกษายังพูดได้ไม่ชัดเจนจำนวน 4 ราย และทางสาขาการสอนยังไม่ส่งเสริมการพูดเท่าที่ควรจำนวน 1 ราย

ส่วนข้อเสนอแนะได้แก่ ควรมีวิชาการจัดกิจกรรมส่งเสริมการพูด จำนวน 5 ราย ควรฝึกพูดบ่อย ๆ จำนวน 3 ราย และควรจัดงบประมาณส่งเสริมการพูดด้วย จำนวน 1 รายและอยากให้สอนการพูดเป็นส่วนตัว 1 ราย

ตาราง 4.11 แสดงค่าความถี่ (Frequency) ปัญหาและข้อเสนอแนะด้านกิจกรรมสภาพปัญหาการเรียนการสอนการเขียน ดังตารางต่อไปนี้

ที่	ปัญหาด้านกิจกรรมสภาพปัญหาการเรียนการสอนการเขียน	ความถี่
1	การนำผู้ชำนาญการเขียนจากภายนอกมาช่วยสอนมีน้อย	5
2	เวลาในการฝึกเขียนมีน้อย	4
3	พยายามแล้วยังไม่มั่นใจการเขียน	1
ที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1	ควรเพิ่มผู้ชำนาญการเขียน	2
2	ควรเพิ่มเวลาในการฝึกเขียน	1
3	ทำอย่างไรให้ใจกล้าเขียน	1

จากตารางที่ 4.11 พบว่า นักศึกษาได้เสนอปัญหาเพิ่มเติมได้แก่ การนำผู้ชำนาญการเขียนจากภายนอกมาช่วยสอนมีน้อย จำนวน 5 ราย และเวลาในการฝึกเขียนมีน้อย จำนวน 4 ราย และพยายามแล้วยังไม่มั่นใจการเขียน จำนวน 1 ราย

ส่วนข้อเสนอแนะได้แก่ ควรเพิ่มผู้ชำนาญการเขียนจำนวน 2 ราย และควรเพิ่มเวลาในการฝึกเขียนจำนวน 1 ราย และทำอย่างไรให้ใจกล้าเขียน จำนวน 1 ราย

ตาราง 4.12 แสดงค่าความถี่ (Frequency) ปัญหาและข้อเสนอแนะด้านกิจกรรมพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน ดังตารางต่อไปนี้

ที่	ปัญหาด้านกิจกรรมพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน	ความถี่
1	การรายงานไม่คล่อง	4
2	เวลาในการฝึกพูด-เขียนรายงานมีน้อย	2
3	ระบบเครื่องเสียงไม่อำนวย	2
ที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1	ควรเพิ่มเทคนิคการรายงานให้มากขึ้น	4
2	ควรเพิ่มเวลาในการฝึกพูด-เขียนรายงานให้เสนออีก	1
3	ควรมีเครื่องเสียงที่ดีเสมอ	1

จากตารางที่ 4.12 พบว่า นักศึกษาได้เสนอปัญหาเพิ่มเติมได้แก่ การรายงานไม่คล่อง จำนวน 4 ราย และเวลาในการฝึกพูด-เขียนมีน้อย จำนวน 2 ราย และระบบเครื่องเสียงไม่อำนวย จำนวน 2 ราย

ข้อเสนอแนะ ได้แก่ ควรเพิ่มเทคนิคการรายงานให้มากขึ้น จำนวน 4 ราย และควรเพิ่มเวลาในการฝึกพูด-เขียนอีก จำนวน 1 ราย ควรมีเครื่องเสียงที่ดีเสมอ จำนวน 1 ราย

ตาราง 4.13 แสดงค่าความถี่ (Frequency) ปัญหาและข้อเสนอแนะด้านกิจกรรมนำเสนอส่งเสริมทักษะการสอน ดังตารางต่อไปนี้

ที่	ปัญหาด้านกิจกรรมนำเสนอส่งเสริมทักษะการสอน	ความถี่
1	คำศัพท์ที่ยากไม่ค่อยเน้นย้ำในการนำเสนอ	6
2	คำศัพท์กับคำพูดและเขียนทำให้สับสนเวลาใช้	2
3	การพูด-เขียนตัวเลขไม่เป็น	1
ที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1	ควรมีวิธีการใช้คำศัพท์ที่เน้นคำยากให้มากขึ้น	3
2	ควรเน้นการพูดและเขียนตามหลักและตามความนิยมให้มากขึ้น	1
3	ควรสอนการพูด-เขียนตัวเลขบ่อย ๆ	1

จากตารางที่ 4.13 พบว่า นักศึกษาได้เสนอปัญหาเพิ่มเติมได้แก่ คำศัพท์ที่ยากไม่ค่อยเน้นย้ำในการนำเสนอจำนวน 6 ราย คำศัพท์กับคำพูดและเขียนทำให้สับสนเวลาใช้จำนวน 2 ราย และการพูด-เขียนตัวเลขไม่เป็นจำนวน 1 ราย

ข้อเสนอแนะ ได้แก่ ควรมึวิธีการใช้คำศัพท์ที่เน้นคำยากให้มากขึ้นจำนวน 3 ราย และควรเน้นการพูดและเขียนตามหลักและตามความนิยมให้มากขึ้นจำนวน 1 ราย และควรสอนการพูด-เขียนตัวเลขบ่อย ๆ จำนวน 1 ราย

บทที่ 5

สรุป อภิปรายและข้อเสนอแนะ

งานวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนของนักศึกษา สาขาวิชาการสอนภาษาไทยชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ปีการศึกษา 1/2562 นี้ ผู้วิจัยได้ศึกษา ค้นคว้า เอกสารที่เป็นตำรา บทความ ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมา ประกอบการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย 3 ประการดังนี้ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาของการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทย ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการสอน ของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทยปีที่ 4 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนาและ 3) เพื่อนำเสนอรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการสอน ของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทยปีที่ 4 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ผู้วิจัย ได้ทำการสุ่มตัวอย่าง และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยเครื่องมือแบบสอบถาม จำนวน 52 ชุด แล้วนำมา วิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลเพื่อคำนวณหาค่าสถิติต่าง ๆ สำหรับตอบปัญหาการวิจัย และ วัตถุประสงค์การวิจัย พร้อมทั้งนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลของนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามจะได้ แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมในการเสนอแนะสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผล ด้วยคอมพิวเตอร์ ซึ่งสามารถสรุปผลของการวิจัยตามข้อค้นพบ ได้ดังต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.2 อภิปรายผล

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 81.10.32 และ เพศชาย คิดเป็น ร้อยละ 26.90 มีอายุ 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 59.60 อายุ 21 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.80 และอายุ 22 ปี ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 9.60 สภาพปัญหาทักษะการพูดมีทักษะการพูดใช้ภาษามาตรฐาน คิดเป็นร้อย ละ 50.00 มีพูดภาษาถิ่นทางการเสมอ คิดเป็นร้อยละ 30.80 และทักษะพูดภาษาต่างชาติผสม ภาษาไทย คิดเป็นร้อยละ 19.2 และสภาพปัญหาทักษะการเขียนจาก เขียนด้วยภาษาปากเสมอ

คิดเป็นร้อยละ 32.70 รองลงมา เขียนด้วยภาษามาตรฐาน คิดเป็นร้อยละ 30.77 และ ลำดับสุดท้าย เขียนด้วยภาษาต่างชาติผสมภาษาไทย คิดเป็นร้อยละ 15.38 ตามลำดับ

ส่วนปัจจัยสนับสนุนทั้ง 4 ด้าน พบว่า มีผู้เห็นด้วยโดยรวมตอบว่า ใช่ คิดเป็นร้อยละ 82.20 และผู้ไม่เห็นด้วยตอบว่า ไม่ใช่ คิดเป็นร้อยละ 17.80 ดังนั้น จึงเป็นปัจจัยสนับสนุนทั้ง 4 ด้าน เป็นส่วนที่ทำให้การพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทย ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ปีการศึกษา 1/2562 เป็นผลสำเร็จตาม

5.1.2 การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทย ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ปีการศึกษา 1/2562 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .69 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากที่สุดไปถึ้น้อยที่สุดตามลำดับดังนี้ ด้านกิจกรรมสภาพปัญหาการเรียนการสอนการพูด ด้านกิจกรรมสภาพปัญหาการเรียนการสอนการเขียน กิจกรรมนำเสนอรูปแบบการส่งเสริมทักษะการสอนและด้านกิจกรรมพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน ตามลำดับ รายละเอียดดังนี้

1. ด้านกิจกรรมสภาพปัญหาการเรียนการสอนการพูด แปลผลอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .62 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยจากมากที่สุดไปถึ้น้อยที่สุดตามลำดับดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือข้อที่ 3 ได้แก่ ท่านพึงพอใจได้วิเคราะห์ทักษะการพูดของตนเองแบบ Deming cycle (PDCA) ร่วมกัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.37 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .72 รองลงมาคือข้อที่ 1 ได้แก่ ท่านพึงพอใจได้ร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทักษะการพูดแบบบูรณาการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.21 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .80 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือข้อที่ 8 ได้แก่ ท่านพึงพอใจได้ร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทักษะทั้ง 2 แบบ Learning by doing มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .59 ตามลำดับ

2. ด้านกิจกรรมสภาพปัญหาการเรียนการสอนการเขียน โดยรวม แปลผลอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .68 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยจากมากที่สุดไปถึ้น้อยที่สุดตามลำดับดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือข้อที่ 8 ได้แก่ ท่านพึงพอใจต่อร่วมกันแก้ปัญหาการพูดแล้วกำหนดเป็นองค์ความรู้ร่วมกัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.31 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .85 รองลงมาคือข้อที่ 1 ได้แก่ ท่านพึงพอใจต่อการกำหนดวัตถุประสงค์ร่วมกันเพื่อสร้างองค์ความรู้ในการสอนทักษะการสอนภาษาไทย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.29 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .57 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือข้อที่ 7 ได้แก่ ท่านพึงพอใจต่อการร่วมกิจกรรมเชิงปฏิบัติการสอนทักษะการเขียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.77 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .58 ตามลำดับ

3. ด้านกิจกรรมพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามลำดับ โดยรวมแปลผลอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.99 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .71 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยจากมากที่สุดไปถึงน้อยที่สุดตามลำดับดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือข้อที่ 8 ได้แก่ ท่านพึงพอใจที่ได้นำเสนอโดยการใ้ความสามารถในบทบาทของครูมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .74 รองลงมาคือข้อที่ 1 ได้แก่ ท่านพึงพอใจที่ได้ร่วมกิจกรรมกำหนดวัตถุประสงค์ที่จะนำเสนอความรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .81 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือข้อที่ 6 ได้แก่ ท่านพึงพอใจที่ได้นำเสนอโดยการร้อง รำบทเพลงสั้น ๆ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.69 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .73 ตามลำดับ

4. กิจกรรมนำเสนอรูปแบบการส่งเสริมทักษะการสอน โดยรวมแปลผลอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.05 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .77 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยจากมากที่สุดไปถึงน้อยที่สุดตามลำดับดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือข้อที่ 1 ได้แก่ ท่านพึงพอใจต่อการใ้กิจกรรมการเรียนรู้ประยุกต์ใ้เป็นรูปแบบทักษะการสอนภาษาไทยเสมอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .84 รองลงมาคือข้อที่ 3 ได้แก่ การใช้กิจกรรมการเรียนรู้ แบบบูรณาการเป็นรูปแบบทักษะการพูด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .72 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือข้อที่ 2 ได้แก่ ท่านพึงพอใจต่อการใ้กิจกรรมการเรียนรู้แบบการแก้ปัญหาเป็นรูปแบบทักษะการพูด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.91 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .56 ตามลำดับ

5. ปัญหาและข้อเสนอแนะ

ด้านกิจกรรมสภาพปัญหาการเรียนการสอนการพูด พบปัญหาว่า นักศึกษาได้เสนอปัญหาเพิ่มเติมได้แก่ กิจกรรมส่งเสริมการพูดมีน้อย จำนวน 8 ราย นักศึกษายังพูดได้ไม่ชัดเจนจำนวน 4 ราย และทางสาขาการสอนยังไม่ส่งเสริมการพูดเท่าที่ควรจำนวน 1 ราย

ส่วนข้อเสนอแนะได้แก่ ควรมีวิชาการจัดกิจกรรมส่งเสริมการพูด จำนวน 5 ราย ควรฝึกพูดบ่อย ๆ จำนวน 3 ราย และควรจัดงบประมาณส่งเสริมการพูดด้วย จำนวน 1 รายและอยากให้สอนการพูดเป็นส่วนตัว 1 ราย

ด้านกิจกรรมสภาพปัญหาการเรียนการสอนการเขียน พบปัญหาว่า การนำผู้ชำนาญการเขียนจากภายนอกมาช่วยสอนมีน้อย จำนวน 5 ราย และเวลาในการฝึกเขียนมีน้อย จำนวน 4 ราย และพยายามแล้วยังไม่มั่นใจการเขียน จำนวน 1 ราย

ส่วนข้อเสนอแนะได้แก่ ควรเพิ่มผู้ชำนาญการเขียนจำนวน 2 ราย และควรเพิ่มเวลาในการฝึกเขียนจำนวน 1 ราย และทำอย่างไรให้ใจกล้าเขียน จำนวน 1 ราย

ด้านกิจกรรมพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามลำดับ พบปัญหาว่า การรายงานไม่คล่อง จำนวน 4 ราย และเวลาในการฝึกพูด-เขียนมีน้อย จำนวน 2 ราย และระบบเครื่องเสียงไม่อำนวย จำนวน 2 ราย

ข้อเสนอแนะ ได้แก่ ควรเพิ่มเทคนิคการรายงานให้มากขึ้น จำนวน 4 ราย และควรเพิ่มเวลาในการฝึกพูด-เขียนอีก จำนวน 1 ราย ควรมีเครื่องเสียงที่ดีเสมอ จำนวน 1 ราย

กิจกรรมนำเสนอรูปแบบการส่งเสริมทักษะการสอน พบปัญหา คือ คำศัพท์ที่ยากไม่ค่อยเน้นย้ำ ในการนำเสนอจำนวน 6 ราย คำศัพท์กับคำพูดและเขียนทำให้สับสนเวลาใช้จำนวน 2 ราย และการพูด-เขียนตัวเลขไม่เป็นจำนวน 1 ราย

ข้อเสนอแนะ ได้แก่ ควรมียุทธวิธีการใช้คำศัพท์ที่เน้นคำยากให้มากขึ้นจำนวน 3 ราย และควรเน้น การพูดและเขียนตามหลักและตามความนิยมให้มากขึ้นจำนวน 1 ราย และควรสอนการพูด-เขียน ตัวเลขบ่อย ๆ จำนวน 1 ราย

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

การพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทยชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ปีการศึกษา 1/2562 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .69 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากที่สุดได้แก่ ด้านกิจกรรมการแลกเปลี่ยนประสบการณ์เรียนรู้ ที่เป็นเช่นนี้สามารถอธิบายได้ว่า การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมที่แลกเปลี่ยนการเรียนรู้ทั้งทักษะการพูดและทักษะการเขียนเพราะจะได้ประสบการณ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับการเรียนการสอน เกี่ยวกับการนำเสนอวิธีการสอนที่หลากหลายเช่น การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้า เกี่ยวกับทักษะของ P D C A ของเต็มมีง ทักษะนี้ช่วยให้นักศึกษารู้จักวางแผนการเรียนการสอน รู้จักการลงมือปฏิบัติ รู้จักการตรวจสอบผลการปฏิบัติและรู้จักการปรับประยุกต์วิธีการการสอนต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ของห้องเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ระพีพัฒน์ หาญโสภณและคณะ (2563: บทคัดย่อ)** การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับโรงเรียนร่วมโพธิ์ทองธรรมวิทย์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน บทคัดย่อ มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาผลการเปลี่ยนแปลงจากการดำเนินงานวิจัย ในแต่ละขั้นตอน องค์ความรู้ใหม่ที่เกิดขึ้น ประสบการณ์การเรียนรู้ที่เกิดขึ้น และเพื่อนำเสนอ ผลการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับโรงเรียนร่วมโพธิ์ทองธรรมวิทย์ โดยใช้ ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมกลุ่มเป้าหมาย เลือกแบบเจาะจงโดยใช้เกณฑ์พิจารณาจากความจำเป็นที่จะพัฒนา ผลการวิจัยพบว่า การเปลี่ยนแปลงองค์ความรู้ใหม่และ

ประสบการณ์การเรียนรู้ที่เกิดขึ้น คือ เปลี่ยนจากเน้นครูเป็นศูนย์กลางเป็นเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เปลี่ยนการสอนเป็นการจัดการเรียนรู้ เปลี่ยนจากเน้นเนื้อหาเป็นเน้นกระบวนการเรียนรู้ เปลี่ยนจากเน้นบอกความรู้เป็นเน้นฝึกทักษะ เปลี่ยนบทบาทครูที่มีหน้าที่สอนเป็นผู้ออกแบบการเรียนรู้และอำนวยความสะดวก และด้านที่น้อยที่สุดได้แก่ด้านกิจกรรมการพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนที่เป็นเช่นนี้สามารถอธิบายได้ว่า การรู้จักรูปแบบการสอนนั้น นักศึกษาจะไม่ค่อยรู้แบบการสอนแต่จะรู้การสอนแบบต่าง ๆ หรือการสอนในเวลานั้น ในสถานการณ์นั้นทันที โดยแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ ให้เหมาะกับสถานการณ์นั้น การปฏิบัติแบบนี้เป็นผลดีกับครู อาจารย์ที่แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ แต่เชิงวิชาการแล้วนักศึกษาจะไม่ค่อยประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ไพรัช ฤทธิผาด** (2544, หน้า 36) ที่กล่าวว่า รูปแบบ (Model) มีความหมายในภาษาไทยอีกความหมายหนึ่งคือ “แบบจำลอง” หมายถึง สิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบที่สำคัญในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เป็นวิธีการถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจและจินตนาการของบุคคลที่มีต่อปรากฏการณ์หรือเรื่องราวใด ๆ ให้ปรากฏ โดยใช้การสื่อสารในลักษณะต่าง ๆ เช่น ภาพวาด ภาพเหมือน แผนภูมิ แผนผังต่อเนื่อง หรือสมการคณิตศาสตร์ให้สามารถเข้าใจได้ง่ายและสามารถเสนอเรื่องราวหรือประเด็นต่าง ๆ ได้อย่างกระชับ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านกิจกรรมสภาพปัญหาการเรียนการสอนการพูด แปลผลอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .62 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ข้อที่ 3 ได้แก่ ท่านพึงพอใจได้วิเคราะห์ทักษะการพูดของตนเองแบบ Deming cycle (PDCA) ร่วมกัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.37 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .72 ที่เป็นเช่นนี้สามารถอธิบายได้ว่า นักศึกษาได้รับประสบการณ์ตรงจากการฝึกพูด ฝึกเขียนด้วยตนเอง กล่าวคือ รู้จักการวางแผนก่อนพูด ลงมือปฏิบัติการพูด ได้ตรวจสอบ ตรวจสอบการพูดจึงสำเร็จไปด้วยดีและนำสู่ผลการพูด การฝึกมาปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้นเพราะมีการดำเนินเป็นขั้นตอนโดยให้ทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรมนั่นเอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ **อำพร อินทรปัญญา** (2554: 58) ที่กล่าวถึงการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ว่า กระบวนการจัดการเรียนรู้มีลำดับการสอนดังนี้

1) ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน เป็นขั้นที่ผู้เรียนจะได้ทราบจุดประสงค์การเรียนรู้ในแต่ละชั่วโมงและได้ทบทวนความรู้เดิมโดยการตอบคำถาม การเล่นเกม หรือการแข่งขันระหว่างกลุ่ม

2) ชั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

(2.1) ชั้นเผชิญปัญหาและแก้ปัญหาเป็นรายบุคคล เป็นขั้นตอนที่ครูเสนอสถานการณ์ปัญหาที่อยู่ในใบกิจกรรมรายบุคคล ซึ่งเป็นการสร้างความขัดแย้งทางปัญญาโดยให้นักเรียนได้คิดและแก้ปัญหาเป็นรายบุคคลก่อน

(2.2) ชั้นระดมสมองระดับกลุ่มย่อย เป็นขั้นตอนที่ครูให้นักเรียนจับกลุ่มเพื่อ ศึกษาหาหรือและสรุปแนวคิดหาคำตอบที่ได้ศึกษาจากการศึกษาเป็นรายบุคคล เพื่อนำเสนอเป็นแนวคิดของกลุ่มแต่ละกลุ่มเมื่อผู้เรียนได้มีการสนทนาแย้งแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันอย่างอิสระทำให้ผู้เรียนได้เปรียบเทียบความคิดเห็นหรือการแก้ปัญหาของตนเองกับความคิดเห็นของคนอื่น ได้เรียนรู้วิธีคิดของคนอย่างหลากหลายและมีมุมมองที่กว้างขึ้น

(2.3) ชั้นไตร่ตรองระดับกลุ่มใหญ่ เมื่อนักเรียนแต่ละกลุ่มทำกิจกรรมเสร็จเรียบร้อยแล้ว สุ่มนักเรียนออกมาแนะนำเสนอคำตอบหน้าชั้นเรียน เพื่อนช่วยกันซักถาม แสดงความคิดเห็นและตรวจสอบความถูกต้อง เพื่อเป็นการทดสอบความเข้าใจของนักเรียน โดยครูคอยกระตุ้นด้วยคำถามและให้นักเรียนกลุ่มที่มีคำตอบแตกต่างจากกลุ่มที่นำเสนอไปแล้วออกมาแนะนำเสนอหน้าชั้นเรียน ครูนำเสนอวิธีการแก้ปัญหาอื่น ที่นอกเหนือจากวิธีการแก้ปัญหานั้นที่นักเรียนนำเสนอเพื่อเป็นทางเลือกในการแก้ปัญหาของ นักเรียน

3) **ชั้นฝึกทักษะ** นักเรียนได้ฝึกทักษะจากแบบฝึกทักษะที่ครูสร้างขึ้น เป็นสถานการณ์ที่หลากหลาย คล้ายคลึงกับสถานการณ์เดิมหรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในชีวิตประจำวันของนักเรียน นักเรียน เลือกทางเลือกที่เหมาะสมเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาคำถามที่นักเรียนสามารถแก้ปัญหาที่หลากหลายคล้ายคลึงกับสถานการณ์เดิมจะช่วยให้ นักเรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในชีวิตประจำวันได้ และช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่แท้จริง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือข้อที่ 8 ได้แก่ ท่านพึงพอใจได้ร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทักษะทั้ง 2 แบบ Learning by doing มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .59 ที่เป็นเช่นนี้สามารถอธิบายได้ว่า การลงมือปฏิบัติงานด้วยตนเองตามระบบการทางวิชาการหรือตามแนวทางของการเป็นครูที่ดีซึ่งปฏิบัติได้ยากมากทั้งทักษะการพูดและทักษะการเขียน นักศึกษาได้แนวทางจากแบบของ **เดมมิ่ง ไชเคิล (PDCA)** มาบ้างแล้ว แต่ในเชิงของการปฏิบัติจริงยังไม่มีความเข้าใจของมากนักจึงยังไม่แน่ใจในการตอบความพึงพอใจด้านนี้จึงมีผลความพึงพอใจน้อยกว่าข้ออื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **เสาวเพ็ญ บุญประสพ (2562)** ที่วิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับต้น มัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการใช้ TAPSE Model ครูโรงเรียนพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี มีวัตถุประสงค์ 1) พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิด

การสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) ร่วมกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) (TAPSE Model) การวิจัยเริ่มต้นจากการศึกษาแนวกรอบแนวคิดของรูปแบบการเรียนการสอน แนวคิดการสร้างความรู้ด้วยตนเอง การจัดการเรียนรู้เชิงรุก จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ออกแบบการเรียนรู้จัดที่ TAPSE Model ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิด การสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) ร่วมกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) (TAPSE Model) มีประสิทธิภาพมาก ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกัน

4) **ขั้นสรุป** หลังจากที่ให้ตัวแทนกลุ่มนำเสนอเสร็จแล้ว ให้นักเรียนทั้งชั้นร่วมกันอภิปราย ชักถามแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันเกี่ยวกับสิ่งที่ได้เรียนรู้หรือได้ค้นพบจากการทำกิจกรรม เพื่อสรุปเป็นองค์ความรู้ที่ได้อย่างชัดเจน โดยครูช่วยเสริมแนวคิด หลักการ ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น การที่นักเรียนสรุปเป็นองค์ความรู้ได้แสดงว่านักเรียนมีการจัดความคิดให้เป็นระบบและเกิดความรู้ในเนื้อหา ที่เรียนรวมทั้งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

2. **ด้านกิจกรรมสภาพปัญหาการเรียนการสอนการเขียน** โดยรวม แผลผลอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .68 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือข้อที่ 8 ได้แก่ ท่านพึงพอใจต่อร่วมกันแก้ปัญหาการเขียนแล้วกำหนดเป็นองค์ความรู้ร่วมกัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.31 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .85 ที่เป็นเช่นนี้สามารถ อภิปรายได้ว่า นักศึกษาพึงพอใจที่ได้เรียนรู้แบบระบบหรือรูปแบบที่รู้จักการเขียนโดยมีหลักเกณฑ์ที่เป็นรูปธรรม มีหลักการที่ชัดเจน และที่สำคัญคือ ช่วยให้นักศึกษามีเป้าหมายที่จะเขียนและเขียน อธิบายตามเป้าหมายนั้น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ **ทิสนา แคมมณี** (2550, หน้า 51-57) ที่ได้ อธิบายว่า รูปแบบการเรียนการสอนมีองค์ประกอบสำคัญ ดังนี้ 1) ปรัชญา ทฤษฎีหลักการแนวคิด หรือความเชื่อที่เป็นพื้นฐานของรูปแบบนั้น 2) มีการ บรรยายและอธิบายสภาพ หรือลักษณะของการ จัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักการที่ยึดถือ 3) มีการจัดระบบ คือ มีการจัดองค์ประกอบและ ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของระบบ ให้สามารถนำผู้เรียนไปสู่ เป้าหมายของระบบ หรือ กระบวนการนั้น ๆ และ 4) มีการอธิบาย หรือ ให้ข้อมูลเกี่ยวกับ วิธีสอน และเทคนิคการสอนต่าง ๆ ที่จะช่วยให้กระบวนการเรียนการสอนนั้น ๆ เกิดประสิทธิภาพสูงสุดและยังสอดคล้องกับแนวคิดของ **สุมาลี ชัยเจริญ** (2547: 49) ที่กล่าวถึงทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์และเชื่อว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการ สร้างความรู้มากกว่ารับความรู้โดยที่ความรู้คือโครงสร้างทางปัญญาของบุคคลนั้น ๆ ที่สร้างจาก ประสบการณ์หรือการแก้ปัญหาของตนและสามารถที่จะนำไปแก้ปัญหาหรือสถานการณ์อื่น ๆ ได้

ดังนั้น ในกระบวนการเรียนรู้ ผู้เรียนจึงเป็นผู้สร้างความรู้โดยอาศัยความรู้หรือประสบการณ์เดิม ครุมีหน้าที่ในการจัดสิ่งแวดล้อมเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้หรือเกิดการขยายโครงสร้างทางปัญญา กระบวนการเรียนการสอนในแนวคอนสตรัคติวิสต์จึงมักเป็นลักษณะที่ผู้เรียนสร้างความรู้จากการร่วมมือกันแก้ปัญหากระบวนการเรียนการสอนจะเริ่มต้นด้วยปัญหาที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งทางปัญญา (Cognitive Conflict) นั่นคือประสบการณ์และโครงสร้างทางปัญญาที่มีอยู่เดิม ไม่สามารถจัดการแก้ปัญหาที่ได้ออกตัวพอดีเหมือนปัญหาที่เคยแก้มาแล้ว ต้องมีการคิดค้นเพิ่มเติมที่เรียกว่า “การปรับโครงสร้าง” หรือ “การสร้างโครงสร้างใหม่” ทางปัญญา (Cognitive Restructuring) โดยการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ถกเถียงปัญหาซีก้านจนกระทั่งหาเหตุผล หรือหลักฐานในเชิงประจักษ์มา ขจัดความขัดแย้งทางปัญญาภายในตนเองและระหว่างบุคคลได้ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือข้อที่ 5 ได้แก่ ท่านพึงพอใจต่อการกำหนดวัตถุประสงค์ร่วมกันเพื่อได้องค์ความรู้ในการสอนทักษะการเขียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.77 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .58 ที่เป็นเช่นนี้สามารถอธิบายได้ว่า นักศึกษาส่วนมากมักจะกำหนดจุดประสงค์ในการเรียนการสอนด้วยตนเองตามบริบทของพื้นที่และเวลา แต่ถ้ามีใครมาร่วมกำหนดจุดประสงค์ด้วย ตนเองอาจจะไม่เข้าใจในแนวคิดของคนอื่นเพราะเป็นการแปรเปลี่ยนบทบาทตนเองหรือจำใจต้องเปลี่ยนบทบาทตนตามผู้อื่นด้วย อาจจะทำให้นักเรียนของตนสับสนได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ **สุมาลี กาญจนชาติ** (2543: 33) ได้กล่าวถึงบทบาทของครูในการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนสร้างความรู้ ดังนี้ 1. สามารถรับรู้และวินิจฉัยความรู้เดิมของนักเรียนได้อย่างรวดเร็ว 2. เลือกยุทธวิธีการสอนที่ช่วยแก้แนวคิดที่คลาดเคลื่อนของนักเรียน 3. ให้ความสนใจต่อกระบวนการคิดและการกำกับตนเองของนักเรียน 4. ส่งเสริมนักเรียนในการนำแนวคิดที่เรียนไปแล้วมาใช้ในบริบทต่าง ๆ 5. พิจารณาจุดมุ่งหมายในการเรียนของนักเรียน ความแตกต่างระหว่างจุดมุ่งหมายของการเรียนและการสอน และ 6. พิจารณาบริบทในการเรียนรู้ของนักเรียน

3. ด้านกิจกรรมพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามลำดับ โดยรวมแปลผลอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.99 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .71 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือข้อที่ 8 ได้แก่ ท่านพึงพอใจที่ได้นำเสนอโดยการใช้ความสามารถในบทบาทของครู มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .74 ที่เป็นเช่นนี้สามารถอธิบายได้ว่า นักศึกษาพึงพอใจที่รู้หลักการนำเสนอตามแนวทางของบทบาทของครูผู้สอนที่มีบทบาทในการเรียนการสอนที่ประกอบด้วย กระบวนการสอนหรือขั้นตอนสำคัญในการเรียนการสอน รวมทั้งได้รู้วิธีสอนซึ่งถือว่าเป็นเทคนิคการสอนที่นักศึกษาจะต้องนำไปใช้ในชีวิตจริงโดยถือว่าเป็นการพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ **ทศนา แคมมณี** (2550, หน้า 51-57) ที่ได้ให้

ความหมายของรูปแบบการเรียนการสอนว่า หมายถึง สภาพลักษณะของการเรียนการสอนที่ครอบคลุมองค์ประกอบสำคัญ ซึ่งได้รับการจัดไว้ อย่างเป็นระเบียบตามหลักปรัชญาทฤษฎีหลักการแนวคิดหรือความเชื่อต่าง ๆ ประกอบด้วย กระบวนการ หรือขั้นตอนสำคัญในการเรียนการสอนรวมทั้งวิธีสอน และเทคนิคการสอนต่าง ๆ ที่สามารถช่วยให้สภาพการเรียนการสอนนั้นเป็นไปตามทฤษฎี หลักการหรือแนวคิดที่ยึดถือ ซึ่งได้รับการพิสูจน์ทดสอบว่า สามารถใช้เป็นแบบแผนในการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์เฉพาะของรูปแบบนั้นและยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ขวัญชัย ช้วนาและคณะ** (2559: บทคัดย่อ) การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยรวมสภาพปัญหาอยู่ที่ระดับปานกลาง ผลการศึกษาความต้องการในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 พบว่า โดยรวมความต้องการอยู่ที่ระดับมาก 2) รูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่มีประสิทธิภาพ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือข้อที่ 6 ได้แก่ ท่านพึงพอใจที่ได้นำเสนอโดยการร้อง รำบทเพลงสั้น ๆ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.69 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .73 ที่เป็นเช่นนี้สามารถอธิบายได้ว่า

ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือข้อที่ 6 ได้แก่ ท่านพึงพอใจที่ได้นำเสนอโดยการร้อง รำบทเพลงสั้น ๆ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.69 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .73 ที่เป็นเช่นนี้สามารถอธิบายได้ว่า นักศึกษาส่วนมากจะนำเสนอบทเรียนหรือนำเข้าสู่บทเรียนด้วยวิธีอื่น เช่น การทบทวนเรื่องที่เรียนเมื่อคาบที่แล้วหรือนำเสนอเหตุการณ์ที่น่าสนใจที่เกิดขึ้นในช่วงวันนั้น ส่วนการร้องรำทำเพลงนั้นจะมีน้อยกว่าวิธีอื่น ๆ เพราะครูในศตวรรษที่ 21 จะต้องปรับเปลี่ยนบทบาทของครูต่อการจัดการศึกษาจากผู้สอนเป็นผู้ฝึกปฏิบัติ บทบาทของครูต่อสภาพแวดล้อมการศึกษาจากครูในห้องสี่เหลี่ยมซึ่งเปรียบเหมือนกรงขังสัตว์เป็นครูจากสภาพแวดล้อมทั้งพื้นที่และเวลา เนื่องจากขอบเขตการเรียนในศตวรรษที่ 21 สามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลา ไม่จำกัดสถานที่ เวลาและบุคคล บทบาทของครูต่อวิธีการจัดการเรียนการสอนจากครูเน้นสอนแบบท่องจำเป็นครูเน้นการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติจริง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ **พิมพ์พันธุ์ เตชะคุปต์ & เพียวร์ ยินดีสุข** (2557 : บทคัดย่อ) โดยครูถือเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนเพื่อให้สอดคล้องต่อการเตรียมคนในศตวรรษที่ 21 ซึ่งครูต้องปรับเปลี่ยนบทบาทของครูต่อการจัดการศึกษาจาก “ผู้สอน” เป็น “ผู้ฝึก” บทบาทของครูต่อสภาพแวดล้อมการศึกษาจาก “ครูในห้องสี่เหลี่ยม” เป็น “ครูจากสภาพแวดล้อม” เนื่องจากขอบเขตการเรียนในศตวรรษที่ 21 สามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลา ไม่จำกัดสถานที่ เวลาและบุคคล บทบาทของครูต่อวิธีการจัดการเรียนการสอนจาก “ครูเน้นสอนแบบท่องจำ”

เป็น “ครูเน้นการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ” (Learning by Doing) เปลี่ยนจากครูที่ยืนหน้าชั้นเรียน พุดตามตำราหรือเอกสารประกอบรายวิชาเป็นให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ เช่น การเรียนรู้แบบโครงการ (Projectbased Learning: PBL) แล้วการเรียนรู้ก็จะเกิดภายในใจและสมองของผู้เรียนตลอดไป เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21 ดังนั้น ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากรทางศึกษาและตัวครูผู้สอนเองควรทราบ ถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูว่าในการพัฒนาความสามารถของครูต้อง ประกอบด้วยทักษะใด ที่จะสามารถพัฒนาครูให้มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะ การเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสร้างผลผลิตทางการศึกษาให้ผู้เรียนได้เป็น พลเมืองและพลโลกที่มีคุณภาพประกอบด้วยทักษะที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตในสังคมที่เปลี่ยนแปลง (ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียน แห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี 2559 : 4)

4. กิจกรรมนำเสนอรูปแบบการส่งเสริมทักษะการสอน โดยรวมแปลผลอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.05 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .77 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มี ค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือข้อที่ 1 ได้แก่ ท่านพึงพอใจต่อการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ประยุกต์ใช้เป็นรูปแบบ ทักษะการสอนภาษาไทยเสมอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .84 ที่เป็นเช่นนี้สามารถอธิบายได้ว่า การเรียนรู้รูปแบบการสอนต่าง ๆ หรือเรียกว่า Method Teaching อย่างถ่องแท้จะสามารถประยุกต์ใช้เป็นรูปแบบการสอนทักษะภาษาไทยได้ทั้งการพูดและการเขียน เพราะทุกวิธีการสอนจะเน้นความรู้ที่เชื่อมโยงจากสิ่งเร้าต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ **ทิตนา แคมมณี**. (2550 : 51-52) ที่เชื่อว่า การเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง ซึ่งมีหลายรูปแบบ บุคคลจะมีการลองผิดลองถูก ปรับเปลี่ยนไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะพบรูปแบบการ ตอบสนองที่สามารถให้ผลที่พึงพอใจมากที่สุด เมื่อเกิดการเรียนรู้แล้ว บุคคลจะใช้รูปแบบการ ตอบสนองที่เหมาะสมเพียงรูปแบบเดียวและจะพยายามใช้รูปแบบนั้นเชื่อมโยงกับสิ่งเร้าในการเรียนรู้ ต่อไปเรื่อย ๆ ตามกฎแห่งผลที่พึงพอใจ (Law of Effect) กล่าวคือ เมื่อบุคคลได้รับผลที่พึงพอใจ ย่อมอยากจะเรียนรู้ต่อไป แต่ถ้าได้รับผลที่ไม่พึงพอใจ จะไม่อยากเรียนรู้ ดังนั้น การได้รับผลที่พึงพอใจ จึงเป็นปัจจัยสำคัญในการเรียนรู้

ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือข้อที่ 2 ได้แก่ ท่านพึงพอใจต่อการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ แบบการแก้ปัญหาเป็นรูปแบบทักษะการพูด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.91 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ .56 ที่เป็นเช่นนี้สามารถอธิบายได้ว่า การแก้ปัญหาทักษะการพูดของนักเรียน นักศึกษานั้น

มีหลายวิธีซึ่งสามารถประยุกต์ใช้หลายรูปแบบเช่น แบบของเดมมิ่ง **ไซเคิล** (PDCA) จะเห็นเป็นรูปธรรมที่ชัดเจนกว่าวิธีสอนแบบแก้ปัญหาซึ่งมีข้อจำกัดหลายข้อ ดังนั้น นักศึกษาจึงให้ความสำคัญข้อนี้น้อยกว่าข้ออื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ **อัครชัย ชันแสง** (2559 : 54-62) ที่กล่าวถึงวิธีสอนแบบแก้ปัญหามีขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้ 1) ขั้นรวบรวมปัญหา ครูและเด็กช่วยกันรวบรวมปัญหาที่จะเรียน โดยคำนึงถึงความสนใจ ความต้องและปัญหาอันเกิดจากตัวนักเรียนจริง ๆ 2) ขั้นรวบรวมข้อมูลเพื่อหาความกระจ่างในปัญหา เป็นขั้นที่ผู้เรียนค้นหาความจริงต่าง ๆ ด้วยการค้นคว้าเอง เพื่อให้ได้มาซึ่งเนื้อหาวิชาอันจะนำไปใช้ในการแก้ปัญหานั้น 3) ขั้นตั้งสมมุติฐานในการแก้ปัญหา เมื่อได้ข้อมูลต่าง ๆ แล้ว ก็ตั้งสมมุติฐาน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนตีความข้อมูลที่ได้รับ 4) ขั้นวางแผนในการแก้ปัญหา โดยจะให้นักเรียนร่วมมือกันรับงานไปทำตามสมมุติฐานโดยการร่างโครงการวางแผนงานที่จะแก้ปัญหาให้เรียบร้อยและ 5) ขั้นลงมือกระทำการทดสอบข้อเสนอแนะสมมุติฐาน โดยมีข้อเสียคือ 1) ต้องใช้เวลามาก 2) บางครั้งไม่คุ้มกับผลที่ได้รับและ 3) ครูต้องเป็นคนที่มีความสามารถในการนำเข้าสู่ปัญหาถ้าครูไม่มีความสามารถจะทำให้ให้นักเรียนไม่เข้าใจปัญหา เป็นต้น

5.3 ข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัย การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทยชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ปีการศึกษา 1/2562 นี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะทั้งที่เป็นเชิงนโยบายและแนวการปฏิบัติของบุคลากรทุกฝ่าย รวมทั้งความคิดเห็นเพิ่มเติมจากข้อมูลที่กำหนดเป็นรายชื่อไว้ 4 ด้านแล้วซึ่งได้จากผลการวิจัยครั้งนี้ โดยสรุปเป็นประเด็นได้ดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทยชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ปีการศึกษา 1/2562” ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเป็นที่เรียบร้อยแล้ว จากข้อมูลในแบบสอบถามยังมีข้อเสนอแนะที่น่าสนใจ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะเป็นเชิงนโยบายให้แก่มหาวิทยาลัยและเสนอแนะเพื่อทำวิจัยต่อไป ดังนี้

1. ด้านกิจกรรมสภาพปัญหาการเรียนการสอนการพูด ผู้ตอบสอบถามได้เสนอแนะเรื่องควรเพิ่มสื่อและเครื่องอุปกรณ์การสอนในทักษะการพูดและควรมีสื่อการสอนที่เป็นอินเตอร์เน็ต ดังนั้น มหาวิทยาลัยควรปรับปรุงสื่อที่มีอยู่และการหาสื่อที่เป็นอุปกรณ์ที่ทันสมัยให้อาจารย์ผู้สอนมีสื่อการสอนและใช้สื่อในการถ่ายทอดความรู้ให้เท่าทันกับโลกปัจจุบัน

2. ด้านกิจกรรมสภาพปัญหาการเรียนการสอนการเขียน มีผู้เสนอว่า มีการส่งเสริมการเขียน เป็นอย่างดีแต่น่าจะมีสื่อการสอนให้มากกว่านี้ ดังนั้น มหาวิทยาลัยควรจัดอบรมการสร้างสื่อทาง เทคโนโลยีและการหาสื่อมาประกอบการสอนด้านการเขียนด้วย

3. ด้านกิจกรรมพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามลำดับ มีผู้เสนอปัญหาด้านการหา ผู้เชี่ยวชาญมาเป็นวิทยากรช่วยสอนหรือพานักศึกษาไปเรียนรู้ถึงแหล่งข้อมูลนั้น ๆ หรือ ควรจัดซื้อ หนังสือที่เกี่ยวกับภาษาไทยให้มากกว่านี้ ฉะนั้น มหาวิทยาลัยควรหางบประมาณให้ครู อาจารย์ จัดพิมพ์หนังสือที่เป็นเอกสารการสอนหรือให้อาจารย์ไปเลือกดูหนังสือที่จำเป็นแต่ละสาขาที่ห่าง จำหน่ายหนังสือจักได้ประมวลเป็นการพัฒนารูปแบบการสอนได้

4. กิจกรรมนำเสนอรูปแบบการส่งเสริมทักษะการสอน มีผู้เสนอปัญหาเพิ่มเติม คือมีสื่อที่เป็น เทคโนโลยีน้อย, การสอนการพูดมีน้อยและผู้เรียนชอบขาดเรียน ฉะนั้น ผู้สอนควรหาโอกาสไปฝึกการ สร้างสื่อมาใช้หรือของงบประมาณมหาวิทยาลัยไปอบรมการสร้างสื่อการสอนการพูดการเขียนให้ มากกว่านี้หรือจ้างผู้เชี่ยวชาญในการทำสื่อการสอนมาทำและสอนครู อาจารย์ทำสื่อแบบต่าง ๆ ด้วย

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการพัฒนาการฝึกทักษะการพูดการเขียนทั้ง 4 ด้านสื่อการสอนภาษาไทยที่ ทันสมัยหรือด้วยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

2. ควรวิจัยเกี่ยวกับ ยุทธศาสตร์การสอนการเขียนของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยที่ใช้การสอน ด้วยระบบ PDCA ในระบบออนไลน์

3. ควรวิจัยเรื่อง กลวิธีการสอนทักษะการใช้ภาษาไทยทั้ง 4 ด้วยการเรียนการสอนด้วยระบบ E-Learning

บรรณานุกรม

1. งานวิจัย

- กัญจน์ธิดา อิมสมบัติและคณะ. (2562). การพัฒนาการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียนในโรงเรียนหนองชุมแสงวิทยาโดยใช้กระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วม สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- กาญจนา อรุณสุขขุจี. (2546). ความพึงพอใจของสมาชิกสหกรณ์ต่อการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตร อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ. คณะเกษตรศาสตร์ : มหาวิทยาลัยศรีสะเกษ.
- ขวัญชัย ช้วนและคณะ. (2559). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21.
- ญาณัญญา หวังอนุภาพ. (2545). ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคทฤษฎีทักษะวิชามนุษยสัมพันธ์ในองค์การของนักศึกษาระดับปริญญาตรี. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏจันทรเกษม.
- นันทวัน ขำสำราญ. (2559) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี)
- ผุสดี เฉลิมสุข. (2543). ศึกษาผลการฝึกควบคุมตนเองและการฝึกสมาธิที่มีต่อ การปรับพฤติกรรมไม่สนใจในการเรียนและผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียน. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2.
- พิมพ์พันธุ์ เตชะคุปต์ & เพียร ยินดีสุข. (2557). โดยครูถือเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนเพื่อให้สอดคล้องต่อการเตรียมคนในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ระพีพัฒน์ หาญโสภณและคณะ. (2563). การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. สำหรับโรงเรียนร่วมโพธิ์ทองธรรมวิทย์. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย. วิทยาเขตอีสาน.
- เล็ก ทองแสน. (2550). การฝึกสมาธิการใช้ตัวแบบที่มีต่อพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น.
- สายสุนีย์ กลิ่นสุคนธ์. (2545). ได้ศึกษาผลของการใช้เทคนิคการเรียนแบบร่วมแรงร่วมใจที่มีความคิดสร้างสรรค์ทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนป้อนนาคราชสวาทยานนท์. อำเภอมะนัง จังหวัดยะลา.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2551). **ประเมินผลการปฏิรูปการเรียนรู้โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ**. สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษา เอกชนกรมสามัญศึกษากรมอาชีวศึกษากรุงเทพมหานครเทศบาลและสำนักงานตำรวจ แห่งชาติ.
- สุชาติ หวังสิทธิเดช และคณะ. (2559). **การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์**. เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย สาขาวิชาการศึกษา ปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
- สุไม ปิลไป. (2564). **การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบบูรณาการโดยใช้การวิจัยและชุมชน เป็นฐานการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการวิจัยของนักศึกษาวิชาชีพครู**. คณะวิทยาการ อิสลาม. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- อังคณา ขจร. (2562). **การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ตำแหน่งครูวิทยฐานะครู ชำนาญการพิเศษโรงเรียนบัวขาว อ.กุฉินารายณ์ จ.กาฬสินธุ์**.
- อุไร มะวิญธร. (2542). **การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการคิดวิเคราะห์เชิงวิจารณญาณ และพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. ที่ได้รับการสอนด้วยการ ให้ประสบการณ์กับคู่มือครู**.

2. วิทยานิพนธ์

- กรมการศาสนา. กระทรวงวัฒนธรรม. (2549). **แผนปฏิบัติการ/โครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ประชาชน ประจำปีงบประมาณ 2549**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุ ภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2544). **บทบาทที่พึงประสงค์ของวัดและพระสงฆ์กับการพัฒนา สังคมไทย**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2544). **แผนการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมแห่งชาติ (พ.ศ. 2545–2549) : แบบสรุป**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). **การศึกษาของคณะสงฆ์กับการปฏิรูปการศึกษาตาม พระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ.2542**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา แห่งชาติ.
- ณรงค์ ธรรมคุณ. (ม.ป.ป.). **หลักการสอนโปรแกรมวิชาการประถมศึกษา**. คณะครุศาสตร์ : สถาบันราชภัฏเชียงใหม่.

- ณรงค์ โวหารเสาวภาคย์. (2547). **พุทธวิธีการสอน**. พะเยา : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา.
- ประเสริฐ ชัยสิทธิดา. (2548). **ความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่องานสุขภาพจิตสำหรับประชาชน**. การค้นคว้าอิสระพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พระนคร ประยุกต์. (2546). **การศึกษาวิเคราะห์การเทศน์แบบปฏิภาณที่มีลักษณะขบขันของพระสงฆ์จังหวัดเชียงใหม่**. เชียงใหม่ : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ภมร เอมะสิทธิ์. (2545). **การศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อโรงเรียนอนุบาลเอกชนในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่**. วิทยานิพนธ์. หลักสูตรและการสอนมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วีรยุทธ นาคเจริญ. (2545). **การศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมที่ใช้เทคโนโลยีในพิธีศพแบบล้านนา**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สำนักงานคณะกรรมการการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2536). **ศึกษาศาสตร์ตามแนวพุทธศาสตร์**. ภาคที่ 1 - 9. กรุงเทพฯ : กราฟฟิคอาร์ต.
- สำนักงานคณะกรรมการการสืบสานวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2537). **แผนแม่บทโครงการสืบสานวัฒนธรรมไทย พ.ศ. 2538 - 2540**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการสืบสานวัฒนธรรมแห่งชาติ.
- พัชรี นาคผง. (2562). **การพัฒนาทักษะการวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับเทคนิค STAD**. วิทยานิพนธ์. หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- Willson (1996). (อ้างถึงใน วิชิตา มาลาสาย 2562:13). **แนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติสต์ : การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสว่างดินแดน**. วิทยานิพนธ์. โครงการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมแลกเป้า สพฐ. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- Joyce and Weil. (1986:13). (อ้างถึงใน วิชิตา มาลาสาย 2562). **แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน : รูปแบบการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสว่างดินแดน**. วิทยานิพนธ์. โครงการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมแลกเป้า สพฐ. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- Keeves (1988: 68). (อ้างถึงใน ชมแข พงษ์เจริญ. 2555.) **การพัฒนารูปแบบการจัดการโรงเรียนเชิงสร้างสรรค์และผลิตภาพในประเทศไทย**. ดุษฎีนิพนธ์. หลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการจัดการการศึกษา วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

- วิชุดา มาลาสาย. (2562). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสว่างดินแดน. วิทยานิพนธ์. โครงการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมแลกเปลี่ยน สพฐ. ปีงบประมาณ 2561 : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- Fred Biddulph & Roger Osborne (1982). ผู้สอนและนักเรียนต่างมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันคอร์แมน (Korman, A.K.,p 1977. (อ้างถึงใน สมศักดิ์ คงเที่ยง และอัญชลี โพธิ์ทอง, 2542 : 161-162) การจำแนกทฤษฎีความพึงพอใจ.
- สุมาลี ชัยเจริญ. (2547). การพัฒนากระบวนการสร้างความรู้ของผู้เรียนตามแนวคอนสตรัคติวิสต์ โดยความร่วมมือของครูและนักการศึกษา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์บัณฑิต. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุมาลี กาญจนชาติ. (2543). การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่ส่งเสริมคุณลักษณะของนักเรียนระดับประถมศึกษาในการสร้างความรู้ตามแนวคอนสตรัคติวิซึม. วิทยานิพนธ์. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรรณทิพา รอดแรงคำ. (2540). การสอนวิทยาศาสตร์ที่เน้นทักษะกระบวนการ/การแก้ปัญหาในวิชาวิทยาศาสตร์ ระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.).
- ไพจิตร สะดวกการ. (2539). อ้างถึงใน ทิวาพร สกุลสุธา 2552). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้การแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ เรื่องบทประยุกต์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ที่เน้นกระบวนการแก้ปัญหาของโพลยา. วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

3. บทความวารสาร

- ทีศนา แคมมณี. (2541). การจัดการเรียนการสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง:โมเดล CIPPA. วารสารหลักสูตรและการสอนสัมพันธ์. สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีที่ 3 ฉบับที่ 2.

4. หนังสือทั่วไป

- กมลรัตน์ หล้าสูงษ์. (2528). จิตวิทยาการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กาญจนา เกียรติประวัติ. (2524). วิธีสอนทั่วไปและทักษะการสอน. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

- งามตา วรินทร์านนท์. (2540). **จิตวิทยาสังคม**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด.
- จำเนียร ศิลปะวานิช. (2538). **หลักและวิธีสอน**. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมอาชีพ
- ทศนา แคมมณี. (2542:ก). **ศาสตร์การสอน**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทศนา แคมมณี. (2544:ข). **ศาสตร์การสอน**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทศนา แคมมณี. (2550:ค). **ศาสตร์การสอน**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นพดล จันทร์เพ็ญ. (2539). **การใช้ภาษาไทย**. กรุงเทพฯ : บริษัท ต้นอ้อ จำกัด.
- นวลศิริ เปาโลहित. (2532). **ศิลปะของการสมัครงาน**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2535). **การวิจัยเบื้องต้น**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : สิริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2537). **การพัฒนาการเรียนการสอน**. กรุงเทพฯ : สุวีริสาส์น.
- บุญเต็ม พันรอบ. (2525). **จิตวิทยาสังคม**. กรุงเทพฯ : อมรการพิมพ์.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. (2526). **ทัศนคติกับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
โอเดียนสโตร์.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. (2528). **องค์ประกอบที่มีผลต่อพฤติกรรมสุขภาพ**. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วน
อุดมการณ์พิมพ์ จำกัด.
- ประสาน ทองภักดี. (2534). **พุทธวิธีสอน**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ศาสนา.
- ปรัชญา ใจสะอาด. (2522). **บทเรียนสำเร็จรูปและเครื่องช่วยสอน**. ลพบุรี : หัตถโกศลการพิมพ์.
- ปราณี บุญชุ่ม. (2538). **การเขียนแผนการสอนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน**. กรุงเทพฯ : เอกสารอัด
สำเนาประกอบการอบรม.
- เปี่ยมจิต เมธาวคิน. (2543). **แผนการสอนแบบหน่วยบูรณาการ**. มหาสารคาม : โรงพิมพ์นางนวล
ออฟเซ็ท.
- พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา. (2542). **จิตวิทยาการศึกษา**. กรุงเทพฯ : พัฒนาศึกษา.
- พรรณี ช.เจนจิต. (2539). **จิตวิทยาการเรียนการสอน**. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : บริษัทต้นอ้อ
แกรมมี่ จำกัด.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต. (2538)). **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม**. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต. (2538). **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม**. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.
- พระธรรมวโรดม (บุญมา คุณสมปโน). (2543). **เทศนาวิธีในวิชาการเทศนา**. กรุงเทพฯ :
มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.
- พระมหาสง่า ธีรสโร. (2544). **การสอนตามพุทธวิธี**. เชียงใหม่ : เอกสารประกอบการสอน
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.

- พระเมธีธรรมมาภรณ์ (ประยูร ธมฺมจิตโต). (2539). **ครูที่ดีต้องมีธรรมะ**. กรุงเทพฯ : บริษัท สหธรรมิก จำกัด.
- พิสิฐ เจริญสุข. (2539). **คู่มือเผยแผ่พุทธศาสนา**. กรุงเทพฯ : กรมศาสนา.
- พุทธทาสภิกขุ. (2530). **วิธีสอนพุทธจริยธรรมของพระพุทธเจ้าและปัจฉิมกถา**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์นิพนพาน.
- ไพฑูริย์ สีนลารัตน์. (2536). **หลักและวิธีการสอนระดับอุดมศึกษา**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ไพรัช ถิตย์ผาด. (2544). **การประเมินผลการปฏิบัติงานเชิงยุทธศาสตร์ในหน่วยงานทางการศึกษา และสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ : การศาสนา.
- มหามกุฏราชวิทยาลัย, มูลนิธิ. (2525). **พระไตรปิฎกภาษาไทย เล่ม 8**, กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ มหามกุฏราชวิทยาลัย.
- ยุทธพงษ์ กัยวรรณ. (2541). **เทคนิคและวิธีสอน**. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี จำกัด.
- รศ.ทัศนีย์ ศุภเมธา. (2542). **การสอนภาษาไทย**. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏธนบุรี.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2542). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน** : กรุงเทพฯ.
- ลักขณา สริวัฒน์. (2539ข). **จิตวิทยาเบื้องต้น**. กรุงเทพฯ : โอ เอส พริ้นติ้ง เฮ้าส์.
- ลักขณา สริวัฒน์. (2544ก). **จิตวิทยาในชีวิตประจำวัน**. กรุงเทพฯ : โอ เอส พริ้นติ้ง เฮ้าส์.
- ลำพอง บุญช่วย. (2530). **การสอนเชิงระบบ**. ปทุมธานี : วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์.
- วศิน กาญจนวณิชย์ และสมชัย ศรีนอก. (2545). **จิตวิทยาการศึกษา**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์การ.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2543). **การจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง**. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช สารานุกรมราชภัฏ.
- วารี ถิระจิตร. (2530). **การพัฒนาการสอนสังคมศึกษาระดับประถมศึกษา**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- วิเชียร ชาบุตรบุญทริก. (2539). **พุทธศาสตร์**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- วิภาพร มาพบสุข. (2540). **จิตวิทยาทั่วไป**. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- สงัด อุทรานันท์. (2526). **การจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ**. กรุงเทพฯ : รัตนมิตร.
- สถิต วงษ์สุวรรณ. (2528). **จิตวิทยาการศึกษา**. กรุงเทพฯ : บารุงสาส์น.
- สมเด็จพระญาณสังวร (สุวฑฺฒโน). (2532). **วิธีการของพระพุทธเจ้า**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชวนการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ปี พ.ศ. 2560-2564**, กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สุชา จันท์เอม. (2540). **จิตวิทยาทั่วไป**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- สุชีพ ปุญญานุภาพ. (2524 ก). **พระไตรปิฎก ฉบับประชาชน**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหามกุฏราช วิทยาลัย.

- สุชีพ ปุญญานุภาพ. (2533 ข). **คุณลักษณะพิเศษแห่งพระพุทธศาสนา**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหา
มกุฏราชวิทยาลัย.
- สุมนธา พรหมบุญ และคณะ. (2540). **ทฤษฎีและแนวคิดเรื่องการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม**. กรุงเทพฯ
: โครงการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สุมน อมรวิวัฒน์. (2542). **การพัฒนาการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สุรพันธ์ ต้นศรีวงษ์. (2538). **วิธีสอน**. กรุงเทพฯ : สยามสปอร์ต ซินดิเคท จำกัด.
- แสง จันทร์งาม. (2540). **วิธีสอนของพระพุทธเจ้า**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาราชวิทยาลัย.
- อักรชัย ชัยแสง. (2559). **วิธีสอนภาษาไทย**. เชียงใหม่ : รชตะการพิมพ์.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2537). **หลักการสอน**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- อารี พันธุ์ณี. (2540). **จิตวิทยาการเรียนการสอน**. กรุงเทพมหานคร : บริษัทต้นอ้อ แกรมมี จำกัด
- อารี พันธุ์ณี. (2540). **จิตวิทยาการเรียนการสอน**. กรุงเทพฯ : เลิฟ แอนด์ ลิฟ เพรส.

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

ผู้ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย คนที่ 1

รองศาสตราจารย์ ยุพิน อินทะยะ อาจารย์บรรยายพิเศษ
สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ตรวจสอบด้านระเบียบวิธีวิจัย

ผู้ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย คนที่ 2

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมัคร ใจมาแก้ว
อาจารย์บรรยายพิเศษสาขาวิชาการสอนภาษาไทย ตรวจสอบรูปแบบการวิจัย

ผู้ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย คนที่ 3

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิมลสรรค์ ไสลงษ์
อาจารย์บรรยายพิเศษสาขาวิชาการสอนภาษาไทย ตรวจสอบด้านเนื้อหาการวิจัย

ภาคผนวก ข

หนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
เลขที่ ๑๐๓ ถ.พระปกเกล้า ต.พระสิงห์ อ.เมืองเชียงใหม่
จ.เชียงใหม่ ๕๐๒๐๐ โทรศัพท์ ๐๕๓ ๒๗๐ ๗๗๕ - ๖
โทรสาร ๐๕๓ ๘๑๔ ๗๕๒

ที่ อว ๗๙๑๕/๐๘๘๘๘

๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เจริญพร รองศาสตราจารย์ ยุพิน อินทะยะ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบสอบถาม ๑ : แบบสอบถามเพื่อการวิจัยเรื่อง แนวทางในการพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาภาษาไทยชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ปีการศึกษา 1/2562
๒. แบบสอบถาม ๒ : แบบตรวจสอบคุณภาพแบบทดสอบวัดการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาภาษาไทยชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ปีการศึกษา 1/2562

ตามที่ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ได้ให้อาจารย์เสนอทำโครงการวิจัยเพื่อให้เป็นไปตามภาระงานด้านวิจัยนั้น ซึ่งในการทำวิจัยดังกล่าว อาตมภาพ พระครูปลัดธรรมกร ปฎิภาณเมธี และคณะ ได้ทำวิจัยในหัวข้อเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาภาษาไทยชั้นปีที่ 4 มจร วิทยาเขตล้านนา ปีการศึกษา 1/2562 เพื่อให้งานวิจัยดังกล่าวบรรลุตามวัตถุประสงค์ และสมบูรณ์ตามกระบวนการทำวิจัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำผลการวิจัยมาใช้ประโยชน์สำหรับการจัดการเรียนการสอน

ในการนี้ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยฯ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อเป็นประโยชน์ในการดำเนินการวิจัยในขั้นตอนการทำวิจัยให้สมบูรณ์ต่อไป

จึงเจริญพรมมาเพื่อขอความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระครูสุนทรมหาเจติยานุรักษ์, ผศ.ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
เลขที่ ๑๐๓ ถ.พระปกเกล้า ต.พระสิงห์ อ.เมืองเชียงใหม่
จ.เชียงใหม่ ๕๐๒๐๐ โทรศัพท์ ๐๕๓ ๒๗๐ ๙๗๕ - ๖
โทรสาร ๐๕๓ ๘๑๕ ๗๕๒

ที่ อว ๗๙๑๕/๐๘๘๙

๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เจริญพร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมัคร ใจมาแก้ว

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบสอบถาม ๑ : แนวทางในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการ
สอนของนักศึกษา สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ชั้นปีที่ ๔ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราช
วิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ปีการศึกษา ๑/๒๕๖๒
๒. แบบสอบถาม ๒ : ความพึงพอใจการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการ
สอนของนักศึกษา สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ชั้นปีที่ ๔ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราช
วิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ปีการศึกษา ๑/๒๕๖๒

ตามที่ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ได้ให้อาจารย์เสนอทำ
โครงการวิจัยเพื่อให้เป็นไปตามภาระงานด้านวิจัยนั้น ซึ่งในการทำวิจัยดังกล่าว อาตมภาพ พระครูปลัดตมฐกร
ปฎิภาณเมธี และคณะ ได้ทำวิจัยในหัวข้อเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการ
สอนของนักศึกษา สาขาวิชาการสอนภาษาไทยชั้นปีที่ 4 มจร วิทยาเขตล้านนา ปีการศึกษา 1/2562
เพื่อให้งานวิจัยดังกล่าวบรรลุตามวัตถุประสงค์ และสมบูรณ์ตามกระบวนการทำวิจัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำ
ผลการวิจัยมาใช้ประโยชน์สำหรับการจัดการเรียนการสอน

ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยฯ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรอบรู้
ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์
จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อเป็นประโยชน์ในการดำเนินการวิจัยในขั้นตอน
การทำวิจัยให้สมบูรณ์ต่อไป

จึงเจริญพรมมาเพื่อขอความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระครูสุนทรมหาเจตยานุรักษ์, ผศ.ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
เลขที่ ๑๐๓ ถ.พระปกเกล้า ต.พระสิงห์ อ.เมืองเชียงใหม่
จ.เชียงใหม่ ๕๐๒๐๐ โทรศัพท์ ๐๕๓ ๒๗๐ ๙๗๕ - ๖
โทรสาร ๐๕๓ ๘๑๔ ๗๕๒

ที่ อว ๗๙๑๕/๐๘๙๐

๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เจริญพร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิมลสรณ์ ไสลงษ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบสอบถาม ๑ : แนวทางการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการ
สอนของนักศึกษา สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ชั้นปีที่ ๔ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราช
วิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ปีการศึกษา ๑/๒๕๖๒

๒. แบบสอบถาม ๒ : ความพึงพอใจในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการ
สอนของนักศึกษา สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ชั้นปีที่ ๔ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราช
วิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ปีการศึกษา ๑/๒๕๖๒

ตามที่ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ได้ให้อาจารย์เสนอทำ
โครงการวิจัยเพื่อให้เป็นไปตามภาระงานด้านวิจัยนั้น ซึ่งในการทำวิจัยดังกล่าว อาตมภาพ พระครูปลัดณัฐกร
ปฏิญาณเมธี และคณะ ได้ทำวิจัยในหัวข้อเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการ
สอนของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทยชั้นปีที่ 4 มมร วิทยาเขตล้านนา ปีการศึกษา 1/2562
เพื่อทำงานวิจัยดังกล่าวบรรลุตามวัตถุประสงค์ และสมบูรณ์ตามกระบวนการทำวิจัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำ
ผลการวิจัยมาใช้ประโยชน์สำหรับการจัดการเรียนการสอน

ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยฯ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้
ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์
จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อเป็นประโยชน์ในการดำเนินการวิจัยในขั้นตอน
การทำวิจัยให้สมบูรณ์ต่อไป

จึงเจริญพรมมาเพื่อขอความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระครูสุนทรมหาเจติยานุรักษ์, ผศ.ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง แนวทางในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการสอน
ของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทยชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตล้านนา ปีการศึกษา 1/2562

คำชี้แจง

แบบสอบถามชุดนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยสถาบันมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาของการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทย ชั้นปีที่ ๔ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการสอน ของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทยปีที่ 4 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
3. เพื่อนำเสนอรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการสอน ของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทยปีที่ 4 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

โดยจะนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทยชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ปีการศึกษา 1/2562 คำตอบของท่านจะไม่มีผลกระทบต่อตัวท่านแต่อย่างใดผู้วิจัยจะนำมาวิเคราะห์และนำเสนอผลการวิจัยในลักษณะภาพรวมเท่านั้นแบบสอบถามมี 4 ตอนประกอบด้วย

- ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลปัจจัยสนับสนุนเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอน
- ตอนที่ 3 แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทยชั้นปีที่ 4
- ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ในการการพูดและการเขียนของนักศึกษา

ขอขอบพระคุณที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

พระณัฐกร ปฏิภาณเมธี และคณะ

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไป โปรดทำเครื่องหมายถูกลงในช่องที่ตรงกับความจริง

1. เพศ 1. ชาย 2. หญิง
2. อายุ 1. อายุ 19 ปี 2. อายุ 20 ปี
 3. อายุ 21 ปี 4. อายุ 22 ปี ขึ้นไป
3. สภาพปัญหาทักษะการพูด
 1. พูดภาษาปากเสมอ 2. พูดภาษาทางการเสมอ
 3. พูดภาษามาตรฐาน 4. พูดภาษาต่างชาติผสมภาษาไทย
4. สภาพปัญหาทักษะการเขียน
 1. เขียนด้วยภาษาปากเสมอ 2. เขียนด้วยภาษาทางการเสมอ
 3. เขียนด้วยภาษามาตรฐาน 4. เขียนด้วยภาษาต่างชาติผสมภาษาไทย

ตอนที่ 2 ข้อมูลปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วม

รายการปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วม	ใช่	ไม่ใช่
กิจกรรมการแลกเปลี่ยนประสบการณ์เรียนรู้		
1. ได้ร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทักษะการพูดแบบบูรณาการ		
2. ได้ฝึกทักษะการพูดแบบการแก้ปัญหา		
3. ได้วิเคราะห์ทักษะการพูดของตนเองแบบ Deming cycle (PDCA)		
4. ได้ร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทักษะการเขียนแบบบูรณาการ		
5. ได้ฝึกทักษะการเขียนแบบการแก้ปัญหา		
6. ได้วิเคราะห์ทักษะการเขียนของตนเองแบบ Deming cycle (PDCA)		
7. ได้ร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทักษะด้วยความตั้งใจเรียนรู้		
8. ได้ร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทักษะทั้ง 2 แบบ Learning by doing		
กิจกรรมการสร้างองค์ความรู้ร่วมกัน		
1. มีการกำหนดวัตถุประสงค์ร่วมกันเพื่อได้องค์ความรู้ในการสอนทักษะการพูด		
2. มีการให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการสอนทักษะการพูด		
3. ได้ร่วมกิจกรรมเชิงปฏิบัติการสอนทักษะการพูด		
4. ได้ร่วมกันแก้ปัญหาคำพูดแล้วกำหนดเป็นองค์ความรู้ร่วมกัน		
4. มีการกำหนดวัตถุประสงค์ร่วมกันเพื่อได้องค์ความรู้ในการสอนทักษะการเขียน		
6. มีการให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการสอนทักษะการเขียน		
7. ได้ร่วมกิจกรรมเชิงปฏิบัติการสอนทักษะการเขียน		
8. ได้ร่วมกันแก้ปัญหาคำพูดแล้วกำหนดเป็นองค์ความรู้ร่วมกัน		

กิจกรรมการนำเสนอความรู้		
1. ได้ร่วมกิจกรรมกำหนดวัตถุประสงค์ที่จะนำเสนอความรู้		
2. ได้ร่วมกันวางแผนการนำเสนอความรู้ด้านการเรียนการสอน		
3. ได้ร่วมกันแก้ปัญหาการนำเสนอความรู้ด้านการเรียนการสอน		
4. ได้นำเสนอโดยการตั้งคำถามที่น่าตื่นเต้นทั้งตนเองและคณะ		
5. ได้นำเสนอโดยรูปภาพที่น่าสนใจ		
6. ได้นำเสนอโดยการร้อง รำบทเพลงสั้นๆ		
7. ได้นำเสนอโดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ		
8. ได้นำเสนอโดยใช้ความสามารถในบทบาทของครู		
กิจกรรมการประยุกต์ใช้เป็นรูปแบบการสอน		
1. การใช้กิจกรรมการเรียนรู้ประยุกต์ใช้เป็นรูปแบบทักษะการพูดการเขียนเสมอ		
2. การใช้กิจกรรมการเรียนรู้ แบบการแก้ปัญหาเป็นรูปแบบทักษะการพูดการพูด		
3. การใช้กิจกรรมการเรียนรู้ แบบการแก้ปัญหาเป็นรูปแบบทักษะการพูดการเขียน		
4. การใช้กิจกรรมการเรียนรู้ แบบบูรณาการเป็นรูปแบบทักษะการพูดการพูด		
5. การใช้กิจกรรมการเรียนรู้ แบบบูรณาการเป็นรูปแบบทักษะการพูดการเขียน		
6. การใช้กิจกรรมการเรียนรู้ แบบPDCA เป็นรูปแบบทักษะการพูดการพูด		
7. การใช้กิจกรรมการเรียนรู้ แบบPDCA เป็นรูปแบบทักษะการพูดการเขียน		
8. การใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ Learning by doing เป็นรูปแบบทักษะการพูดการเขียน		

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทยชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ปีการศึกษา 1/2562
โปรดใส่เครื่องหมาย กากบาทหรือเครื่องหมายถูกลงในช่องที่ตรงกับความพึงพอใจของท่าน

ความพึงพอใจการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน	ระดับการพัฒนา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ด้านกิจกรรมปัญหาการสอนการพูด					
1. ท่านพึงพอใจได้ร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทักษะการพูดแบบบูรณาการ					
2. ท่านพึงพอใจได้ฝึกทักษะการพูดแบบการแก้ปัญหา					
3. ท่านพึงพอใจได้วิเคราะห์ทักษะการพูดของตนเองแบบ Deming cycle (PDCA)					
4. ท่านพึงพอใจได้ร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทักษะการเขียนแบบบูรณาการ					
5. ท่านพึงพอใจ ได้ฝึกทักษะการเขียนแบบการแก้ปัญหา					
6. ท่านพึงพอใจได้วิเคราะห์ทักษะการเขียนของตนเองแบบ Deming cycle (PDCA)					
7. ท่านพึงพอใจได้ร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทักษะด้วยความตั้งใจเรียนรู้					
8. ท่านพึงพอใจได้ร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทักษะทั้ง 2 แบบ Learning by doing					
2. ด้านกิจกรรมสภาพปัญหาการสอนการเขียน					
1. ท่านพึงพอใจต่อการกำหนดวัตถุประสงค์ร่วมกันเพื่อสร้างองค์ความรู้ในการสอนทักษะการสอนภาษาไทย					
2. ท่านพึงพอใจต่อการให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการสอนทักษะการพูด					
3. ท่านพอใจที่ได้ร่วมกิจกรรมเชิงปฏิบัติการสอนทักษะการพูด					
4. ท่านพึงพอใจต่อการได้ร่วมกันแก้ปัญหาการพูดแล้วกำหนดเป็นองค์ความรู้ร่วมกัน					
5. ท่านพึงพอใจต่อการกำหนดวัตถุประสงค์ร่วมกันเพื่อได้องค์ความรู้ในการสอนทักษะการเขียน					
6. ท่านพึงพอใจต่อการให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการสอนทักษะการเขียน					
7. ท่านพึงพอใจต่อการร่วมกิจกรรมเชิงปฏิบัติการสอนทักษะการเขียน					
8. ท่านพึงพอใจต่อร่วมกันแก้ปัญหาการพูดแล้วกำหนดเป็นองค์ความรู้ร่วมกัน					
3. ด้านกิจกรรมการพัฒนารูปแบบการสอน					
1. ท่านพึงพอใจที่ได้ร่วมกิจกรรมกำหนดวัตถุประสงค์ที่จะนำเสนอความรู้					
2. ท่านพึงพอใจที่ได้ร่วมกันวางแผนการนำเสนอความรู้ด้านการเรียนการสอน					
3. ท่านพึงพอใจที่ได้ร่วมกันแก้ปัญหาการนำเสนอความรู้ด้านการเรียนการสอน					

ความพึงพอใจการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน	ระดับการพัฒนา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
4. ท่านพึงพอใจที่ได้นำเสนอโดยการตั้งคำถามที่น่าตื่นเต้นทั้งตนเองและคณะ					
5. ท่านพึงพอใจที่ได้นำเสนอโดยรูปภาพที่น่าสนใจ					
6. ท่านพึงพอใจที่ได้นำเสนอโดยการร้อง รำบทเพลงสั้นๆ					
7. ท่านพึงพอใจที่ได้นำเสนอโดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ					
8. ท่านพึงพอใจที่ได้นำเสนอโดยใช้ความสามารถในบทบาทของครู					
4. กิจกรรมนำเสนอรูปแบบการส่งเสริมทักษะการสอน					
1.ท่านพึงพอใจต่อการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ประยุกต์ใช้เป็นรูปแบบทักษะการสอนภาษาไทยเสมอ					
2. ท่านพึงพอใจต่อการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ แบบการแก้ปัญหาเป็นรูปแบบทักษะการพูด					
3. ท่านพึงพอใจต่อการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ แบบการแก้ปัญหาเป็นรูปแบบทักษะการเขียน					
4. การใช้กิจกรรมการเรียนรู้ แบบบูรณาการเป็นรูปแบบทักษะการพูด					
5. การใช้กิจกรรมการเรียนรู้ แบบบูรณาการเป็นรูปแบบทักษะการเขียน					
6. การใช้กิจกรรมการเรียนรู้ แบบPDCA เป็นรูปแบบทักษะการพูด					
7. การใช้กิจกรรมการเรียนรู้ แบบPDCA เป็นรูปแบบทักษะการเขียน					
8. การใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ Learning by doing เป็นรูปแบบทักษะการพูด การเขียน					

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ในการการพูดและการเขียนของนักศึกษา

4.1 กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทักษะการพูดแบบบูรณาการ

ปัญหา.....

.....

แนวทางแก้ไข.....

.....

4.2 กิจกรรมการสร้างองค์ความรู้ร่วมกัน

ปัญหา.....

.....

แนวทางแก้ไข.....

.....

4.3 กิจกรรมพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน

ปัญหา.....

.....

แนวทางแก้ไข.....

.....

4.4 กิจกรรมนำเสนอรูปแบบการส่งเสริมทักษะการสอน

ปัญหา.....

.....

แนวทางแก้ไข.....

.....

ขอขอบคุณทุกท่านอนุเคราะห์กรุณาตอบแบบสอบถาม

พระณัฐกร ปฏิภาณเมธี และคณะ

ภาคผนวก ง
แบบการตรวจสอบค่า IOC

แบบตรวจสอบคุณภาพแบบทดสอบวัด

การพัฒนาแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนของนักศึกษาสาขาวิชาการสอน
ภาษาไทยชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ปีการศึกษา 1/2562
โดยผู้เชี่ยวชาญ วิทยาเขตล้านนา

คำชี้แจง การเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทย ชั้น
ปีที่ 4 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ปีการศึกษา 1/2562

ด้านความพึงพอใจมี 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบทดสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก เพื่อจับใจความสำคัญจากเรื่องที่
อ่าน จำนวน 40 ข้อ

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ขอให้ท่านผู้เชี่ยวชาญได้กรุณาแสดงความคิดเห็นของท่าน ที่มีต่อแบบทดสอบการพัฒนา
รูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทยชั้นปีที่
4 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ปีการศึกษา 1/2562 โดยใส่
เครื่องหมาย (✓) ลงในช่องความคิดเห็นของท่านพร้อมเขียนข้อเสนอแนะ ที่เป็นประโยชน์ในการ
นำไปพิจารณาปรับปรุงต่อไป

เกณฑ์ในการพิจารณามีดังนี้

ให้คะแนน +1 ถ้าท่านแน่ใจ ว่าแบบทดสอบ มีความเหมาะสม

ให้คะแนน 0 ถ้าท่านไม่แน่ใจ ว่าแบบทดสอบ มีความเหมาะสม

ให้คะแนน -1 ถ้าท่านแน่ใจ ว่าแบบทดสอบ ไม่มีความเหมาะสม

ข้อ	รายการพิจารณา	ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 3 ท่าน			รวม
		+ 1	0	-1	
1. ด้านกิจกรรมสภาพปัญหาการสอนการพูด					
1	ท่านพึงพอใจได้ร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทักษะการพูดแบบ บูรณาการ				
2	ท่านพึงพอใจได้ฝึกทักษะการพูดแบบการแก้ปัญหา				
3	ท่านพึงพอใจได้วิเคราะห์ทักษะการพูดของตนเองแบบ Deming cycle (PDCA)				

ข้อ	รายการพิจารณา	ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 3 ท่าน			รวม
		+ 1	0	-1	
4	ท่านพึงพอใจได้ร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ปัญหาเป็นทักษะการเขียนแบบบูรณาการ				
5	ท่านพึงพอใจ ได้ฝึกทักษะการเขียนแบบการแก้ปัญหา				
6	ท่านพึงพอใจได้วิเคราะห์ทักษะการเขียนของตนเองแบบ Deming cycle (PDCA)				
7	ท่านพึงพอใจได้ร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทักษะด้วยความตั้งใจเรียนรู้				
8	ท่านพึงพอใจได้ร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทักษะทั้ง 2 แบบ Learning by doing				
2. ด้านกิจกรรมสภาพปัญหาการสอนการเขียน					
1	ท่านพึงพอใจต่อการกำหนดวัตถุประสงค์ร่วมกันเพื่อทราบปัญหาในการสอนทักษะการสอนภาษาไทย				
2	ท่านพึงพอใจต่อการให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการสอนทักษะการเขียน				
3	ท่านพอใจที่ได้ร่วมกิจกรรมเชิงปฏิบัติการสอนทักษะการเขียน				
4	ท่านพึงพอใจต่อการได้ร่วมกันแก้ปัญหาการเขียนแล้วกำหนดเป็นองค์ความรู้ร่วมกัน				
5	ท่านพึงพอใจต่อการกำหนดวัตถุประสงค์ร่วมกันเพื่อได้องค์ความรู้ในการสอนทักษะการเขียน				
6	ท่านพึงพอใจต่อการให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการสอนทักษะการเขียน				
7	ท่านพึงพอใจต่อการร่วมกิจกรรมเชิงปฏิบัติการแก้ปัญหา แล้วสอนทักษะการเขียน				
8	ท่านพึงพอใจต่อร่วมกันแก้ปัญหาการเขียนแล้วกำหนดเป็นองค์ความรู้ร่วมกัน				
3. ด้านกิจกรรมพัฒนารูปแบบการสอน					
1	ท่านพึงพอใจที่ได้ร่วมกิจกรรมกำหนดวัตถุประสงค์ที่จะนำเสนอความรู้				
2	ท่านพึงพอใจที่ได้ร่วมกันวางแผนพัฒนาความรู้ด้านการเรียนการสอน				

ข้อ	รายการพิจารณา	ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 3 ท่าน			รวม
		+ 1	0	-1	
3	ท่านพึงพอใจที่ได้ร่วมกันแก้ปัญหาการนำเสนอความรู้ด้านการเรียนการสอน				
4	ท่านพึงพอใจที่ได้พัฒนาการนำเสนอโดยการตั้งคำถามที่น่าตื่นเต้นทั้งตนเองและคณะ				
5	ท่านพึงพอใจที่ได้พัฒนาการนำเสนอโดยรูปภาพที่น่าสนใจ				
6	ท่านพึงพอใจที่ได้พัฒนาการนำเสนอโดยการร้อง รำบทเพลงสั้น ๆ				
7	ท่านพึงพอใจที่ได้พัฒนาการนำเสนอโดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ				
8	ท่านพึงพอใจที่ได้พัฒนาการนำเสนอโดยการใช้ความสามารถในบทบาทของครู				
4. กิจกรรมนำเสนอรูปแบบการส่งเสริมทักษะการสอน					
1	ท่านพึงพอใจต่อการใช้กิจกรรมการแก้ปัญหาใช้เป็นรูปแบบทักษะการสอนภาษาไทยเสมอ				
2	ท่านพึงพอใจต่อการใช้กิจกรรมการแก้ปัญหาเป็นรูปแบบทักษะการพูด				
3	ท่านพึงพอใจต่อการใช้กิจกรรมการแก้ปัญหาเป็นรูปแบบทักษะการเขียน				
4	การใช้กิจกรรมการเรียนรู้ แบบบูรณาการเป็นรูปแบบทักษะการพูด				
5	การใช้กิจกรรมการเรียนรู้ แบบบูรณาการเป็นรูปแบบทักษะการเขียน				
6	การใช้กิจกรรมการเรียนรู้ แบบPDCA เป็นรูปแบบทักษะการพูด				
7	การใช้กิจกรรมการเรียนรู้ แบบPDCA เป็นรูปแบบทักษะการเขียน				
8	การใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ Learning by doing เป็นรูปแบบทักษะการพูดการเขียน				
ค่า IOC=					

ภาคผนวก จ

ดัชนีความสอดคล้อง (Index of consistency : IOC)

ระหว่างแบบทดสอบกับวัตถุประสงค์

แบบสอตคล้องคุณภาพ

การพัฒนาแบบแผนการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทย

ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ปีการศึกษา 1/2562

โดยผู้เชี่ยวชาญ วิทยาเขตล้านนา

ข้อ	รายการพิจารณา	รายการประเมิน			ΣR	IOC
		ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 1	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 2	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 3		
1. ด้านกิจกรรมสภาพปัญหาการเรียนการสอนการพูด						
1	ท่านพึงพอใจได้ร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนปัญหารู้ทักษะการพูดแบบบูรณาการ	1	1	1	3	1
2	ท่านพึงพอใจได้ฝึกทักษะการพูดแบบการแก้ปัญหา	1	1	1	3	1
3	ท่านพึงพอใจได้วิเคราะห์ทักษะการพูดของตนเองแบบ Deming cycle (PDCA)	1	0	1	2.66	.89
4	ท่านพึงพอใจได้ร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ปัญหาเป็นทักษะการเขียนแบบบูรณาการ	1	1	1	3	1
5	ท่านพึงพอใจ ได้ฝึกทักษะการเขียนแบบการแก้ปัญหา	1	1	1	3	1
6	ท่านพึงพอใจได้วิเคราะห์ทักษะการเขียนของตนเองแบบ Deming cycle (PDCA)	1	1	1	3	1
7	ท่านพึงพอใจได้ร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทักษะด้วยความตั้งใจเรียนรู้	1	1	1	3	1
8	ท่านพึงพอใจได้ร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทักษะทั้ง 2 แบบ Learning by doing	1	1	1	3	1
2. ด้านกิจกรรมสภาพปัญหาการเรียนการสอนการเขียน						
1	ท่านพึงพอใจต่อการกำหนดวัตถุประสงค์ร่วมกันเพื่อทราบปัญหาในการสอนทักษะการสอนภาษาไทย	1	1	1	3	1
2	ท่านพึงพอใจต่อการให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการสอนทักษะการเขียน	1	1	1	3	1

ข้อ	รายการพิจารณา	รายการประเมิน			ΣR	IOC
		ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 1	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 2	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 3		
3	ท่านพอใจที่ได้ร่วมกิจกรรมเชิงปฏิบัติการสอนทักษะการเขียน	1	1	1	3	1
4	ท่านพึงพอใจต่อการได้ร่วมกันแก้ปัญหาการเขียนแล้วกำหนดเป็นองค์ความรู้ร่วมกัน	0	1	1	2.66	.89
5	ท่านพึงพอใจต่อการกำหนดวัตถุประสงค์ร่วมกันเพื่อได้องค์ความรู้ในการสอนทักษะการเขียน	1	1	1	3	1
6	ท่านพึงพอใจต่อการให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการสอนทักษะการเขียน	1	1	1	3	1
7	ท่านพึงพอใจต่อการร่วมกิจกรรมเชิงปฏิบัติการแก้ปัญหา แล้วสอนทักษะการเขียน	1	1	1	3	1
8	ท่านพึงพอใจต่อการได้ร่วมกันแก้ปัญหาการเขียนแล้วกำหนดเป็นองค์ความรู้ร่วมกัน	1	1	1	3	1
3. ด้านกิจกรรมพัฒนารูปแบบการสอน						
1	ท่านพึงพอใจที่ได้ร่วมกิจกรรมกำหนดวัตถุประสงค์ที่จะนำเสนอความรู้	1	1	1	3	1
2	ท่านพึงพอใจที่ได้ร่วมกันวางแผนพัฒนาความรู้ด้านการเรียนการสอน	1	1	1	3	1
3	ท่านพึงพอใจที่ได้ร่วมกันแก้ปัญหาการนำเสนอความรู้ด้านการเรียนการสอน	1	1	1	3	1
4	ท่านพึงพอใจที่ได้พัฒนาการนำเสนอโดยการตั้งคำถามที่น่าตื่นเต้นทั้งตนเองและคณะ	1	1	1	3	1
5	ท่านพึงพอใจที่ได้พัฒนาการนำเสนอโดยรูปภาพที่น่าสนใจ	1	1	1	3	1
6	ท่านพึงพอใจที่ได้พัฒนาการนำเสนอโดยการร้อง รำบทเพลงสั้นๆ	1	1	1	3	1

ข้อ	รายการพิจารณา	รายการประเมิน			ΣR	IOC
		ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 1	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 2	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 3		
7	ท่านพึงพอใจที่ได้พัฒนาการนำเสนอโดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ	1	1	1	3	1
8	ท่านพึงพอใจที่ได้พัฒนาการนำเสนอโดยการใช้ความสามารถในบทบาทของครู	1	1	1	3	1
4. กิจกรรมนำเสนอรูปแบบการส่งเสริมทักษะการสอน						
1	ท่านพึงพอใจต่อการใช้กิจกรรมการแก้ปัญหาใช้เป็นรูปแบบทักษะการสอนภาษาไทยเสมอ	1	1	1	3	1
2	ท่านพึงพอใจต่อการใช้กิจกรรมการแก้ปัญหาเป็นรูปแบบทักษะการพูด	1	1	1	3	1
3	ท่านพึงพอใจต่อการใช้กิจกรรมการแก้ปัญหาเป็นรูปแบบทักษะการเขียน	1	1	0	2.66	.89
4	การใช้กิจกรรมการเรียนรู้ แบบบูรณาการเป็นรูปแบบทักษะการพูด	1	1	1	3	1
5	การใช้กิจกรรมการเรียนรู้ แบบบูรณาการเป็นรูปแบบทักษะการเขียน	1	1	1	3	1
6	การใช้กิจกรรมการเรียนรู้ แบบPDCA เป็นรูปแบบทักษะการพูด	1	1	1	3	1
7	การใช้กิจกรรมการเรียนรู้ แบบPDCA เป็นรูปแบบทักษะการเขียน	1	1	1	3	1
8	การใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ Learning by doing เป็นรูปแบบทักษะการพูดการเขียน	1	1	0	2.66	.89
ดัชนีความสอดคล้อง (Index of consistency : IOC)						.98

ผล การทดสอบ Try out ด้วย
ค่าสัมประสิทธิ์ของ Cronbach's

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items		
.698	36		
		N	%
Total	30	100.0	

ประวัตินักวิจัย

- ชื่อ - สกุล พระครูปลัด อนุรักษ์ ปฏิภาณเมธี (ไชยบุตร)
- ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน อาจารย์ประจำ
- ประวัติการศึกษา
- พ.ศ. 2551 นักธรรมชั้นเอก
- พ.ศ. 2546 มัธยมศึกษาปีที่ 6
- พ.ศ. 2552 ศาสตราจารย์บัณฑิต (ศน.บ.) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
สาขาวิชา การบริหารการศึกษา
- พ.ศ. 2559 ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ศศ.ม.) มหาวิทยาลัยนเรศวร
สาขาวิชา ภาษาไทย
- ประวัติการทำงานทางการศึกษา
- พ.ศ. 2559 – 2562
อาจารย์พิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยวิทยา
เขตล้านนา 103 วัดเจดีย์หลวง ถนนพระปกเกล้า ตำบลพระสิงห์ อำเภอ
เมือง จังหวัดเชียงใหม่
- พ.ศ. 2562 – ปัจจุบัน อาจารย์ประจำ และอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร สาขาวิชาการสอน
ภาษาไทย
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
103 วัดเจดีย์หลวง ถนนพระปกเกล้า ตำบลพระสิงห์ อำเภอเมือง จังหวัด
เชียงใหม่
- ผลงานวิชาการ
- พ.ศ. 2563 การเรียนรู้ในศตวรรษที่21ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตล้านนา พระครูวินัยธรสัญญาชัย ญาณวีโร (ทิพย์โอสถ),พระครู
ปลัดอนุรักษ์ ปฏิภาณเมธี (ไชยบุตร) .(2564). การเรียนรู้ในศตวรรษที่21ของ
นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา. วารสาร
ชัยภูมิปริทรรศน์, ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 (2021), น.29-38.
- พ.ศ. 2563 รัฐศาสตร์ในพุทธศาสตร์ พระครูปลัดอนุรักษ์ (ปฏิภาณเมธี) นายมงคลชัย
สมศรี พระครูสังฆรักษ์ วีรวัฒน์ วีรวัฒนโน วารสารพุทธมคค์ ปีที่ 5 ฉบับที่
2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2563) หน้าที่ 98-104

ผลงานวิจัย

- พ.ศ. 2561 รูปแบบพัฒนาการส่งสารภาษาไทยผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษา สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ปีที่ 2 มมร วิทยาเขตล้านนา ปีการศึกษา 1/2561 พระครูปลัดณัฐกร (ปฎิภาณเมธี) วารสารศึกษาศาสตร์ มมร ISSN : 2408-199X ปีที่ 6 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2561) หน้า 411-424
- พ.ศ. 2561 หมอภาษากับการพัฒนาการอ่านออกเสียงภาษาไทยของนักศึกษา วิทยาลัยศาสนศาสตร์ เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วารสารศึกษาศาสตร์ มมร ISSN : 2408-199X ปีที่ 6 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2561) หน้า 445-454
- พ.ศ. 2564 A Model to Promote Family Happiness among the People of Chiang Mai province by the application of good household life Phramaha Wiset Sorphobdee, Phrakhrupalad Nathakorn Chaibutra, Narongsak Lunsamrong, Sangad Cheinjuntut, and Phubet Pongkaew. A Model to Promote Family Happiness among the People of Chiang Mai province by the application of good household life. Turkish Journal of Physiotherapy and Rehabilitation. ISSN 2651-4451 | e-ISSN 2651-446X, 20618-20626
- สถานที่ทำงานปัจจุบัน** วิทยาลัยศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา 103 วัดเจดีย์หลวง ถนนพระปกเกล้า ตำบลพระสิงห์ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่